

“LA MORAL EN VENDA”

Discussió sobre com ha d’actuar un veterinari en cas de maltractament en petits animals

Vehí Pomés, Irene
Viscasillas Sanromà, Maria

Curs Acadèmic 2010-2011

Barcelona, 21 de gener del 2011

LA MORAL EN VENDA: discussió sobre com ha d'actuar un veterinari en cas de maltractament en petits animals

I - Presentació

II- Cos del treball

1. Introducció

2. Llei de declaració dels drets dels animals

3. Maltractament Animal

4. Tipus de Maltractament

Maltractament físic

Maltractament emocional

Maltractament sexual

Maltractament per negligència

5. Actuació a la consulta del veterinari

Detecció del maltractament a la consulta

Actuació davant el maltractament detectat en la consulta

Procediment després de la consulta

Llei 22/2003

6. Cas polèmic

7. Opinió pública

8. Entrevista

Marta Jimeno, Vicepresidenta de Pacma Licenciada en Veterinaria

Juan Mª Josa, Veterinari.

9. Lligam entre maltractament animal i a persones

III – Conclusions

IV – Bibliografia

V – Annex

*Toda la naturaleza protesta
contra el barbarismo del hombre,
quien no sabe tomar, quien humilla,
quien tortura a sus hermanos inferiores.*

Jules Michelet (1798-1874)

I – PRESENTACIÓ

Hem fet aquest treball amb el màxim objectiu d'obrir els ulls a tota aquella gent que per ignorància, desinformació, incapacitat o por a l'enfrontament, permet el maltractament als animals considerant-los indirectament com propietats. Voldríem que s'adonessin que això és una injustícia poc noble (sobretot pels veterinaris, que en un principi han començat amb la idea d'ajudar als animals) i que poguéssim tornar el món un lloc més just i segur per a tots nosaltres (animals i persones) on aprenguem i aconseguim viure junts.

Per això hem decidit elaborar aquest treball: per tal d'informar-nos sobre aquesta problemàtica que tant ens interessa i poder difondre-la a tots aquells qui vulguin compartir-la.

Pretenem que serveixi de recolzament a l'hora d'orientar-nos com a veterinaris a lluitar contra el maltractament animal.

II – COS DEL TREBALL

1. INTRODUCCIÓ

Els animals, col·lectiu del qual formem part, tenim sensibilitat física i psíquica i, per tant, ens mereixem uns drets i també un respecte. Som capaços de sentir gràcies al nostre sistema nerviós amb el qual experimentem sensacions, tan agradables com desagradables. Com a conseqüència, instintivament, busquem satisfer els nostres interessos i evitar les situacions que comporten sentiments i sensacions que no ens agraden. L'únic que importa a l'hora de respectar un ésser viu és la seva capacitat de sentir, no el seu sexe, capacitat lingüística, espècie, color de pell (pèl o plomes), hàbitat, raça...

Tractar de manera diferent uns individus per una diferència entre ells irrellevant és el que s'anomena discriminació. Actualment coneixem molts termes diferents segons el tipus de discriminació; així, per exemple, tenim "racisme", "sexisme", "classisme"... D'aquesta manera, una gran part de la societat assumeix que tot tipus de discriminació hauria de ser abolida. Tot i així, n'hi ha un que passa desapercebut i és molt menys conegut, més usual i devastador; l'especisme.

Som especistes quan permetem i justifiquem agressions contra un animal, les quals condemnaríem si aquest fos persona.

2. LLEI DE DECLARACIÓ DELS DRETS DELS ANIMALS

Preàmbul de la declaració universal dels drets de l'animal

Considerant que tot animal té drets,

Considerant que la ignorància i el rebuig d'aquests drets han conduït i segueixen conduint l'home a cometre crims contra la naturalesa i contra els animals,

Considerant que el reconeixement, per part de l'espècie humana, dels drets a l'existència d'altres espècies d'animals serà la clau de la coexistència de les espècies al món,

Considerant que l'espècie humana comet genocidi i existeix l'amenaça que segueixi cometent-lo,

Considerant que el respecte cap als animals per part de l'home està lligat al respecte dels humans entre ells mateixos,

Considerant que l'educació ha d'ensenyar, des de la infantesa, a observar, comprendre, respectar i estimar els animals,

Per tot això, es proclama el següent:

Article.1r

Tots els animals neixen iguals davant la vida i tenen els mateix dret a l'existència.

Article.2n

A) Tot animal té dret al respecte.

B) L'ésser humà, com espècie animal, no té dret d'exterminar o explotar altres animals, ni violar aquest dret. L'ésser humà té l'obligació de posar els seus coneixements al servei dels animals.

C) Tots els animals tenen dret a l'atenció, a ser cuidats i a la protecció per part de l'ésser humà.

Article.3r

A) Cap animal serà sotmès a mals tractaments i es prohibeixen els actes cruels envers els animals.

B) En cas que la mort de l'animal sigui necessària, aquesta ha de ser instantània, sense dolor i no ha de generar angoixa.

Article.4t

A) S'estableix el dret a la llibertat dels animals salvatges i el dret dels domèstics a viure i créixer al ritme i en les condicions pròpies de la seva espècie, i a viure en el seu medi natural, ja sigui terrestre, aeri o aquàtic, a reproduir-se i a poder complir el seu cicle natural de vida.

B) Tota privació de llibertat, encara que sigui amb finalitats educatives, és contrària a aquest dret.

Article.5è

A) Tot animal que pertanyi a una espècie que visqui tradicionalment en l'entorn humà, té dret a viure i créixer al ritme i en les condicions de vida i de llibertat que són pròpies de la seva espècie.

B) Tota modificació d'aquest ritme o condicions que sigui imposada per l'home amb finalitats mercantils, és contrària al susdit dret.

Article.6è

A) Tot animal que l'home hagi aollit com a company té dret que la duració de la seva vida sigui conforme a la seva longevitat natural.

B) L'abandonament d'un animal és un acte de crueltat i degradant.

Article.7è

Tot animal de treball té dret a gaudir d'un límit en el temps i la intensitat del seu treball i a una alimentació adequada i al repòs.

Article.8è

A) Es condemna tota experimentació científica amb animals que impliqui un patiment, tant físic com psicològic, puix que el patiment és totalment incompatible amb els drets de l'animal, ja es tracti d'experiments mèdics, científics, comercials o de qualsevol naturalesa.

B) Han de ser utilitzades i desenvolupades tècniques alternatives a l'experimentació animal.

Article.9è

Quan un animal és criat per a l'alimentació, ha de ser nodrit, allotjat, transportat i sacrificat sense que res no li produeixi ansietat o dolor.

Article.10è

A) Cap animal ha de ser explotat per divertiment de l'ésser humà.

B) Es prohibeixen els espectacles i exhibicions incompatibles amb la dignitat de l'animal.

Article.11è

Tot acte que provoqui la mort innecessària d'un animal és un crim contra la vida, és a dir un biocidi.

Article.12è

- A) Tot acte que provoqui la mort d'un gran nombre d'animals salvatges és un genocidi, és a dir , un crim contra l'espècie.
- B) La contaminació i la destrucció de l'ambient natural conduiran cap al genocidi.

Article.13è

- A)Un animal mort ha de ser tractat amb respecte.
- B)Les escenes de violència en què els animals són víctimes han de ser prohibides en el cinema i la TV, a no ser que serveixin per mostrar els atemptats contra els drets dels animals.

Article.14è

- A)Els organismes de protecció i salvaguarda dels animals han de ser representats a nivell governamental.
- B)Els drets de l'animal han de ser defensats per la llei com ho són els drets dels humans.

3. MALTRACTAMENT ANIMAL

Els veterinaris tendeixen a ser reconeguts per la seva sensibilitat emocional, cosa que freqüentment els fa acabar sentint compassió pel propietari de l'animal, però haurien de ser plenament conscients que la seva prioritat hauria de ser l'animal, no el propietari ni l'economia de la clínica.

El col·lectiu de veterinaris pot utilitzar el coneixement mèdic ja que proveeix d'una base excel·lent de com afrontar l'estudi del maltractament (especialment el maltractament físic) en animals.

En la bibliografia, es destaca l'existència de nombrosos professionals veterinaris que tenen dificultats i es troben davant una situació incòmoda en el moment en que sospiten de maltractaments al pacient perquè, a diferència de la medicina humana, el coneixement necessari per diferenciar el dany purament accidental del causat intencionadament és simplement inexistent.

Tot i això, la gran recerca realitzada recentment ha ajudat a establir punts de diagnòstic bàsics per reconèixer el NAI (Non-Accidental Injury) en gossos i gats.

Hutton, al 1983, va suggerir que l'evidència del maltractament (de tots tipus) en un animal de companyia podria ser una peça molt útil i intel·ligent per la detecció precoç del maltractament d'altres membres de la família. Tot i això, per ser capaç de relacionar aquest maltractament animal com a indicador requereix l'habilitat de reconèixer i identificar aquest maltractament.

El maltractament és un factor que predisposa a la violència social i a la vegada una conseqüència d'aquesta. En les famílies que hi ha violència, aquesta freqüentment està dirigida cap els més dèbils, el que inclou avis, dones, nens i animals de companyia. El maltractament cap als animals és tolerat per tots aquells que ho observen.

Les raons més freqüents que comporten a algú a maltractar un animal són: demostrar i confirmar poder i control sobre la família, aïllar la víctima i nens, eliminar la competència per l'atenció, obligar a la família a mantenir la violència en secret, ensenyar submissió, per venjar-se, perpetuar el context de terror, prevenir que la víctima senvagi o obligar-la que torni, càstig (de l'animal o d'algú de la família que tingui una bona relació amb l'animal) i degradar a la víctima involucrant-la en el maltractament.

Segons les lleis de les Illes Britàniques cal tenir en compte que no serveix com a defensa d'un maltractador al·legar que no era la seva intenció causar un dany a l'animal o deixar de cobrir les seves necessitats; el factor que s'ha de tenir en compte quan es jutja un cas, és el que una persona raonable hauria fet en aquelles causes particulars.

Considerant tota la informació continguda en la introducció, creiem necessari un esforç integrat entre pares, educadors, treballadors socials, veterinaris, pediatres, associacions de protecció animal, psicòlegs i organismes del govern per prevenir el maltractament als animals i la seva posterior transformació en violència social.

El maltractament físic inclou: patades, tirar-lo (contra la paret, per les escales, per la finestra), pallisses amb objectes, punyalades, cremades, ofegar-los i asfixia. Algunes vegades s'utilitzen electrodomèstics (com microones, forns, rentadores, congeladors...) on es tanca a l'animal. També s'inclou l'administració de tòxics o drogues.

El maltractament es divideix en 4 tipus bàsics: físic, sexual, emocional i per negligència. Més d'un d'aquests tipus poden coexistir.

4. TIPUS DE MALTRACTAMENT

MALTRACTAMENT FÍSIC

També anomenat “dany no accidental” (non-accidental injury o battered pet syndrome). En aquest tipus de maltractament, és sotmet l'animal a una gran varietat d'accions que causen dany físic. Aquest pot ser més o menys greu.

Un exemple important d'aquest tipus de maltractament seria el que va passar a la Protectora d'Animals de Tarragona l'any 2001, quan uns desconeguts varen lligar 15 gossos d'un arbre, els van cobrir amb una manta i els hi van ampuntar les extremitats anteriors amb una serra. Posteriorment els varen deixar allà, abandonats, la majoria amb vida. Anna Duch, la presidenta de la protectora afecta, afirmava “No es queixaven, fins i tot alguns movien la cua al veure'ns a nosaltres i al veterinari, que va haver de sacrificar-los”.

MALTRACTAMENT EMOCIONAL

Els animals tenen sensibilitat física i psíquica com ja s'ha comentat a l'inici d'aquest treball, fet pel qual el maltractament pot no ser físic però produir un dany psicològic a l'animal.

Quant un animal és tractat inadecuadament o de manera cruel, aquest sovint modifica la seva conducta cap a la depressió (subordinació extrema) o la irritabilitat (agressivitat per por o dolor).

TORDERA

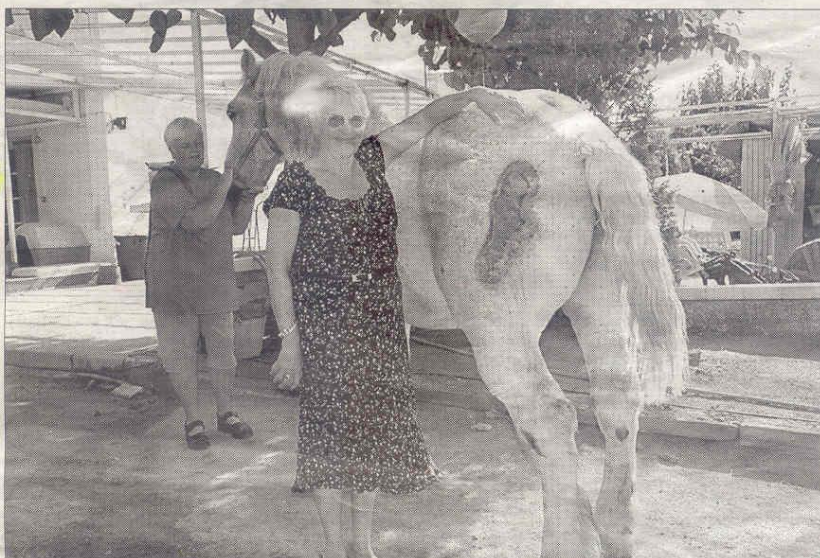
Denuncien les tortures que pateix un cavall en un circ que va actuar a Lloret

Les urpes del tigre amb el qual comparteix espectacle li han provocat **ferides greus**

DdeG, Tordera. Una infermera resident a Tordera ha denunciat les tortures que, segons ella, pateix un cavall en el Circ Wonderland. Així, segons Paula Robinson, que es qui cuida el cavall, les múltiples ferides que presenta l'animal han estat ocasionades per les actuacions al circ juntament amb un tigre. El circ va actuar durant l'estiu a Lloret i Blanes, actualment està a Andorra i properament tornarà a Girona.

Robinson afirma que el tigre ha de fer diversos malabarismes en aquest espectacle i, entre ells, ha de saltar per sobre del cavall i quedar-s'hi enfilat al llom. Aquest fet, segons la cuidadora, ha provocat que el cavall presenti moltes ferides ocasionades per les urpes del tigre i, fins i tot, ossos trencats en reiterades ocasions. A més a més, Robinson denuncia que feien dormir els dos animals a la mateixa gàbia durant la nit.

Actualment, la cuidadora té el cavall a casa seva mentre se li curen les ferides ocasionades per les actuacions, però l'amo del circ, segons Robinson, té la intenció de recollir immediatament l'animal, tot i que «no està recuperat i pateix nerviosisme i diverses fòbies». Segons ha assegurat Robinson, «m'he dirigit a diferents organismes públics per

CAVALL FERIT. L'animal té diverses marques de les urpes del tigre amb el qual comparteix espectacle.

evitar que aquest animal torni a actuar, però com que la legislació sobre protecció dels animals està tan poc poc definida, em donen llargues i no hi trobo cap solució enlloc».

Tanmateix, la cuidadora assenyala que la policia ja s'ha dirigit a l'amo de l'animal per es-

brinar si aquests fets són certs, però més aviat possible.

Robinson considera l'espectacle que feien el tigre i el cavall com un acte esgarriós perquè tal com encara es pot comprovar en el cavall, les marques de

ferides són molt greus i que demanarà suport a les entitats protectores d'animals que hi ha a la comarca. En aquest sentit, una de les més destacades és la de Tossa, que, històricament, sempre ha lluitat contra el maltractament dels animals.

Un cas a destacar de pressumpte maltractament emocional (i físic a la vegada) seria el del cavall del Circ Wonderland al que pressumptament obligaven a fer una actuació amb un tigre. Segons la Sra. Paula Robinson (denunciant), durant l'actuació el tigre havia de mantenir-se dalt del cavall, fet que li va provocar diverses ferides i nombrosos ossos trencats (maltractament físic). A més a més, la denunciante assegurava que obligaven a dormir junts els animals, cosa que perjudicava emocional i psicològicament a ambdós animals.

LLORET DE MAR

El circ desmenteix les tortures i atribueix la denúncia a una venjança personal

El responsable de l'actuació assegura que aquell cavall no ha tingut contacte amb cap tigre

DdeG, Lloret de Mar

El responsable del circ Wonderland, Carlos Turiel, volgué desmentir rotundament les acusacions d'una cuidadora d'animals, Paula Robinson, en què denunciava les tortures que patia un cavall en aquest circ. Segons Robinson, les ferides que presenta l'animal han estat ocasionades per les actuacions que feia juntament amb un tigre.

En aquest sentit, Turiel va assegurar que el cavall en qüestió no ha treballat mai al circ, tot i que reconeix que el propietari del cavall sí que ha treballat per a ells. El responsable del circ assenyala que «aquesta dona venia de tant en tant a les instal·lacions del circ a cuidar els animals perquè deia que tenia el títol de veterinària i, com que no ens cobrava i tractava molt bé els animals, la vam deixar fer. El problema va venir quan vam saber que no tenia cap títol de veterinària ni de res i, el passat 12 de setembre, la vam denunciar als Mossos de Blanes».

Així, segons Turiel, «com que la vam denunciar, ara ha volgut venjar-se de nosaltres inventant-se aquesta història volent fer mal a la imatge del circ». En aquest sentit, el responsable del circ as-

CAVALL FERIT. El responsable del circ acusa Robinson de mentir per venjança.

segurà que aquest suposat espectacle on un tigre salta per sobre del cavall «no existeix» i atribueix les ferides de l'animal al fet de raspar-se amb l'asfalt en un accident, en caure del re-

molc que el transportava. «Crec que en la foto queda clar que les ferides no són d'urpes de tigre», afegí Turiel afirmant que «Robinson s'ha volgut aprofitar d'aquestes ferides per difamar-nos

per venjança». El responsable assegurarà que totes les actuacions estan enregistrades en les videocàmeres dels espectadors i es podrà comprovar que no existeix aquest espectacle.

MALTRACTAMENT SEXUAL

L'ús d'un animal per gratificació sexual, pot arribar a ser molt sever. Un exemple d'aquest tipus de maltractament seria el de Regina, una gossa creuada de mastin de 5 anys d'edat quan una colla de "persones" van entrar a la protectora on la mantenien i, a part de robar alguns animals i de causar diversos danys materials la van lligar, van abusar sexualment de la gossa, li van introduir una fruita per l'annus i la van colpejar salvatjament al cap fins que va morir.

MALTRACTAMENT PER NEGLIGÈNCIA

Es considera maltractament per negligència un error en la provisió de les necessitats físiques bàsiques de la vida de l'animal tals com l'alimentació, l'aigua i refugi. Inclou la falta d'atenció veterinària ja sigui per un dany o malaltia natural. L'abandonament d'animals també s'inclou en aquest tipus de maltractament.

Són freqüents els abandonaments en vivendes abandonades, on s'ha acabat el lloguer o que el propietari no pot seguir pagant. Un cas d'aquest tipus es va donar a Alcantarilla al maig del 2010, on els bombers van rescatar a un gos (femella de pastor alemany) d'un balcó en el que feia una setmana que estava sense aigua ni menjar, l'animal estava deshidratat i a punt de morir per innanició. En aquest cas, van ser els veïns de l'immoble els que van denunciar la situació i una veïna de la zona va adoptar a la gossa, Sira.

5. ACTUACIÓ A LA CONSULTA DEL VETERINARI

La majoria de danys que presenten els animals són accidentals i no tenen més connotació. Però molts veterinaris, en algun moment, visiten animals en els que l'historial clínic indica que les seves ferides no són únicament el resultat d'un accident.

“Quan a un veterinari se li presenten amb un animal ferit la clínica del qual no està ben explicada en la història (o no concorda) que explica el client, s'hauria d'incloure el maltractament físic en el diagnòstic diferencial.”

És important no donar mai res per suposat, és a dir, que el propietari porti el seu animal al veterinari no vol dir que no pugui ser maltractat, tampoc es poden descartar maltractaments en animals de servei (com els gossos pigall).

En general els animals més afectats tenen menys de dos anys, moment que coincideix amb els canvis de comportament normal en l'animal per la pubertat i els mascles són més comunament maltractats que les femelles. Amb estudis s'ha trobat que els gossos que no són de raça i els gats de pèl curt tenen més risc. Es creu que molts maltractaments es deuen a les irrealistes expectacions del propietari sobre el seu animal o la falta de comprensió del comportament animal normal.

Alguns comportaments de l'animal poden predisposar-lo a patir aquest tipus de maltractaments:

- Demanda d'atenció constant
- Defecar i orinar dins la casa
- Malalties cròniques que provoquen diarrea i/o vòmits
- Resistència, desobediència, lladrucs i/o plors i comportament destructiu.
- Comportament agressiu i dominància.

El maltractament físic sovint es justifica en nom de la disciplina (tant per animals com per nens). A més a més, l'ús de la força física per la disciplina té una important tendència a evolucionar cap a un tractament més violent. El càstig, sovint és mal aplicat pels propietaris. I l'ús repetit de càstigs pot derivar en maltractaments ja que l'animal aprèn a tolerar el càstig i no respon. Això augmenta la frustració del propietari o entrenador, que augmenta el nivell del càstig, l'animal torna a tolerar-lo i s'entra en un cicle de càstig repetit que deriva en maltractaments.

En algun cas s'ha diagnosticat la “malaltia induïda” o Síndrome de Munchausen en el que el propietari causa una malaltia a l'animal per després poder-lo cuidar; però és rar de trobar degut a la dificultat que implica aquest diagnòstic (fins i tot en medicina és difícil de desemmascarar).

Els veterinaris que han treballat en estudis sobre maltractaments físics en gossos i gats indiquen que són molt importants els desordres esquelètics i sanguinis a l'hora de dur a terme el diagnòstic diferencial.

El maltractament emocional també és important, però és difícil pels clínics i especialistes en el diagnòstic, raó per la qual, a dia d'avui no hi ha cap indicació concreta al respecte.

És un error important assumir que els maltractaments sexuals en animals consisteixen simplement en la penetració d'un animal per un home. El rang d'animals (inclosos els ocells) afectats per aquests maltractaments és molt ampli i implica moltes activitats diferents que, poden semblar no perjudicials per l'animal però que poden resultar amb danys físics severos i poden causar, fins i tot, la mort. Cal tenir molt en compte la connexió entre maltractaments sexuals en animals i en nens.

En aquests maltractaments inclouen penetració vaginal o anal d'un objecte, ferides amb arma blanca o lligadures.

En especial per maltractaments de caire sexual cal tenir sempre present que:

2. S'ha d'estar alerta, aquest tipus de maltractament existeix i pot causar ferides importants.
3. Estan tant afectats els animals de granja com els animals de companyia.
4. S'afecten femelles i mascles per igual.
5. Les ferides involucren genitals, anus i recte.
6. És important incloure maltractament sexual en el diagnòstic diferencial de lesions que afecten els genitals, anus i recte (o cloaca en aus).
7. És important tenir en compte les circumstàncies en les que es presenta en la consulta (la història no explica les lesions...).

DETECCIÓ DEL MALTRACTAMENT A LA CONSULTA

La detecció i el diagnòstic per maltractament físic no és simple ni en veterinària ni en medicina. És un exercici intel·lectual i emocionalment molt difícil, necessita temps, experiència i energia emocional. La barrera més gran amb la que et trobes és l'existència de bloquejos en la pròpia ment del veterinar que no creu que allò sigui real. El pas més important en el diagnòstic és forçar-se a un mateix a plantejar-lo des del principi.

Hi ha molts punts que indiquen que l'animal ha estat o és maltractat però, un sol punt no pot derivar-nos al diagnòstic definitiu sinó que ha de ser una combinació d'aquests que pot ser molt variable en cada cas.

- Història Clínica
 - La història donada és inconsistent, no coincideix amb el dany (sovint les ferides són massa severes com per explicar-les amb la història).
 - En gats és important tenir en compte la “air-righting reaction”; habilitat que tenen els felins per “caure de peu”, és a dir, de girar-se

mentre cauen i posar-se "drets". Aquesta habilitat dels gatets es comença a adquirir a les tres setmanes d'edat i durant les dues setmanes següents es va perfeccionant. Això vol dir que entre la sisena i la setena setmana d'edat ja ho han d'haver adquirit i per tant cauen de peu i no de cap. A partir d'aquesta edat les caigudes en gats no són una explicació creïble per justificar traumatismes del cap, i encara menys si et diuen que la caiguda ha tingut lloc a casa.

- La història té més d'una versió o varia d'una persona a l'altra.
 - És important tenir una bona anamnesis de l'animal a la clínica. Saber si l'animal es troba lligat sol durant un llarg període de temps, amb o sense aigua i menjar; o aigua en males condicions higièniques; o si és mantingut a l'exterior en condicions climàtiques adverses i sense un refugi adaptat o en instal·lacions antihigièniques o perilloses per l'animal.
 - És molt possible que l'animal hagi estat visitat en moltes clíniques diferents al llarg de la seva vida en un intent d'ocultar els maltractaments.
 - Alta densitat d'animals (impedint moviments normals).
 - Hi ha hagut animals ferits o morts en la mateixa casa del mateix propietari. Danys i morts inexplicables són molt indicatives de maltractament animal.
 - L'animal està sempre tancat a casa (per exemple: un gat que no surt mai, és estrany que l'atropellin).
 - Violència familiar ja coneguda o sospitada.
- Exploració física de l'animal
 - L'animal ha estat portat a la clínica varies vegades per danys o bé, en el moment de la visita veiem ferides velles de diferents moments. Això seria un alt factor de sospita.
 - Les ferides poden anar canviant cada vegada, però sovint hi ha fractures.
 - Ferides obertes, senyals de múltiples lesions anteriors o malaltia i/o lesió continua no tractada.
 - Múltiples fractures de varis ossos en diferents estats de curació.
 - L'animal porta el collar massa estret o veiem la ferida causada per aquest.
 - Problemes de pell no tractats (alopècies, prurit...) o infestacions parasitàries (puces, paparres...)
 - Mala condició corporal.
 - Debilitat, coixera, incapacitat d'estar quiet o moure's.
 - Secreció ocular i/o nasal excessiva
 - Els problemes que sovint presenta l'animal acostumen a ser deguts a una important falta d'atenció o de prevenció

veterinària.

- El propietari
 - Es pot mostrar reacció a explicar-nos la història de les ferides.
 - Pot presentar actitud defensiva o agressiva quan se'l qüestiona.
 - Pot mostrar poc coneixement de l'animal.
 - El client freqüenta la consulta, però amb diferents animals.
 - Sempre es mostra entusiasmada per adquirir nous animals.
 - Rarament, els seus animals presenten alguna malaltia o lesió típica d'animals vells.
 - Pot portar els animals recent banyats (per ocultar el mal estat en el que viuen)
 - Pot al·legar que ha trobat l'animal en males condicions, quan realment, l'animal viu així i ell ho permet.
 - Mostra manca de coneixement dels animals de companyia anteriors.
 - Falta de coneixement de com cuidar l'animal o despreocupació sobre com dur a terme el tractament receptat.
 - Mostra poc interès a l'hora d'explicar com s'han produït les ferides de l'animal.
 - Incapacitat de seguir tractaments llargs.
 - Presentació d'animals amb “malalties induïdes” (Síndrome de Munchausen)
- Comportament de l'animal
 - Té por del propietari.
 - Té por de les persones en general.
 - Mostra canvis de comportament.
 - Està més content separat del propietari (hospitalització).
 - Presenta atacs de pànic.
 - Desordres d'ansietat.
 - Demanda excessiva d'atenció.
 - Passivitat total.
 - Agressivitat.
 - Signes visibles de confusió o somnolència extrema.
 - Dificultat d'aprenentatge, atenció o concentració.

“És pràcticament impossible treure conclusions basades només en la conducta de la mascota”, diu Kristen Collins del Centre de Conducta Animal ASPCA; la millor manera per saber si una mascota és o ha estat maltractada és examinar la mascota i el seu ambient.

ACTUACIÓ DAVANT EL MALTRACTAMENT DETECTAT EN LA CONSULTA

Ens podem trobar en situacions molt diferents, l'animal el pot portar qualsevol persona a la consulta ja sigui el mateix propietari, algú de la família, un amic, una persona anònima que l'ha trobat pel carrer, etc. i aquest pot, o bé amagar-nos els maltractaments o bé inculpar-se. També hi ha casos en els que es culpa a la parella o a un membre familiar (també als infants), també es pot donar la culpa a algun foraster (veïns, coneguts...) o fins i tot, el propietari pot dir que sap qui ho ha fet però negar-se a delatar-lo.

Molts dels casos de maltractament animal (de tots els tipus) poden ser corregits mitjançant l'educació i sensibilització del propietari. Quan falla l'educació s'hauria de denunciar a les autoritats.

1. Decidir si educar o denunciar, ho farem en funció de:
 - Considerar la gravetat del dany, així com la seva duració i el patiment o dolor que provoca a l'animal.
 - Revisar l'expedient de tots els animals que estiguin o hagin estat a nom d'aquest propietari o que visquin en la mateixa vivenda. Buscar la història clínica de cadascun, comprovar els diagnòstics i la causa de la seva mort.
 - Revisar l'expedient clínic d'aquest animal.
 - Avaluar l'actitud del client (nerviós, indiferent, enfadat, frustrat...)
 - Avaluar l'aparença i actitud dels altres membres de la família.
 - Implantar el procés necessari per dur a terme un seguiment.
2. Abans de denunciar:
 - Obtenir una història clínica dels fets detallada de manera no confrontativa.
 - ➔ Preguntar com/quan ha passat? Qui ha estat involucrat? (sovint les discrepàncies es tornen evidents en el moment de repetir la història o d'afegir detalls).
 - ➔ Preguntar sobre els anteriors animals de companyia, estat de salut, situació actual...
 - ➔ Als nens se'ls pot escapar algun comentari i si els preguntes sovint diran la veritat.
 - Realitzar una exploració física detallada.
 - ➔ Examinar detalladament el pelatge, boca i els coixinets plantars per trobar evidències de productes químics, fibra o altres materials (pot contenir ADN del maltractador), també restes de pintura que podrien ser d'un vehicle o algun altre objecte amb el qual se l'ha colpejat. Comprovar l'estat higiènic de l'animal, mossegades.. que ens podrien donar pistes sobre l'estil de vida o el refugi de l'animal.
 - Pren nota minuciosament de totes les alteracions de l'animal, comentaris del propietari o de la família. És important intentar recollir proves des del primer moment en què es sospita de maltractament a l'animal, fins i tot, fotografies.
 - ➔ Tingues sempre en compte que no pots realitzar cap tractament ni diagnòstic sense el permís corresponent del propietari, però, si obtens permís per realitzar radiografies pots realitzar-les de tot

- l'animal, enlloc de la part teòricament afectada.
 - ➔ Buscar fractures en diferent estadi de curació. Les zones clau a examinar són el caps, costelles i extremitats.
 - ➔ Realitzar un anàlisi hematològic complet, bioquímic, anàlisi coprològic i urianàlisi (els animals que no han rebut l'atenció necessària tenen més incidència de paràsits anèmia i hipoproteïnèmia)
 - ➔ Anotar el pes inicial i el pes en cada visita de forma regular.
 - ➔ Anotar les actualitzacions de totes les dades, encara que no hi hagi hagut canvis o semblin molt poc importants.
 - Anar amb molt de compte a no destruir proves!
3. Mai es pot donar per diagnòstic definitiu un accident amb un vehicle motoritzat (ja que fàcilment pot ser un animal maltractat), cal revisar físicament l'animal i buscar restes d'oli, greix del motor, pintura de cotxe, etc.
 4. Cal posar especial atenció en casos en què l'animal pateixi alguna malaltia que pugui causar canvis en el comportament de l'animal, ja que aquests podrien derivar en maltractaments físics molt fàcilment.
 5. És molt important ser objectiu, no saltar en conclusions precipitades, mantenir-se calmat, ser educat i evitar confrontació.
 6. És molt important que els veterinaris es fixin en l'animal i en les ferides que aquests presenta i no entrar en discussions sobre per què ha estat maltractat.

PROCEDIMENT DESPRÉS DE LA CONSULTA

Un cop el client ha marxat, s'ha de parlar amb els treballadors per anotar qualsevol informació que puguin haver obtingut, tant del propietari com dels membres de la família.

1. Contactar amb l'autoritat corresponent
2. Treballar juntament amb l'autoritat desenvolupant la documentació relativa al cas.
 - Un informe mèdic complet és essencial per l'èxit de la investigació i la consegüent persecució d'un cas de maltractament. Es considera una prova legal fins i tot quan el veterinari no és cridat a testificar.
 - Identificar perfectament a l'animal (amb una acurada, completa i detallada descripció física, remarcant marques distintives).
 - Identificar amb totes les dades possibles el propietari o cuidador.
3. Familiaritzar-se amb la legislació vigent.

LLEI 22/2003, de 4 de juliol, de protecció dels animals.

El President de la Generalitat de Catalunya

Sia notori a tots els ciutadans que el Parlament de Catalunya ha aprovat i jo, en nom del Rei i d'acord amb el que estableix l'article 33.2 de l'Estatut d'autonomia de Catalunya, promulgo la següent llei:

Preàmbul

Mitjançant la Llei 3/1988, del 4 de març, de protecció dels animals, es va comptar amb una legislació global sobre la protecció dels animals. La Llei esmentada, que va ésser capdavantera en el nostre entorn, tenia com a objectiu recollir els principis de respecte, defensa i protecció dels animals que figuren en els tractats i convenis internacionals i en les legislacions dels països socialment més avançats, i també donar unitat a la legislació vigent. Es van establir les normes i els mitjans necessaris a fi de mantenir i de salvaguardar les poblacions animals i, alhora, regular-ne la tinença, la venda, el tràfic i el manteniment en captivitat, perquè es portessin a terme amb unes garanties de bon tracte per als animals. Un cop transcorreguts més de deu anys de l'aprovació d'aquesta Llei, és oportú aprovar-ne una de nova que incorpori l'experiència assolida en aquest període. Durant aquest temps també s'han publicat noves lleis relacionades amb aquest àmbit, com la de l'experimentació animal, els gossos potencialment perillosos i diversos reglaments de desenvolupament per tal de fer efectiva llur aplicació normativa. La present Llei respon a la necessitat d'adaptar la situació legal de Catalunya a les novetats que es van produint i a l'evolució que la societat catalana ha experimentat en aquesta matèria. Per aquest motiu, aquesta Llei fa una nova definició del concepte d'animal de companyia, en regula la protecció i, més especialment, es configura com un marc de protecció dels animals, amb l'objectiu principal d'incrementar la sensibilitat dels ciutadans respecte a la protecció dels animals.

El concepte d'animal de companyia s'estén també als animals de la fauna no autòctona que de manera individual viuen amb les persones i han assumit el costum del captiveri, per tal d'incrementar-ne el control i, consegüentment, el grau de protecció.

Una altra novetat és el fet que es manifesta una clara declaració de principis, en considerar els animals com a organismes dotats de sensibilitat psíquica, a més de física. Això no vol dir res més que són mereixedors d'uns drets propis de la seva condició animal.

A aquests drets que se li atorguen s'afegeix la prohibició del sacrifici de tots els gossos i els gats que han sofert abandonaments per manca de responsabilitat de llurs propietaris i que, malgrat això, mereixen que la seva vida transcorri en condicions dignes i sigui respectada.

D'entre les novetats d'aquesta Llei, també cal posar en relleu que es formulen de manera coherent a la finalitat de protegir els animals tant les obligacions de les persones propietàries i posseïdores d'aquests com les prohibicions de les accions que els poden causar danys.

En l'àmbit dels animals de companyia també hi ha importants novetats, destinades totes a aconseguir una adquisició responsable de manera que els ciutadans que voluntàriament adquireixen animals se'n responsabilitzin, en tinguin cura i sobretot en respectin els drets, i, per tant, no els abandonin. Per a aconseguir aquests objectius és imprescindible també comptar amb els centres de venda d'animals, els quals han de complir un seguit de requeriments, com ara l'obligació de fer un curs de cuidador o cuidadora d'animals per al personal que hi treballi.

Cal destacar també que aquesta Llei regula i limita la cria de gossos i gats per particulars, amb la finalitat de disminuir-ne el nombre i evitar una proliferació indiscriminada sense cap mena de control, ja que en moltes ocasions aquests animals pateixen les conseqüències de l'abandonament.

Igualment, es regulen els aspectes relatius a les empreses especialitzades que es fan càrrec del servei de recollida d'animals abandonats i es crea el Voluntariat de Protecció i Defensa dels Animals, que ha d'afavorir la implicació ciutadana en l'assoliment de les finalitats d'aquesta Llei.

Per tal que aquesta Llei sigui un instrument vàlid i eficaç per a assolir les finalitats que estableix, s'actualitza el règim sancionador, adequant-lo al nou contingut d'aquesta Llei i regulant-lo tot respectant els principis propis del procediment sancionador. També es fan algunes modificacions menors en relació a aspectes tècnics de la protecció de la fauna autòctona.

Finalment, cal destacar que mitjançant l'annex d'aquesta Llei s'actualitza el llistat d'espècies protegides de la fauna salvatge autòctona, fins ara incloses en l'annex 2 de la derogada Llei 3/1988, del 4 de març, en el sentit d'excloure'n: la tórtora turca (*Streptopelia decaocto*); el corb marí gros (*Phalacrocorax carbo*), atès el fort increment poblacional d'aquestes espècies i d'acord amb les normatives europees, i el cigne mut (*Cygnus olor*), atesa la facilitat que té per a la cria en captivitat i l'ús generalitzat que se'n fa com a animal ornamental. En canvi, s'hi inclouen: l'esquirol (*Sciurus vulgaris*), atesa la davallada poblacional; el gafarró (*Serinus serinus*), perquè ja n'és prohibida la captura, i també totes les subespècies d'ós bru (*Ursus arctos*), atesos els possibles problemes taxonòmics.

TÍTOL I

Disposicions generals i normes generals de protecció dels animals

Capítol I

Disposicions generals

Article 1

Objecte

Aquesta Llei té per objectiu establir les normes generals per a la protecció i el benestar dels animals que es troben de manera permanent o temporal a Catalunya, amb independència del lloc de residència de les persones propietàries o posseïdores.

Article 2

Finalitat i principis

1. La finalitat d'aquesta Llei és assolir el màxim nivell de protecció i benestar dels animals, afavorint una responsabilitat més elevada i una conducta més cívica de la ciutadania en la defensa i la preservació dels animals.

2. Els animals són éssers vivents dotats de sensibilitat física i psíquica, i també de moviment voluntari, els quals han de rebre el tracte que, atenent-ne bàsicament les necessitats etològiques, en procuri el benestar.

3. Ningú no ha de provocar sofriments o maltractaments als animals o causar-los estats d'ansietat o por.

4. Els animals de companyia no poden ésser objecte d'embargament en cap procediment judicial.

Article 3

Definicions

Als efectes d'aquesta Llei, s'entén per:

a) Animal domèstic: el que pertany a espècies que habitualment es crien, es reproduïxen i conviuen amb persones i que no pertanyen a la fauna salvatge. Tenen també aquesta consideració els animals que es crien per a la producció de carn, de pell o d'algun altre producte útil per a l'ésser humà, els animals de càrrega i els que treballen en l'agricultura.

b) Animal de companyia: és l'animal domèstic que les persones mantenen generalment a la llar amb la finalitat d'obtenir-ne companyia. Als efectes d'aquesta Llei, gaudeixen sempre d'aquesta consideració els gossos i els gats.

c) Fauna salvatge autòctona: és la fauna que comprèn les espècies animals originàries de Catalunya o de la resta de l'Estat espanyol, incloses les que hi hivernen o hi són de pas i les espècies de peixos i animals marins de les costes catalanes.

d) Fauna salvatge no autòctona: és la fauna que comprèn les espècies animals originàries de fora de l'Estat espanyol.

e) Animal de companyia exòtic: és l'animal de la fauna no autòctona que de manera individual depèn dels humans, hi conviu i ha assumit el costum del captiveri.

f) Animal ensalvatgit: és l'animal de companyia que perd les condicions que el fan apte per a la convivència amb les persones.

g) Animal abandonat: és l'animal de companyia que no va acompanyat de cap persona ni duu cap identificació del seu origen o de la persona que n'és propietària.

h) Animal salvatge urbà: és l'animal salvatge que viu compartint territori geogràfic amb les persones, referit al nucli urbà de ciutats i pobles, i que pertany a les espècies següents: colom roquer (*Columba livia*), gavià argentat (*Larus cachinnans*), estornell (*Sturnus unicolor* i *S. vulgaris*), espècies de fauna exòtica i altres que s'han de determinar per via reglamentària.

i) Nucli zoològic: són les agrupacions zoològiques per a l'exhibició d'animals, les instal·lacions per al manteniment d'animals, els establiments de venda i cria d'animals, els centres de recollida d'animals, el domicili dels particulars on es fan vendes o altres transaccions amb animals i els de característiques similars que es determinin per via reglamentària. En queden excloses les instal·lacions que allotgin animals que es crien per a la producció de carn, de pell o d'algun altre producte útil per a l'ésser humà i els animals de càrrega i els que treballen en l'agricultura.

j) Instal·lació per al manteniment d'animals de companyia: és l'establiment en què es guarden els animals de companyia i se'n té cura, com ara les residències, les escoles d'ensinistrament, les gosseres esportives i de caça i els centres d'importació d'animals.

k) Centre de cria d'animals: és la instal·lació que destina les cries a la venda o cessió posterior amb independència del nombre, ja sigui directament al públic en general, a establiments de venda o d'altres.

l) Associació de protecció i defensa dels animals: és l'entitat sense afany de lucre legalment constituïda que té entre els seus objectius o finalitats emparar i protegir els animals.

Capítol II

Normes generals de protecció dels animals

Article 4

Obligacions de les persones propietàries i posseïdores d'animals

1. Les persones propietàries i posseïdores d'animals han de mantenir-los en bones condicions higienicosanitàries, de benestar i de seguretat, d'acord amb les característiques de cada espècie.

2. La persona posseïdora d'un animal ha de donar-li l'atenció veterinària bàsica per a garantir-ne la salut.

Article 5

Prohibicions

Resten prohibides les següents actuacions respecte als animals:

a) Maltractar-los, agredir-los físicament o sotmetre'ls a qualsevol altra pràctica que els produeixi sofriments o danys físics o psicològics.

b) Subministrar-los substàncies que puguin causar-los alteracions de la salut o del comportament, excepte en els casos emparats per la normativa vigent o per prescripció veterinària.

c) Abandonar-los.

d) Mantenir-los en instal·lacions indegudes des del punt de vista higienicosanitari, de benestar i de seguretat de l'animal.

e) Practicar-los mutilacions, extirpar-los ungles, cordes vocals o altres parts o òrgans, llevat de les intervencions fetes amb assistència veterinària en cas de necessitat terapèutica, per a garantir-ne la salut o per a limitar-ne o anul·lar-ne la capacitat reproductiva. Per motius científics o de maneig, es podran fer aquestes intervencions amb l'obtenció prèvia de l'autorització de l'autoritat competent.

f) No facilitar-los l'alimentació suficient.

g) Fer-ne donació com a premi, recompensa, gratificació o regal de compensació per altres adquisicions de naturalesa diferent a la transacció onerosa d'animals.

h) Vendre'ls a les persones menors de setze anys i a les persones incapacitades sense l'autorització dels qui en tenen la potestat o la custòdia.

i) Comercialitzar-los fora dels certàmens o d'altres concentracions d'animals vius i establiments de venda i de cria autoritzats, llevat de les transaccions entre les persones particulars quan es limitin a llurs animals de companyia, no tinguin afany de lucre i es garanteixi el benestar de l'animal.

j) Exhibir-los de forma ambulant com a reclam.

k) Sotmetre'ls a treballs inadequats pel que fa a les característiques dels animals i a les condicions higienicosanitàries.

l) Mantenir-los lligats durant la major part del dia o limitar-los de forma duradora el moviment necessari per a ells.

m) Mantenir-los en locals públics o privats en condicions de qualitat ambiental, lluminositat, soroll, fums i similars que els puguin afectar tant físicament com psicològicament.

n) Matar-los per joc o perversitat o torturar-los.

Article 6

Prohibició de baralles d'animals i altres activitats

1. Es prohibeix l'ús d'animals en baralles i en espectacles o altres activitats, si aquests els poden ocasionar sofriment o poden ésser objecte de burles o tractaments antinaturals, o bé si poden ferir la sensibilitat de les persones que els contemplen, com ara els següents:

- a) Baralles de gossos.
- b) Baralles de galls.
- c) Matances públiques d'animals.
- d) Atraccions firals de cavallets en què s'utilitzen animals.
- e) Tir al colom i altres pràctiques assimilables.

2. Resten excloses d'aquestes prohibicions:

- a) La festa dels braus en les localitats on, en la data d'entrada en vigor de la Llei 3/1988, del 4 de març, de protecció dels animals, hi haguessin places construïdes per a celebrar-la, a les quals s'ha de prohibir l'accés a les persones menors de catorze anys.
- b) Les festes amb bous sense mort de l'animal (correbaus) en les dates i les localitats on tradicionalment se celebren. En aquests casos, és prohibit inferir danys als animals.

3. Es prohibeix matar i maltractar els animals emprats en produccions cinematogràfiques, televisives, artístiques o publicitàries, o causar-los danys o estrès, de manera que el dret a la producció i la creació artístiques, quan es desenvolupi dins un espectacle, queda subjecte a normes de policia d'espectacles, com poden ésser l'autorització administrativa prèvia. La difusió audiovisual d'aquest tipus de produccions queda restringida a horaris en què no puguin ésser observats per menors i ferir-los la sensibilitat.

Article 7

Certàmens

En els certàmens, les activitats esportives amb participació d'animals i altres concentracions d'animals vius s'ha de complir la normativa vigent, en especial la relativa a condicions higienicosanitàries, de protecció i de seguretat dels animals.

Article 8

Trasllat d'animals

1. Els animals han de disposar d'un espai suficient que permeti com a mínim que aquests puguin aixecar-se i jeure si se'ls trasllada d'un lloc a l'altre. Els mitjans de transport o els embalatges han d'ésser concebuts per a protegir els animals de la intempèrie i de les diferències climàtiques fortes.
2. Els animals han d'ésser abeurats durant el transport i han de rebre una alimentació apropiada a intervals convenients segons el que s'estableixi per via reglamentària.
3. En la càrrega i la descàrrega dels animals s'ha d'utilitzar un equip adequat per a evitar-los danys o sofriments.

Article 9

Control de poblacions d'animals

1. Es poden fer controls específics de poblacions d'animals considerats perjudicials o nocius, sempre que no es tracti d'exemplars d'espècies protegides. Les pràctiques destinades a la protecció de les collites no han d'implacar en cap cas la destrucció en massa d'animals no nocius ni d'exemplars d'espècies protegides. Això no obstant, el Departament de Medi

Ambient pot autoritzar motivadament i de manera excepcional la captura o el control d'exemplars d'espècies protegides quan no hi ha cap altre mètode per a evitar danys.

2. Es prohibeix l'ús de coles o substàncies enganxoses com a mètode per a controlar animals vertebrats, excepte l'ús del vesc, amb l'autorització prèvia excepcional del Departament de Medi Ambient, en condicions estrictament controlades, de manera selectiva i de petites quantitats d'ocells, per a la caça del tord i la captura en viu d'ocells fringíl·lids.

Article 10

Filmació d'escenes fictícies de crueltat

La filmació, en l'àmbit territorial de Catalunya, per al cinema, la televisió o altres mitjans de difusió, que reproduïx escenes fictícies de crueltat, maltractament o sofriment d'animals requereix l'autorització prèvia de l'administració competent, a fi de garantir que el dany sigui simulat i els productes i els mitjans utilitzats no provoquin cap perjudici a l'animal. El mitjà de difusió ha de fer constar que les situacions són fictícies i fer-hi constar el número d'autorització.

Article 11

Sacrifici i esterilització d'animals

1. Es prohibeix el sacrifici de gats i gossos a les instal·lacions per al manteniment d'animals de companyia, i als nuclis zoològics en general, excepte pels motius humanitaris i sanitaris que s'estableixin per via reglamentària.

2. El sacrifici d'animals s'ha de fer, en la mesura que sigui tècnicament possible, de manera instantània, indolora i amb atordiment previ de l'animal, d'acord amb les condicions i els mètodes que s'estableixin per via reglamentària.

3. El sacrifici i l'esterilització dels animals de companyia han d'ésser fets sempre sota control veterinari.

Article 12

Responsabilitat de les persones posseïdores d'animals

1. La persona posseïdora d'un animal, sense perjudici de la responsabilitat subsidiària de la persona propietària, és responsable dels danys, els perjudicis i les molèsties que ocasioni a les persones, a altres animals, a les coses, a les vies i espais públics i al medi natural en general, d'acord amb el que estableix la legislació civil aplicable.

2. La persona posseïdora d'animals salvatges o d'animals de companyia exòtics la tinença dels quals és permesa i que, per llurs característiques, puguin causar danys a les persones, a altres animals, a les coses, a les vies i els espais públics o al medi natural, ha de mantenir-los en captivitat de manera que es garanteixin les mesures de seguretat necessàries. Així mateix, no pot exhibir-los ni passejar-los per les vies i els espais públics i ha de tenir subscrita una pòlissa d'assegurança de responsabilitat civil.

3. La persona posseïdora d'animals està obligada a evitar-ne la fugida, tant dels exemplars com de les cries d'aquests.

4. Les persones que, en virtut d'una autorització excepcional del Departament de Medi Ambient, puguin capturar de la natura i ésser posseïdores d'exemplars pertanyents a una espècie de fauna autòctona, ho són en condició de dipositàries. Aquests animals poden ésser tant confiscats com recuperats pel Departament de Medi Ambient i, si escau, alliberats, sense que

la persona posseïdora no pugui reclamar cap mena de dret o d'indemnització. En cap cas aquests exemplars no poden ésser objecte de transacció.

TÍTOL II

De la possessió d'animals

Capítol I

Normes generals

Article 13

Tractaments sanitaris i comportamentals

1. Les administracions competents poden ordenar, per raons de sanitat animal o de salut pública, la vacunació o el tractament obligatori de malalties dels animals.

2. Els veterinaris que portin a terme vacunacions i tractaments de caràcter obligatori han de dur un arxiu amb la fitxa clínica dels animals atesos, el qual ha d'estar a disposició de les administracions que ho requereixin per a portar a terme actuacions dins llur àmbit competencial.

Article 14

Registre censal

1. Les persones posseïdores de gossos i gats han de censar-los a l'ajuntament del municipi de residència habitual dels animals dins el termini màxim de trenta dies, comptat a partir de la data de naixement o de l'adquisició de l'animal o del canvi de residència. Prèviament a la inscripció en el cens, cal haver dut a terme la identificació de forma indeleble de l'animal.

2. Els ajuntaments han de disposar d'un registre censal de gossos i gats als efectes del que estableix l'apartat 1, en el qual han de constar les dades d'identificació veterinària de l'animal, les dades de la persona posseïdora i altres dades que s'estableixin per via reglamentària.

3. Les persones propietàries o posseïdores de gossos i gats estan obligades a notificar a l'ajuntament en el qual estigui censat l'animal, en el termini d'un mes, qualsevol modificació de les dades que figurin en el cens, inclosa la mort de l'animal.

4. El Departament de Medi Ambient, de manera directa o mitjançant encàrrec de gestió, porta un Registre General d'Animals de Companyia, en el qual s'han de recollir les dades dels gossos i els gats registrats a Catalunya procedents dels censos dels ajuntaments.

5. Els gossos i els gats han de portar de manera permanent pels espais o les vies públiques una placa identificativa o qualsevol altre mitjà adaptat al collar de l'animal en què han de constar el nom de l'animal i les dades de la persona que en sigui posseïdora.

Article 15

Identificació

1. Els gossos i els gats han d'ésser identificats mitjançant:

- a) Una identificació electrònica amb la implantació d'un microxip homologat.
- b) Altres sistemes que es puguin establir per via reglamentària.

2. La persona o l'entitat responsable de la identificació de l'animal han de lliurar a la persona posseïdora de l'animal un document acreditatiu en què constin les dades de la identificació.

3. La identificació dels gossos i gats constitueix un requisit previ i obligatori per a fer qualsevol transacció de l'animal, i ha de constar en qualsevol document que hi faci referència.

4. S'ha d'establir per reglament la necessitat d'identificar obligatòriament altres espècies d'animals per raó de llur protecció o per raons de seguretat de les persones o béns.

Capítol II

Abandonament i pèrdua d'animals de companyia i centres de recollida

Article 16

Recollida d'animals

1. Correspon als ajuntaments de recollir i controlar els animals de companyia abandonats, perduts o ensalvatgits i de controlar els animals salvatges urbans.

2. Els ajuntaments poden delegar la responsabilitat a què fa referència l'apartat 1 a administracions o entitats locals supramunicipals, sempre sota el principi de la millora en l'eficiència del servei i sota l'aplicació dels preceptes d'aquesta Llei.

3. Els ajuntaments han de disposar d'instal·lacions de recollida d'animals abandonats o perduts adequades i amb capacitat suficient per al municipi o convenir la realització d'aquest servei amb entitats supramunicipals o amb altres municipis.

4. En la prestació del servei de recollida d'animals abandonats o perduts, els ajuntaments o les entitats públiques supramunicipals, sens perjudici de llur responsabilitat en el compliment de la normativa aplicable, poden concertar-ne l'execució amb entitats externes, preferentment amb associacions de protecció i defensa dels animals legalment constituïdes o amb empreses especialitzades de control i recollida d'animals de companyia.

5. El personal que treballi en els centres de recollida d'animals de companyia que acompleixin tasques de recollida o manipulació d'aquests animals ha d'haver fet un curs de cuidador o cuidadora d'animals, les característiques i el contingut del qual han d'ésser establerts per reglament.

6. Els ajuntaments o les entitats supramunicipals, per si mateixos o mitjançant associacions de protecció i defensa dels animals col·laboradores del Departament de Medi Ambient, han de confiscar els animals de companyia si hi haguessin indicis que se'ls maltracta o tortura, si presentessin símptomes d'agressions físiques, desnutrició, atenció veterinària deficient o si es trobessin en instal·lacions indegudes.

Article 17

Recuperació d'animals

1. L'ajuntament o, si escau, l'entitat supramunicipal corresponent s'han de fer càrrec dels animals abandonats o perduts fins que siguin recuperats, cedits o, si escau, sacrificats segons el que estableix l'article 11.1.

2. El termini per a recuperar un animal sense identificació és de vint dies. L'animal s'ha de lliurar amb la identificació corresponent i amb el pagament previ de totes les despeses originades.

3. Si l'animal porta identificació, s'ha d'avisar la persona propietària, la qual té un termini de deu dies per a recuperar-lo i abonar prèviament totes les despeses originades. Un cop transcorregut aquest termini, si la persona propietària no ha recollit l'animal, se li ha de donar un nou avís i reobrir un nou termini de deu dies, un cop transcorregut el qual l'animal pot ésser cedit, acollit temporalment o adoptat.

Article 18

Acolliment d'animals

1. Els centres de recollida d'animals abandonats o perduts han d'atendre les peticions d'acolliment d'animals de companyia, les quals s'han de formular per escrit.
2. L'acolliment dels animals de companyia s'ha d'ajustar als requeriments següents:
 - a) Els animals han d'ésser identificats prèviament a l'acolliment.
 - b) Els animals han d'ésser desparasitats, vacunats i esterilitzats si han assolit l'edat adulta, per tal de garantir unes condicions sanitàries correctes.
 - c) Cal lliurar un document on constin les característiques i les necessitats higienicosanitàries, etològiques i de benestar de l'animal.
 - d) Cada centre ha de dur el llibre de registre esmentat en l'apartat 21.b amb les dades de cadascun dels animals que hi ingressen, de les circumstàncies de captura, troballa o lliurament, de la persona que n'ha estat propietària, si fos coneguda, i també de les dades de l'animal. L'especificació de les dades que han de constar en el Registre s'ha d'establir per via reglamentària.
3. Les instal·lacions de recollida d'animals abandonats, que han de controlar els ajuntaments tant a llurs propis centres com als centres de recollida concertats, han de disposar de les corresponents mesures de seguretat, amb la finalitat de garantir la integritat física i psíquica dels animals, evitar-ne la fugida i limitar el nombre d'animals que convisquin en grups per tal d'evitar baralles i la propagació de malalties infectocontagioses. S'han d'establir per reglament els requisits que aquestes instal·lacions han de complir per tal de donar compliment al que estableix aquesta Llei.

Article 19

Captura de gossos i gats ensalvatgits

1. Correspon als ajuntaments la captura en viu de gossos i gats ensalvatgits per mètodes d'immobilització a distància.
2. En els casos en què la captura per immobilització no sigui possible, el Departament de Medi Ambient ha d'autoritzar excepcionalment l'ús d'armes de foc i ha de determinar qui ha d'emprar aquest sistema de captura excepcional.

TÍTOL III

De les associacions de protecció i defensa dels animals

Article 20

Associacions de protecció i defensa dels animals

1. Les associacions de protecció i defensa dels animals s'han d'inscriure en el Registre del Departament de Medi Ambient, per a obtenir el títol d'entitat col·laboradora.
2. El Departament de Medi Ambient pot convenir amb les associacions de protecció i defensa dels animals l'acompliment de tasques en relació amb la protecció i la defensa dels animals.
3. El Departament de Medi Ambient pot establir ajuts per a les associacions que han obtingut el títol d'entitats col·laboradores, destinats a les activitats que duguin a terme amb relació a la protecció i la defensa dels animals, especialment per a l'execució de programes d'adopció d'animals de companyia en famílies qualificades, en la promoció de campanyes i programes d'esterilització de gossos i gats, i també la promoció de campanyes de sensibilització de la ciutadania.
4. Les associacions a què es refereix l'apartat 3 d'aquest article tenen la consideració d'interessades en els procediments sancionadors establerts per aquesta Llei, en els casos en què hagin formulat la denúncia corresponent o

hagin formalitzat la compareixença en l'expedient sancionador, sens perjudici de la privacitat de les dades de caràcter personal.

TÍTOL IV

Dels nuclis zoològics

Capítol I

Disposicions generals

Article 21

Requisits de funcionament

Els nuclis zoològics han de complir els requisits següents:

- a) S'han d'inscriure en el Registre de Nuclis Zoològics.
- b) Han de dur un llibre de registre oficial o diligenciat per l'administració competent en què es recullin de manera actualitzada les dades relatives a l'entrada i la sortida dels animals i les dades de llur identificació.
- c) Disposar de les condicions higienicosanitàries i de benestar adequades a les necessitats dels animals, en els termes establerts per la normativa vigent. En especial, han de tenir instal·lacions adequades per a evitar el contagi en els casos de malaltia, o per a tenir-los, si escau, en períodes de quarantena.
- d) Tenir en lloc visible l'acreditació de llur inscripció en el Registre, quan es tracti d'establiments d'accés públic.
- e) Comptar amb les mesures de seguretat necessàries per a evitar la fugida dels animals i els danys a persones, animals, coses, vies i espais públics i al medi ambient, i per a evitar danys o atacs als animals.
- f) Disposar d'un servei veterinari, encarregat de vetllar per la salut i el benestar dels animals.
- g) Tenir a disposició de l'administració competent tota la documentació referida als animals emplaçats al nucli d'acord amb la legalitat vigent.
- h) Vigilar que els animals s'adaptin a la nova situació, que no presentin problemes d'alimentació ni es doni cap altra circumstància que els pugui provocar danys, i ésser els responsables de prendre les mesures adequades en cada cas.

Article 22

Animals emprats en competicions, curses i apostes

1. Són animals de competició o cursa, principalment, els gossos i els cavalls, i els altres animals que es destinin a competicions i curses on es fan apostes sense distinció de les modalitats que assumeixin.
2. Els animals que participen en curses i competicions en les quals es fan apostes i els animals criats, importats i entrenats per a les curses a Catalunya han d'ésser tractats als canòdroms, als hipòdroms i fora d'aquestes instal·lacions d'acord amb els principis generals establerts per aquesta Llei.
3. No poden participar en competicions i curses en les quals es fan apostes els animals que no estiguin identificats i enregistrats en el Registre d'Animals de Competició del Departament de Medi Ambient.
4. Les instal·lacions han de tenir els mitjans per a obtenir les proves necessàries per a fer els controls antidopatge a fi de determinar si els animals que participen en les curses han pres medicaments o altres substàncies que els poden afectar de manera artificial l'organisme.
5. El Departament de Medi Ambient ha de considerar el darrer propietari o propietària enregistrat com la persona responsable del benestar dels animals emprats en les curses. Aquest propietari o propietària ha de concertar els

acords adequats per a garantir el retir digne de l'animal, incloent-hi la participació en programes d'adopció com a animal de companyia.

Capítol II

Instal·lacions per al manteniment d'animals

Article 23

Requisits mínims

Les instal·lacions o els centres per al manteniment d'animals han de portar el llibre de registre a què es refereix l'article 21.b, en el qual han de constar les dades identificadores de cadascun dels animals que hi entren i de la persona propietària o responsable d'aquests. Aquest llibre ha d'estar a disposició de les administracions competents.

Capítol III

Establiments de venda d'animals i centres de cria d'animals

Article 24

Requisits

1. Els establiments de venda d'animals i els centres de cria d'animals han de complir els requisits de funcionament següents:

- a) Ésser inscrits en el Registre de Nuclis Zoològics.
- b) Dur el llibre de registre regulat per l'article 21.b, a disposició de l'administració competent, que ha d'incloure les dades relatives a l'origen, la identificació i la destinació dels animals.
- c) Vendre els animals desparasitats, sense símptomes aparents de patologies psíquiques o físiques i sense que pateixin, ni els animals que es venen ni llurs progenitors, malalties hereditàries diagnosticables.
- d) Disposar d'un servei veterinari propi o d'un assessorament veterinari exterior, que ha de constar en el llibre de registre.
- e) Mantenir els animals en un lloc adequat dins l'establiment i no exhibir-los als aparadors de les botigues. Aquests animals han d'ésser allotjats, abeurats i alimentats correctament. Els gossos i els gats han d'estar identificats, i també els altres exemplars d'espècies la identificació de les quals sigui obligatòria.
- f) Lliurar, en les vendes d'animals, un document en què s'ha de fer constar la identificació de l'espècie, el número d'identificació de l'animal, si escau, i el nucli zoològic. En el cas de les vendes a particulars, s'ha de lliurar també un document d'informació sobre les característiques de cada animal, les seves necessitats, els consells d'educació i les condicions de manteniment, sanitàries i de benestar necessàries, avalades per un col·legi de veterinaris o de biòlegs.

2. L'actuació d'aquests centres s'ha d'ajustar als requeriments següents:

- a) Per a qualsevol transacció d'animals per mitjà de revistes de reclam, publicacions assimilables i altres sistemes de difusió s'ha d'incloure a l'anunci el número de registre del nucli zoològic del centre venedor o donant.
- b) Les persones professionals que treballin en establiments de venda, cria o importació d'animals i que hagin de manipular-los han d'haver fet un curs de cuidador o cuidadora d'animals.
- c) Els cadells importats o criats per a ésser venuts com a animals de companyia no poden ésser separats de la mare abans del moment de deslletament recomanat per a cada espècie.

3. Es prohibeix la instal·lació, a tot el territori de Catalunya, de granges, centres de cria o centres de subministrament de primats que tinguin com a objecte llur reproducció o comercialització per a experimentació animal.

Article 25

Disposicions especials per als establiments que comercialitzen animals exòtics

Els establiments que comercialitzen animals exòtics han de complir, a més dels requisits establerts per l'article 24, les disposicions següents:

- a) El venedor o venedora dels animals ha de conèixer el nom científic de cada espècie que comercialitza i la legislació aplicable a cadascuna i ha d'informar el comprador o compradora de la prohibició d'alliberar exemplars d'espècies no autòctones.
- b) La factura de venda ha d'incloure, si escau, el número CITES, o el que determini la normativa europea, de cada exemplar venut.
- c) Les informacions escrites a què es refereix l'article 24.1.f han d'incloure les especificacions relatives a l'espècie de l'exemplar venut, la grandària d'adult i la possibilitat de transmissió de zoonosi.

TÍTOL V

Fauna salvatge autòctona i no autòctona

Article 26

Regulació

1. La protecció de la fauna autòctona i no autòctona es regeix pel que estableixen els tractats i els convenis internacionals, la normativa estatal i la comunitària, aquesta Llei i les disposicions que la desenvolupen.
2. Les persones propietàries o posseïdores d'animals que pertanyen a les espècies de fauna no autòctona que es determinin per reglament han de tenir l'autorització prèvia del Departament de Medi Ambient.
3. El Govern ha de determinar les espècies de fauna no autòctona que s'han d'inscriure en el Registre General d'Animals de Companyia per raons de protecció o seguretat de les persones o de protecció del medi ambient.
4. Les espècies que inclou l'annex es declaren protegides a Catalunya.

TÍTOL VI

Inspecció i vigilància

Article 27

Inspecció i vigilància dels animals de companyia

1. Corresponen als municipis o bé als consells comarcals o a les entitats locals supramunicipals, en el cas que els municipis els hagin cedit les competències, les funcions següents:
 - a) Exercir la inspecció i la vigilància dels animals de companyia.
 - b) Establir un registre censal dels gats, dels gossos i dels altres animals que es determinin per reglament, el qual ha d'estar a disposició de les administracions i les autoritats competents.
 - c) Recollir i controlar els animals de companyia abandonats o perduts i els animals salvatges urbans.
 - d) Vigilar i inspeccionar els nuclis zoològics amb animals de companyia, especialment els establiments de venda, guarda, recollida i cria, i, si escau, comissar els animals de companyia.
2. Els ajuntaments i les organitzacions supramunicipals poden ordenar, amb l'informe previ del Departament d'Agricultura, Ramaderia i Pesca, aïllar o comissar els animals de companyia si s'ha diagnosticat, sota criteri veterinari, que pateixen malalties transmissibles a les persones, sia per sotmetre'ls a un tractament curatiu adequat, sia per sacrificar-los, si cal.

3. El Departament de Medi Ambient i el Departament d'Agricultura, Ramaderia i Pesca poden dur a terme, quan hi concorrin circumstàncies excepcionals que puguin posar en perill el medi ambient o la sanitat animal, tasques d'inspecció als nuclis zoològics i comissar, si cal, els animals de companyia. S'ha de donar compte d'aquesta actuació a l'ens local del municipi on hi hagi l'animal de companyia afectat o el nucli zoològic de què es tracti, en un termini de quaranta-vuit hores.

Article 28

Inspecció i vigilància de la fauna salvatge

Corresponen al Departament de Medi Ambient i als cossos i forces de seguretat la inspecció i la vigilància de les espècies de la fauna salvatge. Aquesta funció s'exerceix en col·laboració amb el departament competent per raó d'aquesta matèria, d'acord amb la normativa sobre sanitat animal.

Article 29

Col·laboració amb l'acció inspectora

Les persones posseïdores d'animals i les persones titulars de nuclis zoològics han de permetre a les autoritats competents les inspeccions i facilitar-los la documentació exigible.

TÍTOL VII

Infraccions i sancions

Capítol I

Infraccions

Article 30

Classificació

1. Les infraccions de les disposicions d'aquesta Llei es classifiquen en lleus, greus o molt greus.

2. Són infraccions lleus:

- a) Tenir en possessió un gos o un gat no inscrits en el registre censal o tenir altres animals que s'han de registrar obligatòriament.
- b) No portar un arxiu amb les fitxes clíniques dels animals que s'han de vacunar o tractar obligatòriament, d'acord amb el que estableix aquesta Llei.
- c) Vendre animals de companyia a persones menors de setze anys i a persones incapacitades sense l'autorització dels qui en tenen la potestat o la custòdia.
- d) Fer donació d'un animal com a premi o recompensa.
- e) Transportar animals que incompleixin els requisits establerts per l'article 8.
- f) No dur identificats els gats, els gossos i els altres animals que s'hagin d'identificar d'acord amb el reglament, o incomplir els requisits establerts per aquesta Llei i la normativa que la desenvolupa amb relació a aquesta identificació.
- g) No posseir, el personal dels nuclis zoològics que manipuli animals, el certificat corresponent al curs de cuidador o cuidadora d'animals, reconegut oficialment.
- h) Filmar escenes fictícies de crueltat, maltractament o sofriment d'animals, sense l'autorització administrativa prèvia.
- i) Usar coles o substàncies enganxoses com a mètode de control de poblacions d'animals vertebrats.
- j) No tenir en lloc visible l'acreditació de la inscripció en el Registre de Nuclis Zoològics.

- k) No tenir actualitzat el llibre de registre oficial o diligenciat per l'administració competent establert per als nuclis zoològics.
 - l) Exhibir animals als aparadors dels establiments de venda d'animals.
 - m) Practicar la caça, la captura en viu, la venda, la tinença, el tràfic, el comerç, l'exhibició pública i la taxidèrmia d'exemplars de les espècies incloses en l'annex amb la categoria D, i també de parts, d'ous, de cries o de productes obtinguts a partir d'aquests exemplars.
 - n) Practicar la caça i la captura d'ocells vius de longitud inferior a 20 cm, fora dels supòsits de l'article 9.2.
 - o) Fer exhibició ambulant d'animals com a reclam.
 - p) Mantenir els animals en instal·lacions inadequades des del punt de vista de llur benestar, si no els comporta un risc greu per a la salut.
 - q) No evitar la fugida d'animals.
 - r) Maltractar animals, si no els produeix resultats lesius.
 - s) Subministrar a un animal substàncies que li causin alteracions lleus de la salut o del comportament, llevat dels casos emparats per la normativa vigent.
 - t) No donar als animals l'atenció veterinària necessària per a garantir-ne la salut, si això no els causa perjudicis greus.
 - u) Vendre o fer donació d'animals per mitjà de revistes de reclam o publicacions assimilables sense la inclusió del número de registre del nucli zoològic.
 - v) Qualsevol altra infracció de les disposicions d'aquesta Llei o de la normativa que la desenvolupi que no hagi estat tipificada de greu o molt greu.
3. Són infraccions greus:
- a) Mantenir els animals sense l'alimentació necessària o en instal·lacions inadequades des del punt de vista higienicosanitari, de benestar i de seguretat, si els comporta risc greu per a la salut.
 - b) No tenir el llibre de registre oficial o diligenciat per l'administració competent establert per als nuclis zoològics.
 - c) No vacunar els animals domèstics de companyia o no aplicar-los els tractaments obligatoris.
 - d) Incomplir, els nuclis zoològics, qualsevol de les condicions i els requisits establerts en el títol IV.
 - e) Fer venda ambulant d'animals fora de mercats, fires i qualsevol altre certamen autoritzat.
 - f) Vendre animals o fer-ne donació, els centres de cria, si aquests no han estat declarats nuclis zoològics.
 - g) Anul·lar el sistema d'identificació sense prescripció ni control veterinaris.
 - h) No mantenir en captivitat o en les condicions que per via reglamentària s'estableixi o exhibir i passejar per les vies i els espais públics animals salvatges pertanyents a espècies de comerç permès que per llurs característiques puguin causar danys a les persones, als béns i al medi ambient.
 - i) Fer tir al colom.
 - j) Incomplir l'obligació de vendre animals desparasitats i lliures de totes les malalties a què es refereix l'article 24.1.c.
 - k) No lliurar la documentació exigida en tota transacció d'animals.
 - l) Maltractar o agredir físicament els animals si els comporten conseqüències greus per a la salut.
 - m) Fer matances públiques d'animals.

- n) Instal·lar atraccions firals de cavallets en què s'utilitzin animals.
 - o) Fer un ús no autoritzat d'animals en espectacles.
 - p) Subministrar substàncies a un animal que li causin alteracions greus de la salut o del comportament, llevat dels casos emparats per la normativa vigent.
 - q) Practicar la caça, la captura en viu, la venda, la tinença, el tràfic, el comerç i l'exhibició pública d'animals, i també de parts, d'ous o de cries d'exemplars d'espècies de la fauna autòctona i no autòctona declarades protegides per tractats i convenis internacionals vigents a l'Estat espanyol.
 - r) Practicar la caça, la captura en viu, la venda, la tinença, el tràfic, el comerç, l'exhibició pública i la taxidèrmia d'exemplars de les espècies incloses en l'annex amb la categoria C, i també de parts, d'ous, de cries o de productes obtinguts a partir d'aquests exemplars.
 - s) La manca d'inscripció en el Registre de Nuclis Zoològics.
 - t) Oposar resistència a la funció inspectora o posar entrebancs a la inspecció d'instal·lacions que allotgin animals.
 - u) No donar als animals l'atenció veterinària necessària per a garantir-ne la salut.
 - v) Abandonar animals, si s'ha fet en unes circumstàncies que no comporten cap risc per a l'animal.
 - w) Caçar en espais declarats reserves naturals de fauna salvatge en què la caça està prohibida i en refugis de fauna salvatge, llevat dels casos autoritzats pel Departament de Medi Ambient.
 - x) Incomplir les obligacions establertes per l'article 22.5 per tal de procurar el benestar dels animals emprats en curses una vegada finalitzada llur participació en aquestes.
 - y) Participar en competicions i curses en les quals es fan apostes dels animals que no estan identificats i enregistrats en el Registre d'Animals de Competició.
 - z) Reincidir en la comissió d'infraccions lleus durant l'últim any.
4. Són infraccions molt greus:
- a) Maltractar o agredir físicament els animals, si els comporta conseqüències molt greus per a la salut.
 - b) Sacrificar gats i gossos fora dels casos esmentats per l'article 11.1.
 - c) Abandonar animals, si s'ha fet en unes circumstàncies que els puguin comportar danys greus.
 - d) Capturar gossos i gats ensalvatgits amb l'ús d'armes de foc sense l'autorització corresponent del Departament de Medi Ambient.
 - e) No evitar la fugida d'animals d'espècies exòtiques o d'espècies híbrides, de manera que pugui comportar una alteració ecològica greu.
 - f) Esterilitzar animals, practicar mutilacions a animals i sacrificar animals sense control veterinari o en contra de les condicions i els requisits establerts per aquesta Llei.
 - g) Organitzar baralles de gossos, de galls o d'altres animals, i també participar en aquest tipus d'actes.
 - h) Mantenir els animals sense l'alimentació necessària o en instal·lacions inadequades des del punt de vista higienicosanitari i de benestar, si els perjudicis als animals són molt greus.
 - i) Practicar la caça, la captura en viu, la venda, la tinença, el tràfic, el comerç i l'exhibició pública d'animals o dels ous i les cries d'exemplars d'espècies de la fauna autòctona i de la no autòctona declarades altament protegides o en perill d'extinció per tractats i convenis internacionals vigents a l'Estat espanyol.

j) Practicar la caça, la captura en viu, la venda, la tinença, el tràfic, el comerç, l'exhibició pública i la taxidèrmia d'exemplars de les espècies incloses en l'annex amb les categories A i B, i també de parts, d'ous i de cries d'aquests exemplars.

k) Reincidir en la comissió d'infraccions greus durant l'últim any.

Capítol II

Sancions

Article 31

Multes, comís i tancament d'instal·lacions

1. Les infraccions comeses contra aquesta Llei són sancionades amb multes fins a 20.000 euros.

2. La imposició de la multa pot comportar el comís dels animals objecte de la infracció, sens perjudici de l'aplicació del comís preventiu que es pot determinar a criteri de l'autoritat actuant en el moment de l'aixecament de l'acta d'inspecció o la denúncia.

3. La comissió de les infraccions molt greus o la reiteració en les infraccions greus pot comportar el tancament temporal de les instal·lacions, els locals o els establiments respectius, amb la corresponent anotació al Registre de Nuclis Zoològics, i també la inhabilitació per a la tinença d'animals per un període de dos mesos a cinc anys.

4. L'incompliment d'alguna de les normatives o condicions d'una autorització excepcional per a la captura o la possessió d'un animal d'una espècie de fauna autòctona pot comportar la retirada cautelar in situ i immediata d'aquesta autorització pels agents de l'autoritat.

5. Les persones que disposen d'aquestes autoritzacions excepcionals, en el cas d'ésser sancionades per l'incompliment d'algun dels seus termes o de normatives en aquesta matèria, han d'ésser inhabilitades per a l'activitat a què fa referència l'apartat 3 per un període d'un any a cinc anys.

Article 32

Quantia de les multes

1. Les infraccions lleus són sancionades amb una multa de 100 euros fins a 400 euros; les greus, amb una multa de 401 euros fins a 2.000 euros, i les molt greus, amb una multa de 2.001 euros fins a 20.000 euros.

2. En la imposició de les sancions s'ha de tenir en compte, per a graduar la quantia de les multes i la imposició de les sancions accessòries, els criteris següents:

a) La transcendència social i el perjudici causat per la infracció comesa.

b) L'ànim de lucre il·lícit i la quantia del benefici obtingut en la comissió de la infracció.

c) La reiteració o la reincidència en la comissió d'infraccions.

d) La irreparabilitat dels danys causats al medi ambient o l'elevat cost de reparació.

e) El volum de negoci de l'establiment.

f) La capacitat econòmica de la persona infractora.

g) El grau d'intencionalitat en la comissió de la infracció.

h) El fet que hi hagi requeriment previ.

3. Hi ha reincidència si en el moment de cometre's la infracció no ha transcorregut un any des de la imposició per resolució ferma d'una altra sanció amb motiu d'una infracció de la mateixa qualificació. Si s'hi aprecia la reincidència, la quantia de les sancions es pot incrementar fins al doble de

l'import màxim de la sanció corresponent a la infracció comesa, sense excedir en cap cas el límit més alt fixat per a la infracció molt greu.

4. Davant la comissió d'infraccions de caràcter lleu, es poden dur a terme actuacions d'educació ambiental o d'advertiment, sense necessitat d'iniciar un procediment sancionador.

Article 33

Comís d'animals

1. Les administracions poden comissar de manera immediata els animals, sempre que hi hagi indicis racionals d'infracció de les disposicions d'aquesta Llei o de les normatives que la desenvolupin.

2. En el cas de comissos d'exemplars de fauna autòctona capturats in situ, sempre que es tingui la seguretat que estan en perfectes condicions, poden ésser alliberats immediatament.

3. Quan fineixin les circumstàncies que han determinat el comís, en el cas que la persona sigui sancionada, s'ha de determinar la destinació de l'animal.

4. Si el dipòsit prolongat d'animals procedents de comís pot ésser perillós per a llur supervivència, els pot comportar patiments innecessaris o, en el cas de fauna autòctona, en fes perillar la readaptació a la vida salvatge, el Departament de Medi Ambient pot decidir la destinació final de l'animal.

5. Les despeses ocasionades pel comís, les actuacions relacionades amb aquest i, en el cas de fauna autòctona, la rehabilitació de l'animal per a alliberar-lo van a compte del causant de les circumstàncies que l'han determinat.

Article 34

Responsabilitat civil i reparació de danys

1. La imposició de qualsevol sanció establerta per aquesta Llei no exclou la valoració de l'exemplar en el cas que es tracti de fauna protegida, la responsabilitat civil i l'eventual indemnització de danys i perjudicis que puguin correspondre a la persona sancionada, inclosa la reparació dels danys mediambientals causats.

2. En els contenciosos que tinguin per objecte el valor econòmic d'un animal, sempre que aquest valor no resulti de la factura de compra corresponent, s'estableix el valor mínim dels animals de companyia en la quantia equivalent a la compra d'un animal de la mateixa espècie i raça.

3. En l'eventualitat que l'animal no pertanyés a una raça determinada i no hi ha cap prova de la seva adquisició a títol oneros, el paràmetre d'avaluació econòmica de l'animal s'ha de centrar en el valor de mercat d'animals de característiques similars.

Article 35

Responsables de les infraccions

1. És responsable per infraccions d'aquesta Llei qualsevol persona física o jurídica que per acció o per omissió infringeixi els preceptes continguts en aquesta Llei i la seva normativa de desenvolupament.

2. Si no és possible determinar el grau de participació de les diferents persones físiques o jurídiques que han intervingut en la comissió de la infracció, la responsabilitat és solidària.

Article 36

Procediment sancionador

Per a imposar les sancions corresponents a les infraccions tipificades per aquesta Llei, cal seguir el procediment sancionador regulat pel Decret

278/1993, del 9 de novembre, sobre el procediment sancionador aplicable als àmbits de competència de la Generalitat, i també la Llei de l'Estat 30/1992, del 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú, modificada per la Llei 4/1999, del 13 de gener.

Article 37

Administració competent per a sancionar

1. La imposició de les sancions establertes per la comissió de les infraccions tipificades per aquesta Llei correspon:

- a) Als alcaldes, les qualificades de lleus.
- b) Als delegats territorials del Departament de Medi Ambient, les qualificades de greus.
- c) Al conseller o consellera de Medi Ambient, les qualificades de molt greus.

2. No obstant el que estableix l'apartat 1, correspon al Departament de Justícia i Interior sancionar les infraccions relatives als espectacles, les activitats i els establiments inclosos en el Catàleg dels espectacles, les activitats recreatives i els establiments públics sotmesos a la Llei 10/1990, del 15 de juny, que infringeixin el que disposa la present Llei.

Disposicions addicionals

Primera

Comissió Tècnica d'Inspecció de Nuclis Zoològics amb Fauna Salvatge

Es crea la Comissió Tècnica d'Inspecció de Nuclis Zoològics amb Fauna Salvatge, per tal de vetllar perquè les instal·lacions siguin segures per a les persones i els animals i perquè els nuclis zoològics tinguin cura del benestar dels animals. S'han d'establir per reglament les funcions i el règim de funcionament d'aquesta comissió.

Segona

Registre d'Empreses de Control i Recollida d'Animals de Companyia i Registre d'Animals de Competició

- 1. Es crea el Registre d'Empreses de Control i Recollida d'Animals de Companyia, en el qual s'han d'inscriure les empreses especialitzades de control i recollida d'animals de companyia.
- 2. Es crea el Registre d'Animals de Competició, en el qual s'han d'inscriure els animals que s'utilitzen en competicions o curses on es fan apostes.
- 3. S'han d'establir per reglament el contingut i el funcionament dels registres a què fa referència aquesta disposició.

Tercera

Voluntariat de Protecció i Defensa dels Animals

Es crea el Voluntariat de Protecció i Defensa dels Animals, l'organització i les finalitats del qual, en compliment d'aquesta Llei, han d'ésser establerts per reglament.

Quarta

Campanyes de divulgació

El Govern ha d'elaborar, juntament amb les entitats defensores i col·laboradores, campanyes divulgadores i informatives del contingut d'aquesta Llei per als cursos escolars i per a la població en general.

Cinquena

Normativa específica

1. Es regeixen per la normativa específica corresponent:

- a) Els animals d'explotacions ramaderes.

- b) La pesca, la recollida de marisc, la captura i la caça.
- c) Els gossos considerats potencialment perillosos.
- d) Els gossos pigall.
- e) Els animals utilitzats per a experimentació i per a altres finalitats científiques.

2. La protecció de la fauna autòctona també ha d'ésser regulada per la seva normativa específica, sens perjudici de l'aplicabilitat de la normativa general de protecció dels animals establerta per aquesta Llei.

Sisena

Pràctica de la pesca esportiva amb peixet

Sens perjudici del que disposa l'article 22.2 de la Llei 3/1988, es pot autoritzar la pràctica de la modalitat de pesca esportiva amb peixet, restringida a les espècies que s'estableixin per reglament.

Setena

Consell Assessor sobre els Drets dels Animals

En el termini d'un any des de l'entrada en vigor d'aquesta Llei, s'ha de crear el Consell Assessor sobre els Drets dels Animals, constituït per representants dels sectors interessats i de les administracions competents, que ha de tenir funcions d'assessorament en matèria de protecció dels animals.

Vuitena

Destinació dels ingressos procedents de les sancions

El Departament de Medi Ambient ha de destinar els ingressos procedents de les sancions per infraccions d'aquesta Llei a actuacions que tinguin per objecte el foment de la protecció dels animals.

Disposicions transitòries

Primera

Curs de cuidador o cuidadora d'animals

En el termini màxim de dos anys des de l'entrada en vigor d'aquesta Llei, els centres de recollida d'animals de companyia i tota la resta de nuclis zoològics han d'haver donat compliment a l'obligació de l'execució del curs de cuidador o cuidadora d'animals.

Segona

Grup d'espècies de fauna no autòctona

Qui posseeixi animals pertanyents al grup d'espècies de fauna no autòctona ho ha de notificar al Departament de Medi Ambient de la manera que s'estableixi per reglament, abans d'un any comptat des de l'entrada en vigor d'aquesta Llei.

Disposició derogatòria

Resta derogada la Llei 3/1988, del 4 de març, de protecció dels animals, llevat dels articles 18; 19; 21, apartats 1, 2, 3, 4 i 5; 22; 23; 24; 31; 32; 33, apartats 1, 2 i 4; 35; 36, i 37, els quals són aplicables a la fauna autòctona. Així mateix, es deroguen totes les normes d'igual o inferior rang que contradiguin el que disposa aquesta Llei o s'hi oposin, incloses les normes sectorials específiques.

Disposicions finals

Primera

Desenvolupament i execució

1. El Govern ha de dictar, en el termini d'un any a comptar de l'entrada en vigor d'aquesta Llei, el reglament per a desenvolupar-la i executar-la.

2. El Govern ha d'establir la dotació pressupostària suficient per a aplicar i desenvolupar aquesta Llei.

Segona

Programa del curs de cuidador o cuidadora d'animals

En el termini de sis mesos a partir de l'entrada en vigor d'aquesta Llei, el Govern ha d'aprovar el programa del curs de cuidador o cuidadora d'animals a què es refereix aquesta Llei.

Tercera

Actualització de les sancions pecuniàries

Per decret del Govern de la Generalitat es poden actualitzar els màxims de les sancions pecuniàries establertes per aquest Llei, tenint en compte la variació de l'índex de preus de consum.

Quarta

Entrada en vigor

Aquesta Llei entra en vigor al cap de vint dies d'haver estat publicada en el Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya, llevat de l'article 11.1, que entra en vigor l'1 de gener de 2007.

Per tant, ordeno que tots els ciutadans als quals sigui d'aplicació aquesta Llei cooperin al seu compliment i que els tribunals i les autoritats als quals pertorqui la facin complir.

Palau de la Generalitat, 4 de juliol de 2003

Jordi Pujol

President de la Generalitat de Catalunya

Annex

Espècies protegides de la fauna salvatge autòctona

Categoria

Mamífers

Insectívors

C Rata mesquera Talpidae (Galemys pyrenaicus, Desmana pyrenaica).

C Eriçó clar Erinaceidae (Aethechinus algirus).

Microquiròpters

C Ratapinyades, ratapenades o ratpenats (totes les espècies).

Rosegadors

C Talpó de Cabrera Microtidae (Microtus cabreræ).

D Esquirol (Sciurus vulgaris).

Carnívors

A Ós bru Ursidae (Ursus arctos).

A Llúdriga comuna europea Mustelidae (Lutra lutra).

C Visó europeu Mustelidae (Lutreola lutreola).

B Ermini Mustelidae (Mustela erminea).

B Gat fer o gat salvatge Felidae (Felis sylvestris).

A Linx boreal Felidae (Lynx lynx).

A Linx ibèric Felidae (Lynx pardina).

C Mangosta africana Herpestidae (Herpestes ichneumon).

A Vell marí o foca mediterrània Phocidae (Monachus monachus).

Artiodàctils

B Cabra salvatge ibèrica Bovidae (Capra pyrenaica pyrenaica).

Ocells

Gaviformes

B Calàbria de bec blanc Gaviidae (Gavia adamsii).

- B Calàbria agulla Gaviidae (*Gavia arctica*).
- B Calàbria grossa Gaviidae (*Gavia immer*).
- B Calàbria petita Gaviidae (*Gavia stellata*).
- Podicipediformes
- C Cabussó orellut Podicipedidae (*Podiceps auritus*).
- C Cabussó emplomallat Podicipedidae (*Podiceps cristatus*).
- C Cabussó gris Podicipedidae (*Podiceps grisegena*).
- C Cabussó collnegre Podicipedidae (*Podiceps nigricollis*).
- C Cabusset Podicipedidae (*Tachybaptus ruficollis*).
- Procellariiformes
- C Ocell de tempesta Hydrobatidae (*Hydrobates pelagicus*).
- C Petrell oceànic Hydrobatidae (*Oceanites oceanicus*).
- C Petrell cuaforçat Hydrobatidae (*Oceanodroma leucorhoa*).
- C Petrell de Bulwer Procellariidae (*Bulweria bulwerii*).
- C Baldriga cendrosa Procellariidae (*Calonectris diomedea*).
- C Fulmar Procellariidae (*Fulmarus glacialis*).
- C Baldriga petita Procellariidae (*Puffinus assimilis*).
- C Baldriga capnegra Procellariidae (*Puffinus gravis*).
- C Baldriga grisa Procellariidae (*Puffinus griseus*).
- C Baldriga puffí Procellariidae (*Puffinus puffinus*).
- Pelecaniformes
- C Corb marí emplomallat Phalacrocoracidae (*Phalacrocorax aristotelis*).
- C Corb marí pigmeu Phalacrocoracidae (*Phalacrocorax pygmaeus*).
- B Pelicà cresp Pelecanidae (*Pelecanus crispus*).
- B Pelicà vulgar Pelecanidae (*Pelecanus onocrotalus*).
- C Mascarell Sulidae (*Sula bassana*).
- Ciconiiformes
- B Bernat pescaire Ardeidae (*Ardea cinerea*).
- B Agró roig Ardeidae (*Ardea purpurea*).
- B Martinet ros Ardeidae (*Ardeola ralloides*).
- A Bitó comú Ardeidae (*Botaurus stellaris*).
- C Esplugabous Ardeidae (*Bubulcus ibis*).
- B Agró blanc Ardeidae (*Egretta alba*).
- C Martinet blanc Ardeidae (*Egretta garzetta*).
- C Martinet menut Ardeidae (*Ixobrychus minutus*).
- C Martinet de nit Ardeidae (*Nycticorax nycticorax*).
- B Cigonya blanca Ciconiidae (*Ciconia ciconia*).
- A Cigonya negra Ciconiidae (*Ciconia nigra*).
- A Becplaner Threskiornithidae (*Platalea leucorodia*).
- A Capó reial Threskiornithidae (*Plegadis falcinellus*).
- B Flamenc Phoenicopteridae (*Phoenicopiterus ruber*).
- Anseriformes
- C Oca riallera grossa, subespècie de Groenlàndia Anatidae (*Anser albifrons flavirostris*).
- C Oca riallera petita Anatidae (*Anser erythropus*).
- C Morell buixot Anatidae (*Aythya marila*).
- C Morell xocolater Anatidae (*Aythya nyroca*).
- B Oca de collar Anatidae (*Branta bernicla*).
- C Oca de galta blanca Anatidae (*Branta leucopsis*).
- B Oca de coll roig Anatidae (*Branta ruficollis*).

- C Morell d'ulls grocs Anatidae (*Bucephala clangula*).
 B Cigne petit Anatidae (*Cygnus bewickii*).
 B Cigne cantaire Anatidae (*Cygnus cygnus*).
 B Xarxet mabrenc Anatidae (*Mamaronetta angustirostris*).
 C Ànec fosc Anatidae (*Melanitta fusca*).
 C Ànec negre Anatidae (*Melanitta nigra*).
 C Bec de serra petit Anatidae (*Mergus albellus*).
 C Bec de serra gros Anatidae (*Mergus merganser*).
 C Bec de serra mitjà Anatidae (*Mergus serrator*).
 A Ànec capblanc Anatidae (*Oxyura leucocephala*).
 C Èider Anatidae (*Somateria mollissima*).
 A Ànec canyella Anatidae (*Tadorna ferruginea*).
 B Ànec blanc Anatidae (*Tadorna tadorna*).
 Accipitriformes (rapinyaires diürns)
 A Àguila pescadora Pandionidae (*Pandion haliaetus*).
 C Astor Accipitridae (*Accipiter gentilis*).
 C Esparver (vulgar) Accipitridae (*Accipiter nisus*).
 A Voltor negre Accipitridae (*Aegypius monachus*).
 B Àguila daurada Accipitridae (*Aquila chrysaetos*).
 A Àguila imperial Accipitridae (*Aquila heliaca*).
 C Aligot (comú) Accipitridae (*Buteo buteo*).
 C Aligot calçat Accipitridae (*Buteo lagopus*).
 C Àguila marcenca Accipitridae (*Circaetus gallicus*).
 B Arpella (vulgar) Accipitridae (*Circus aeruginosus*).
 B Arpella pàl·lida Accipitridae (*Circus cyaneus*).
 B Esparver cendrós Accipitridae (*Circus pygargus*).
 A Esparver d'espàtlls negres Accipitridae (*Elanus caeruleus*).
 A Trençalòs Accipitridae (*Gypaetus barbatus*).
 B Voltor comú Accipitridae (*Gyps fulvus*).
 B Àguila cuabarrada Accipitridae (*Hieraaetus fasciatus*).
 B Àguila calçada Accipitridae (*Hieraaetus pennatus*).
 C Milà negre Accipitridae (*Milvus migrans*).
 B Milà reial Accipitridae (*Milvus milvus*).
 B Aufrany Accipitridae (*Neophron percnopterus*).
 C Aligot vesper Accipitridae (*Pernis apivorus*).
 Falconiformes (rapinyaires diürns)
 B Esmerla Falconidae (*Falco columbarius*).
 B Falcó de la reina Falconidae (*Falco eleonora*).
 B Xoriguer petit Falconidae (*Falco naumanni*).
 B Falcó pelegrí Falconidae (*Falco peregrinus*).
 B Falcó mostatxut Falconidae (*Falco subbuteo*).
 C Xoriguer (comú) Falconidae (*Falco tinnunculus*).
 B Falcó cama-roig Falconidae (*Falco vespertinus*).
 Gal·liformes
 C Grèvol Tetraonidae (*Bonasa bonasia*).
 B Perdiu blanca Tetraonidae (*Lagopus mutus*).
 B Gall fer Tetraonidae (*Tetrao urogallus*).
 D Gall de cua forcada, subespècie continental Tetraonidae (*Tetrao tetrix tetrix*, *Lyrurus tetrix*).

D Perdiu de roca, subespècie dels Alps Phasianidae (*Alectoris graeca saxatilis*).

D Perdiu de roca, subespècie de Sicília Phasianidae (*Alectoris graeca whitakeri*).

D Perdiu xerra, subespècie d'Itàlia Phasianidae (*Perdix perdix italica*).

Gruiformes

B Guatlilla andalusa Turnicidae (*Turnix sylvatica*).

B Grua damisel·la Gruidae (*Anthropoides virgo*).

B Grua (vulgar) Gruidae (*Grus grus*).

C Guatlilla maresa Rallidae (*Crex crex*).

B Fotja banyuda Rallidae (*Fulica cristata*).

A Polla blava Rallidae (*Porphyrio porphyrio*).

C Rasclat Rallidae (*Porzana parva*).

C Polla pintada Rallidae (*Porzana porzana*).

C Rasclat Rallidae (*Porzana pusilla*).

C Hubara Otitidae (*Chlamydotis undulata*).

A Pioc salvatge Otitidae (*Otis tarda*).

C Sisó Otitidae (*Tetrax tetrax*).

Caradriiformes

C Garsa de mar Haematopodidae (*Haematopus ostralegus*).

C Garsa de mar de Canàries Haematopodidae (*Haematopus ostralegus meadewaldoi*).

C Remena-rocs Charadriidae (*Arenaria interpres*).

C Corriol camanegre Charadriidae (*Charadrius alexandrinus*).

C Corriol petit Charadriidae (*Charadrius dubius*).

C Corriol gros Charadriidae (*Charadrius hiaticula*).

C Corriol pit-roig Charadriidae (*Eudromias morinellus*).

C Fredeluga esperonada Charadriidae (*Hoplopterus spinosus*).

C Daurada grossa Charadriidae (*Pluvialis apricaria*).

C Pigre (gris) Charadriidae (*Pluvialis squatarola*).

C Xivitona (vulgar) Scolopacidae (*Actitis hypoleucos*).

C Territ tres-dits Scolopacidae (*Calidris alba*).

C Territ variant Scolopacidae (*Calidris alpina*).

C Territ gros Scolopacidae (*Calidris canutus*).

C Territ bec llarg Scolopacidae (*Calidris ferruginea*).

C Territ fosc Scolopacidae (*Calidris maritima*).

C Territ menut Scolopacidae (*Calidris minuta*).

C Territ de Temminck Scolopacidae (*Calidris temminckii*).

C Becadell gros Scolopacidae (*Gallinago media*).

C Territ becadell Scolopacidae (*Limicola falcinellus*).

C Tètol cuabarrat Scolopacidae (*Limosa lapponica*).

C Tètol cuanegre Scolopacidae (*Limosa limosa*).

C Becadell sord Scolopacidae (*Lymnocyrtus minima*).

C Becut Scolopacidae (*Numenius arquata*).

C Polit cantaire Scolopacidae (*Numenius phaeopus*).

C Polit becfí Scolopacidae (*Numenius tenuirostris*).

C Batallaire Scolopacidae (*Philomachus pugnax*).

C Gamba roja pintada Scolopacidae (*Tringa erythropus*).

C Gamba groga petita Scolopacidae (*Tringa flavipes*).

C Valona Scolopacidae (*Tringa glareola*).

- C Gamba groga grossa Scolopacidae (Tringa melanolenca).
- C Gamba verda Scolopacidae (Tringa nebularia).
- C Xivita Scolopacidae (Tringa ochropus).
- C Siseta Scolopacidae (Tringa stagnatilis).
- C Gamba roja (vulgar) Scolopacidae (Tringa totanus).
- C Territ rogenic Scolopacidae (Tryngites subruficollis).
- C Siseta cendrosa Scolopacidae (Xenus cinereus).
- C Torlit Burhinidae (Burhinus oedicnemus).
- C Cames llargues Recurvirostridae (Himantopus himantopus).
- C Bec d'alena Recurvirostridae (Recurvirostra avosetta).
- C Escurafascons becgròs Phalaropodidae (Phalaropus fulicarius).
- C Escurafascons becfí Phalaropodidae (Phalaropus lobatus).
- C Corredor Glareolidae (Cursorius cursor).
- C Perdiu de mar Glareolidae (Glareola pratincola).
- C Paràsit cuallarg Stercorariidae (Stercorarius longicaudus).
- C Paràsit cuapunxegut Stercorariidae (Stercorarius parasiticus).
- C Paràsit cuaample Stercorariidae (Stercorarius pomarinus).
- C Paràsit gros Stercorariidae (Stercorarius skua).
- C Fumarell carablanc Laridae (Chlidonias hybrida).
- C Fumarell alablanc Laridae (Chlidonias leucoptera).
- C Fumarell negre Laridae (Chlidonias nigra).
- B Gavina corsa Laridae (Larus audouinii).
- B Gavina cendrosa Laridae (Larus canus).
- B Gavina capblanca Laridae (Larus genei).
- C Gavinot Laridae (Larus marinus).
- B Gavina capnegra Laridae (Larus melanocephalus).
- C Gavina menuda Laridae (Larus minutus).
- C Gavineta (de tres dits) Laridae (Rissa tridactyla).
- C Xatrac menut Laridae (Sterna albifrons).
- C Xatrac bengalí Laridae (Sterna bengalensis).
- C Xatrac gros Laridae (Sterna caspia).
- C Xatrac rosat Laridae (Sterna dougallii).
- C Xatrac fosc Laridae (Sterna fuscata).
- C Xatrac (comú) Laridae (Sterna hirundo).
- C Curroc Laridae (Sterna nilotica).
- C Xatrac àrtic Laridae (Sterna paradisea).
- C Xatrac becllarg Laridae (Sterna sandvicensis).
- C Gavot Alcidae (Alca torda).
- C Fraret Alcidae (Fratricula artica).
- C Somorgollaire Alcidae (Uria aalge).
- Columbiformes
- D Xixella canària Columbidae (Columba junoniae).
- D Tudó canari Columbidae (Columba trocaz).
- C Cucut reial Cuculidae (Clamator grandarius).
- D Cucut Cuculidae (Cuculus canorus).
- Estrigiformes (rapinyaires nocturns)
- C Òliba Tytonidae (Tyto alba).
- B Mussol pirinenc Strigidae (Aegolius funereus).
- C Mussol emigrant Strigidae (Asio flammeus).
- C Mussol banyut Strigidae (Asio otus).

- C Mussol (comú) Strigidae (*Athene noctua*).
- B Duc Strigidae (*Bubo bubo*).
- C Xot Strigidae (*Otus scops*).
- C Gamarús Strigidae (*Strix aluco*).
- Caprimulgiformes
- C Enganyapastors Caprimulgidae (*Caprimulgus europaeus*).
- C Siboc Caprimulgidae (*Caprimulgus ruficollis*).
- Apodiformes
- D Falciot negre Apodidae (*Apus apus*).
- D Falciot cuabanc africà Apodidae (*Apus caffer*).
- D Ballester Apodidae (*Apus melba*).
- D Falciot pàl·lid Apodidae (*Apus pallidus*).
- D Falciot unicolor Apodidae (*Apus unicolor*).
- Coraciiformes
- C Blauet Alcedinidae (*Alceo atthis*).
- C Abellerol Meropidae (*Merops apiaster*).
- C Gaig blau Coraciidae (*Coracias garrulus*).
- C Puput Upupidae (*Upupa epops*).
- Pterocliiformes
- B Ganga Pteroclididae (*Pterocles alchata*).
- B Xurra Pteroclididae (*Pterocles orientalis*).
- Piciformes
- D Picot (garser) siríac Picidae (*Dendrocopos syriacus*).
- B Picot negre Picidae (*Dryocopus martius*).
- C Colltort Picidae (*Jynx torquilla*).
- C Picot garser dorsibanc Picidae (*Picoides leucotos*).
- C Picot garser gros Picidae (*Picoides major*).
- C Picot garser mitjà Picidae (*Picoides medius*).
- C Picot garser petit Picidae (*Picoides minor*).
- C Picot tridàctil Picidae (*Picoides trydactylus*).
- C Picot cendrós Picidae (*Picus canus*).
- C Picot verd Picidae (*Picus viridis*).
- Passeriformes
- D Terrerola vulgar Alaudidae (*Calandrella brachydactylla*).
- D Terrerola rogenca Alaudidae (*Calandrella rufescens*).
- C Alosa becuda Alaudidae (*Chersophilus duponti*).
- C Alosa banyuda Alaudidae (*Eremophila alpestris*).
- D Cogullada (vulgar) Alaudidae (*Galerida cristata*).
- D Cogullada fosca Alaudidae (*Galerida theklae*).
- D Cotoiu Alaudidae (*Lullula arborea*).
- D Calàndria Alaudidae (*Melanocorypha calandra*).
- D Oreneta cuablanca Hirundinidae (*Delichon urbica*).
- D Oreneta cua-rogenca Hirundinidae (*Hirundo daurica*).
- D Oreneta (vulgar) Hirundinidae (*Hirundo rustica*).
- D Roquerol Hirundinidae (*Ptyonoprogne rupestris*).
- D Oreneta de ribera Hirundinidae (*Riparia riparia*).
- D Piula de les Canàries Motacillidae (*Anthus berthelotii*).
- D Trobat Motacillidae (*Anthus campestris*).
- D Piula gola-roja Motacillidae (*Anthus cervinus*).

- D Titella Motacillidae (*Anthus pratensis*).
- D Grasset de muntanya Motacillidae (*Anthus spinoletta*).
- D Piula dels arbres Motacillidae (*Anthus trivialis*).
- D Cuereta blanca Motacillidae (*Motacilla alba*).
- D Cuereta torrentera Motacillidae (*Motacilla cinerea*).
- D Cuereta groga Motacillidae (*Motacilla flava*).
- D Escorxador Laniidae (*Lanius collurio*).
- D Botxí Laniidae (*Lanius excubitor*).
- D Trenca Laniidae (*Lanius minor*).
- D Capsigrany Laniidae (*Lanius senator*).
- D Merla d'aigua Cinclidae (*Cinclus cinclus*).
- D Cargolet Troglodytidae (*Troglodytes troglodytes*).
- D Cercavores Prunellidae (*Prunella collaris*).
- D Pardal de bardissa Prunellidae (*Prunella modularis*).
- Muscicapidae
- D Totes les espècies d'aquesta família.
- D Espècies i gèneres: *Acrocephalus*, *Cercotrichas galactotes*, *Cettia cetti*, *Cisticola juncidis*, *Erithacus rubecula*, *Ficedula hypoleuca*, *Hippolais*, *Locustella*, *Luscinia*, *Monticola*, *Muscicapa striata*, *Oenanthe*, *Panurus biarmicus*, *Phoenicurus*, *Phylloscopus*, *Regulus*, *Saxicola*, *Sylvia*, *Turdus torquatus*, *Zoothera dauma*.
- Se n'exceptuen: tord ala-roig, merla, tord comú, griva cerdana, griva (*Turdus iliacus*, *T. merula*, *T. philomenos*, *T. pilaris*, *T. viscivorus*).
- D Mallerenga cuallarga Paridae (*Aegithalos caudatus*).
- D Mallerenga petita Paridae (*Parus ater*).
- D Mallerenga blava Paridae (*Parus caeruleus*).
- D Mallerenga emplomallada Paridae (*Parus cristatus*).
- D Mallerenga carbonera Paridae (*Parus major*).
- D Mallerenga d'aigua Paridae (*Parus palustris*).
- D Teixidor Paridae (*Remiz pendulinus*).
- D Pica-soques blau Sittidae (*Sitta europaea*).
- D Pica-soques de Krüper Sittidae (*Sitta krueperi*).
- D Pica-soques cors Sittidae (*Sitta whiteheadi*).
- C Pela-roques Sittidae (*Tichodroma muraria*).
- D Raspinell comú Certhiidae (*Certhia brachydactyla*).
- D Raspinell pirinenc Certhiidae (*Certhia familiaris*).
- D Hortolà cendrós Emberizidae (*Emberiza caesia*).
- D Sit negre Emberizidae (*Emberiza cia*).
- D Sit cendrós Emberizidae (*Emberiza cineracea*).
- D Gratapalles Emberizidae (*Emberiza cirrus*).
- D Verderola Emberizidae (*Emberiza citrinella*).
- D Hortolà Emberizidae (*Emberiza hortulana*).
- D Repicatalons Emberizidae (*Emberiza schoeniclus*).
- D Sit blanc Emberizidae (*Plectrophenax nivalis*).
- D Pinsà trompeter Fringillidae (*Bucanetes githagineus*).
- D Passerell golanegre Fringillidae (*Carduelis flammea*).
- D Lluer Fringillidae (*Carduelis spinus*).
- D Durbec Fringillidae (*Coccothraustes coccothraustes*).
- D Pinsà (comú) Fringillidae (*Fringilla coelebs*).
- D Pinsà mec Fringillidae (*Fringilla montifringilla*).

D Pinsà de les Canàries Fringillidae (*Fringilla teydea*).
 D Trencapinyes Fringillidae (*Loxia curvirostra*).
 D Trencapinyes escocès Fringillidae (*Loxia scotia*).
 D Pinsà borroner Fringillidae (*Pyrrhula pyrrhula*).
 D Lluçaret Fringillidae (*Serinus citrinella*).
 D Gafarró (*Serinus serinus*).
 D Pardal d'ala blanca Ploceidae (*Montifringilla nivalis*).
 D Pardal de passa Ploceidae (*Passer hispaniolensis*).
 D Pardal roquer Ploceidae (*Petronia petronia*).
 D Estornell rosat Sturnidae (*Sturnus roseus*).
 D Oriol Oriolidae (*Oriolus oriolus*).
 D Cornella emmantellada Corvidae (*Corvus corone cornix*).
 D Garsa blava Corvidae (*Cyanopica cyanus*).
 D Gralla de bec groc Corvidae (*Pyrrhocorax graculus*).
 D Gralla de bec vermell Corvidae (*Pyrrhocorax pyrrhocorax*).

Rèptils

Quelonis (tortugues)

Tortugues de terra

C Tortuga mediterrània Testudinidae (*Testudo hermanni*).

C Tortuga morisca Testudinidae (*Testudo graeca*).

Tortugues d'aigües continentals

C Tortuga d'estany Emydidae (*Emys orbicularis*).

C Tortuga de rierol Emydidae (*Mauremys caspica*).

Tortugues marines

B Tortuga careta Cheloniidae (*Caretta caretta*).

B Tortuga verda Cheloniidae (*Chelonia mydas*).

B Tortuga carei Cheloniidae (*Eretmochelys imbricata*).

B Tortuga bastarda Cheloniidae (*Lepidochelys kempii*).

B Tortuga llaüt Dermochelidae (*Dermochelys coriacea*).

Saures

D Dragonet (rosat) Gekkonidae (*Hemidactylus turcicus*).

D Dragó canari Gekkonidae (*Tarentola delalandii*).

D Dragó (comú) Gekkonidae (*Tarentola mauritanica*).

B Camaleó Chamaeleonidae (*Chamaeleo chamaeleon*).

D Serp de vidre, vidriol o noia Anguidae (*Anguis fragilis*).

D Serpeta cega o amphisbena cendrosa Amphisbaenidae (*Blanus cinereus*).

Sargantanes i llangardaixos

D Sargantana cua-roja o dels sorral Lacertidae (*Acanthodactylus erythrurus*).

D Sargantana de Valverde Lacertidae (*Algyroides marchi*).

C Llangardaix de matoll Lacertidae (*Lacerta agilis*).

D Llangardaix d'Hària Lacertidae (*Lacerta atlantica*).

D Llangardaix negre Lacertidae (*Lacerta galloti*).

C Llangardaix (comú) Lacertidae (*Lacerta lepida*).

D Sargantana muntanyenca Lacertidae (*Lacerta monticola*).

D Llangardaix verd nord-occidental Lacertidae (*Lacerta schreiberi*).

D Llangardaix gegant de Hierro Lacertidae (*Lacerta simonyi*).

D Llangardaix de Gran Canària Lacertidae (*Lacerta stehlinii*).

D Lluert o llangardaix verd Lacertidae (*Lacerta viridis*).

C Sargantana vivípara Lacertidae (*Lacerta vivipara*).

- C Sargantana comuna (ibèrica) Lacertidae (Podarcis hispanica).
- D Sargantana balear Lacertidae (Podarcis lilfordi).
- D Sargantana comuna europea o sargantana grossa Lacertidae (Podarcis muralis).
- D Sargantana de les Pitiüses Lacertidae (Podarcis pityusensis).
- D Sargantaner (comú) o sargantana de cua llarga Lacertidae (Psammodromus algirus).
- D Sargantaner ibèric o sargantana cendrosa Lacertidae (Psammodromus hispanicus).
- D Lludrió de potetes ibèric Scincidae (Chalcides bedriagai).
- D Lludrió de potetes o víbrola Scincidae (Chalcides chalcides).
- D Lludrió de potetes canari Scincidae (Chalcides viridanus).
- Colobres o serps
- D Serp de ferradura Colubridae (Coluber hippocrepis).
- D Serp verda i groga Colubridae (Coluber viridiflavus).
- D Serp llisa Colubridae (Coronella austriaca).
- D Serp bordelesa Colubridae (Coronella girondica).
- D Serp d'Esculapi Colubridae (Elaphe longissima).
- D Serp blanca Colubridae (Elaphe scalaris).
- D Serp verda Colubridae (Malpolon monspessulanus).
- D Serp de caputxó Colubridae (Macroprotodon cucullatus).
- D Serp d'aigua (escurçonera) (Natrix maura).
- D Serp de collaret Colubridae (Natrix natrix).
- Amfibis
- Urodels
- D Salamandreta Salamandridae (Chioglossa lusitanica).
- C Tritó pirinenc Salamandridae (Euproctus asper).
- C Ofegabous Salamandridae (Pleurodeles waltl).
- D Salamandra Salamandridae (Salamandra salamandra).
- D Tritó alpi Salamandridae (Triturus alpestris).
- D Tritó ibèric Salamandridae (Triturus boscai).
- D Tritó palmat Salamandridae (Triturus helveticus).
- D Tritó verd o marbrat Salamandridae (Triturus marmoratus).
- Anurs
- D Tòtil ibèric Discoglossidae (Alytes cisternasii).
- D Ferreret Discoglossidae (Alytes muletensis).
- D Tòtil o gripau llevadora Discoglossidae (Alytes obstetricans).
- D Granota pintada o gripau granoter Discoglossidae (Discoglossus pictus).
- D Gripau d'esperons Pelobatidae (Pelobates cultripes).
- D Gripau puntejat Pelobatidae (Pelodytes punctatus).
- D Gripau (comú) Bufonidae (Bufo bufo).
- D Gripau corredor Bufonidae (Bufo calamita).
- D Gripau verd o calàpet verd (Bufo viridis).
- D Reineta europea Hylidae (Hyla arborea).
- D Reineta (meridional) Hylidae (Hyla meridionalis).
- D Granota saltadora Ranidae (Rana dalmatina).
- D Granota ibèrica Ranidae (Rana iberica).
- D Granota roja Ranidae (Rana temporaria).
- Peixos-osteïctis
- Condrostis

Acipenseriformes

D Esturió Acipenseridae (Acipenser sturio).

Teleostis

Cipriniformes

D Fartet Ciprinodontidae (Aphanius iberus).

D Samaruc Ciprinodontidae (Valencia hispanica).

Gasterosteiformes

D Punxoset o espinós Gasterosteidae (Gasterosteus aculeatus).

Scorpaeniformes

D Cavilat o cabilac Cottidae (Cottus gobio).

Perciformes

D Bavosa de riu o barb caní Blenniidae (Blennius fluviatilis).

6. CAS POLÈMIC

Molts de nosaltres hem sentit a parlar del cas de maltractament comès per Juan Lado Palmier Juny de 2004. Sense saber que estava sent gravat per un veí, va apallissar al seu gos Ronnie, un pastor alemany que va morir poques setmanes després a conseqüència de les ferides. El seu veí, un veterinari, va publicar el vídeo del maltractament i va denunciar l'autor dels actes.

Aquest fet va crear una gran commoció. Juan Lado ha estat criticat per la majoria dels mitjans de comunicació que han fet eco de la notícia, ha rebut nombroses trucades amenaçadores degut a les quals va demanar protecció policial, i ha estat objecte de crítica en múltiples fòrums, cadenes de televisió, associacions animalistes i usuaris de YouTube, així com en diversos programes.

Mentre els actes de protesta assetjaven a Juan Lado, aquest per la seva banda va denunciar el veterinari que l'havia denunciat, així com al grup de música Lyvon, que va publicar una cançó de crítica d'aquest exemple de maltractament animal.

Aquesta banda musical, pràcticament anònima fins aquell moment, va fer-se una certa fama arrel d'aquesta cançó titulada "Juan Lado Cagón", on expressaven el seu rebuig al terrible maltractament i l'anomenaven "cagón" fent al·lusió a la covardia que aquest acte reflecteix en matar un animal totalment indefens.

El grup va ser acusat d'un delictes d'injúries, per haver lesionat la dignitat i l'honor de Juan Lado, i també com a responsables de les amenaces i insults que aquest va rebre des que la cançó va ser publicada. La resposta del grup va ser penjar la denúncia a Internet, recórrer als mitjans per demanar suport i anunciar que no deixarien de fer cançons relacionades amb qualsevol tipus de maltractament.

Hem volgut recollir la lletra de la cançó que van compondre, per fer més entenedor el motiu de la denuncia:

*El perro de Juan Lado ya no puede ni andar,
pues Juan Lado le apaliza de manera brutal,
por comerse a sus pavos un castigo le va a dar,
y a estacazos se ha liado con el pobre animal.*

*El perro de Juan Lado ya no quiere comer,
las palizas que le arrea no le dejan ni ver,
los huesos hechos polvo se le quedan cada vez,
que Juan Lado engancha el palo y se lia con él.*

*Y es que Juan Lado es un cagón,
por arrearla con su pastor,
se ceba bien con quien no puede contra él,*

*y luego dice que maltrato esto no es,
y un gran amante de animales dice ser,
y lo que grazna es mentira y nos produce tanta ira que decimos:*

Juan Lado cagón

*Y vemos a Juan Lado por su pueblo, en su hogar,
sus amigos vitorean su manera de actuar,
en el pueblo todo el mundo se permite el juzgar,
y es que no es ninguna excusa una pelea vecinal.*

*Y en el resto de este mundo cuando vemos esta acción,
el estomago revuelto y los nervios de ping pong,
se nos pone mala ostia y nos arde el corazón
cuando vemos a ese perro dando gritos de dolor*

*Y es que Juan Lado es un cagón,
por arrearla con su pastor,
se ceba bien con quien no puede contra él,
y luego dice que maltrato esto no es,
y un gran amante de animales dice ser,
y lo que grazna es mentira y nos produce tanta ira que decimos:*

Juan Lado cagón

Com hem vist, el veterinari que va posar la denuncia contra el maltractament va haver d'enfrontar-se a la denúncia que Juan Lado li va posar, i també a molts veïns i persones que estaven en contra de la seva actuació. Fins i tot va haver de demanar protecció per ell i la seva família. Les conseqüències de la denúncia li han portat moltes dificultats en la seva vida, tan professional com personal. Va aconseguir que Juan Lado perdés la custòdia dels seus dos gossos, però la llei li permet tenir-ne d'altres.

Així doncs, podem extreure la conclusió que denunciar un maltractament pot ser molt dur pel mateix veterinari, i sovint no soluciona realment el problema, però són fets que sensibilitzen i mouen a la població, i això suposa un gran pas en la lluita pel respecte i la defensa dels drets de benestar dels animals.

7. OPINIÓN PÚBLICA

1. Edad		Crear gráfico	Descargar
		Porcentaje de respuestas	Cantidad de respuestas
< 18 años		0,0%	0
18 - 35 años		82,0%	82
36 - 65 años		18,0%	18
> 65 años		0,0%	0
		pregunta respondida	100
		pregunta omitida	0
2. Sexo		Crear gráfico	Descargar
		Porcentaje de respuestas	Cantidad de respuestas
Hombre		33,0%	32
Mujer		67,0%	65
		pregunta respondida	97
		pregunta omitida	3
3. Cree que los animales tienen sentimientos?		Crear gráfico	Descargar
		Porcentaje de respuestas	Cantidad de respuestas
Sí, pueden sentir igual que las personas		56,1%	55
Sí, tienen sentimientos pero en menor medida que las personas		31,6%	31
Tienen sensaciones pero no sentimientos		12,2%	12
No tienen ningún tipo de sentimiento		0,0%	0
		pregunta respondida	98
		pregunta omitida	2
4. Ha tenido o tiene algún animal de compañía?		Crear gráfico	Descargar
		Porcentaje de respuestas	Cantidad de respuestas
Si		84,8%	84
No		15,2%	15
		pregunta respondida	99
		pregunta omitida	1

5. Considera que una mascota:			Crear gráfico	Descargar
		Porcentaje de respuestas	Cantidad de respuestas	
Es de mi propiedad por lo que puedo hacer con él lo que quiera.		0,0%	0	
Es de mi propiedad y tengo la responsabilidad MORAL de garantizar su bienestar.		59,6%	59	
Es de mi propiedad, pero estoy legalmente obligado a garantizar su bienestar y velar por su seguridad.		11,1%	11	
Es de mi propiedad, aunque la ley me impide causarle sufrimiento innecesario.		2,0%	2	
No es propiedad de nadie, sino un ser independiente con derecho propio.		27,3%	27	
			pregunta respondida	99
			pregunta omitida	1
6. De las siguientes situaciones, indica cuales de ellas consideras:			Crear gráfico	Descargar
	maltrato hacia un perro.	es correcto que el veterinario denuncie al propietario.	Cantidad de respuestas	
Cualquier castigo físico, no importa la intensidad.	86,3% (69)	63,8% (51)	80	
Cirugía estética por capricho.	83,3% (75)	60,0% (54)	90	
Alimentación que cause obesidad.	80,6% (58)	43,1% (31)	72	
Olvidarse a menudo de ponerle agua de bebida.	91,4% (85)	52,7% (49)	93	
Tenerlo atado a un palo la mayor parte del día.	94,7% (90)	56,8% (54)	95	
Tenerlo sólo en un jardín/patio/terrace y no interaccionar nunca con él.	90,5% (76)	40,5% (34)	84	
Dejarlo sólo en casa durante la mayor parte del día.	85,5% (59)	33,3% (23)	69	
No preocuparse por su salud aunque esté gravemente enfermo.	82,7% (81)	73,5% (72)	98	
Darle palizas cuando actúa inadecuadamente.	85,3% (81)	75,8% (72)	95	
Usarlo para peleas.	85,7% (84)	79,6% (78)	98	
No proporcionarle asistencia veterinaria.	92,3% (84)	50,5% (46)	91	
Abandono legal (en protectoras/perreras).	88,4% (61)	42,0% (29)	69	
			pregunta respondida	98
			pregunta omitida	2

7. Crees que:		Crear gráfico	Descargar
		Porcentaje de respuestas	Cantidad de respuestas
Un veterinario debería estar obligado a denunciar un maltrato o negligencia hacia los animales que le llevan a la consulta.		75,8%	75
No está obligado a denunciar nada, pero puede hacerlo si lo considera eticamente necesario.		23,2%	23
Puede negarse a hacer lo que el cliente le pida pero no puede denunciarlo por maltratar a su animal.		0,0%	0
Tiene la obligación de mantener el secreto profesional y hacer lo que el cliente le pida.		0,0%	0
El veterinario puede denunciar el caso, pero es mejor que no lo haga, así conservará el cliente y podrá de mejorar el bienestar del perro desde cerca.		1,0%	1
		pregunta respondida	99
		pregunta omitida	1

8. ENTREVISTA

ENTREVISTA A MARTA JIMENO, VICEPRESIDENTA DE PACMA LICENCIADA EN VETERINARIA

Estamos haciendo un trabajo sobre como debe actuar un veterinario ante un caso de maltrato evidente.

Antes que nada nos gustaría preguntarte, ¿qué fue lo que te motivó a dedicarte a la veterinaria y en concreto al campo de de defensa de los derechos de los animales?

Siempre quise estudiar veterinaria, me interesaba el comportamiento animal, la etología, me ha interesado siempre también la psicología y la antropología . Una vez estudiando la carrera me di cuenta de que la idea de veterinario que yo tenía era totalmente utópica . En las facultades se enseñar a ganar dinero a través de los animales a través de los diferentes usos que les damos . Me di cuenta que el animal libre en si, como ser sintiente no interesaba nada a mis profesores . También me di cuenta que sobre comportamiento, necesidades psicológicas y emociones de los animales no se habla . Casi abandono en 3º de carrera por este motivo, pero decidí estudiar producción animal para ver los entresijos del horror de las explotaciones y mataderos, intuía que con mi titulación algún día podría ser útil de verdad para los animales.

¿Has detectado alguna vez un caso de maltrato?

Si, muchas veces . Trabaje 11 años en el medio rural como veterinaria clínica de caballos y vacas. Durante la carrera vi maltrato durante las practicas con animales . En mi vida veo muchos maltratos legales como festejos con animales, circos con animales, zoos, acuarios , comercio de animales, granjas de producción...

¿Qué sucedió?

Antes de ser activista por los derechos de los animales , los casos de maltrato no los denuncie porque no eran lo suficientemente cruentos como para que las autoridades hicieran caso “ eran maltratos legales “. Cuando me hice activista ya me asesore legalmente y veo casos claros para poder denunciarlos en los juzgados . En el caso de las denuncias administrativas mi experiencia es que caen en saco roto y no se consigue nada . Las administraciones y sus veterinarios son totalmente negligentes y corruptas con los casos de maltrato animal .

¿Qué hiciste al respecto?

Denunciar vía administrativa (para seguir presionando) y denunciar vía penal, siempre a través de PACMA (Partido Antitaurino Contra el Maltrato Animal) . Es necesario hacer tándem con buenos abogados .

¿En qué forma crees que esto contribuyó al bienestar animal?

Las denuncias penales que se han ganado , los animales han sido adoptados por otras personas. En denuncias donde el maltrato era mas leve (collares de madera, malas instalaciones , estar atados) se ha llegado a un

acuerdo con el propietario para mejorar la vida del animal. Se le ha hecho seguimiento .

¿En qué situaciones crees que puede ser perjudicial para el animal denunciar un caso de maltrato?

Nunca, si esta siendo maltratado, hay que denunciar y pedir la inmediata incautación del animal.

¿Qué consejo darías a un veterinario que haya diagnosticado un caso de maltrato animal?

Si el maltrato es por ignorancia o desconocimiento del propietario que le asesore .Si es un maltrato consciente o se niega a reconocer su ignorancia que denuncie el veterinario a través de una asociación de defensa de los animales , el realizara el informe técnico que respaldara el juicio , será perito y testigo .

¿Crees que se debería cambiar algo en el plan de estudio de veterinaria para permitirnos actuar adecuadamente al respecto?

Casi se debería cambiar toda la mentalidad de la veterinaria, ya que muchas veces nuestra profesión es cómplice por callarse o forma parte del maltrato directo (experimentación, practicas, festejos taurinos, criadores , circos, zoos)

Se debería estudiar la psicología, los sentimientos y las emociones de los animales . Peritaje y detección de maltrato. Violencia hacia los animales relacionada directamente con las psicopatías y violencia en humanos .Biología evolutiva y proceso de domesticación . Necesidades de cada especie.

Hay mucha gente que opina que debería ser obligatorio para los veterinarios el denunciar los maltratos. ¿Sabes si hay alguna iniciativa que pretenda conseguir esto?

Que yo sepa en España no existe esta iniciativa. Yo también pienso que debería ser obligatorio para todos, sean o no veterinarios .

¿Sabes si hay algún tipo de respaldo legal para un veterinario que denuncia?

Como para el resto de las personas, el único respaldo son las leyes y son muy flojas y ridículas todavía. Pero con buenos abogados y buenos informes veterinarios, algo estamos consiguiendo. No quiero transmitir un mensaje pesimista, ya que yo confío plenamente en que la sociedad esta cada vez mas concienciada con el respeto hacia los demás animales. Los movimientos ecologistas surgieron hace 40 años y ahora todo el mundo habla de sostenibilidad, espero que dentro de 40 años se hable así de la liberación animal . Es el siguiente paso para la liberación de nosotros, los animales humanos.

Además vemos que cada vez hay mas estudiantes de veterinaria conscientes de lo que es un animal y como debería ser tratado. Cada vez hay más asociaciones de defensa de los animales.

Incluso ya existe desde hace 7 años un partido político que se posiciona en 7º y 8º en nº de votos .

ENTREVISTA A JUAN Mª JOSA:

“A parte de ser veterinario no tengo mayores vínculos con el maltrato animal. Lo que pasa es que como veterinario creo que deben ser los veterinarios los principales expertos del vínculo hombre animal, con sus excelencias y sus desastres, y en eso si que realizo actividades variopintas”.

Estamos haciendo un trabajo sobre como debe actuar un veterinario ante un caso de maltrato evidente.

Antes que nada nos gustaría preguntarte, ¿qué fue lo que te motivó a dedicarte a la veterinaria y en concreto al campo de de defensa de los derechos de los animales?

Mi interés por los animales domésticos y la capacidad, algo compleja y peculiar, del ser humano para interaccionar con ellos

¿Has detectado alguna vez un caso de maltrato?

Si

¿Qué sucedió?

En mi ejercicio profesional que se desarrollaba en albergues y centros de acogida las situaciones de maltrato son habituales

¿Qué hiciste al respecto?

Si era posible documentarlo de forma fehaciente y se podía conseguir un resultado positivo para el bienestar animal se denunciaba

¿En qué forma crees que esto contribuyó al bienestar animal?

Lamentablemente en poco, pues la mayoría de las denuncias administrativas o penales caen en un marasmo burocrático, o las sanciones eran mínimas

En cualquier caso aportaban una mayor concienciación a la gente involucrada en el bienestar animal, casi lo considero una inversión para el futuro

¿En qué situaciones crees que puede ser perjudicial para el animal denunciar un caso de maltrato?

En ninguna, en todo caso puede ser perjudicial o una complicación para el veterinario o para las otras personas denunciantes. Las situaciones en que se puede denunciar suelen ser tan límites para el animal, que si por ejemplo hay que eutanasiarlo al incautarlo, suele ser una situación preferible para el animal

¿Qué consejo darías a un veterinario que haya diagnosticado un caso de maltrato animal?

Que documente siempre el caso, valore el posible grado de evidencias del mismo, que valore las posibilidades de poder intervenir mediante consejo o asesoramiento, o cuando la gravedad del caso es tal sopesa la posibilidad de denunciar, superando el vínculo cliente/profesional y la privacidad de dicha relación y el concepto de animal como bien mueble del propietario.

¿Crees que se debería cambiar algo en el plan de estudio de veterinaria para permitirnos actuar adecuadamente al respecto?

No se actualmente, (ya termine hace 20 años) pero sospecho que la parte de Veterinaria legal sigue aún un poco trasnochada, y los conceptos del bienestar animal aún no impregnan de forma transversal todo el currículo veterinario. Actualmente ya existe numerosos material que se suele incluir en algunos lugares como el vínculo o Interacción hombre(animal (human animal bond)).

Hay mucha gente que opina que debería ser obligatorio para los veterinarios el denunciar los maltratos. ¿Sabes si hay alguna iniciativa que pretenda conseguir esto?

Los veterinarios deben conocer, valorar y tratar de combatir el maltrato, la denuncia como tal es un recurso más que se debe emplear de forma adecuada y con un respaldo legal y social que los veterinarios no tienen. No conozco ninguna iniciativa en España que vaya por ahí. En algunos Estados de los USA, el veterinario tiene obligación de denunciar los casos de atesoramiento animal, ya que independientemente del bienestar animal se considera que es un caso de bienestar humano.

¿Sabes si hay algún tipo de respaldo legal para un veterinario que denuncia?

Todo ciudadano esta obligado a denunciar la presencia de un delito, y la consideración de algunas formas de maltrato ya creo que tiene dicha denominación. Pero por el momento los veterinarios como colectivo profesional están aún al descubierto, y en caso de que quieran denunciar están más al descubierto de lo deseable.

9. L·LIGAM ENTRE MALTRACTAMENT ANIMAL I A PERSONES

Un maltractador d'animals és sovint també maltractador de persones:

Diversos estudis suggereixen que l'abús dels animals està íntimament lligat a la +vegades més propensos a cometre crims violents contra les persones, quatre vegades més propensos a cometre delictes contra la propietat, i tenen tres vegades més probabilitats de tenir un registre per delictes de drogues o trastorn de conducta (Arluke, Levin i Ascione, 1999). Aproximadament el 70% dels que cometen violència domèstica tenen antecedents d'altres delictes i el 60% tenia una mascota domèstica (Trencant el Silenci de la Violència II).

La crueltat cap als animals és una forma de violència. Més enllà de fer mal a un ésser viu capaç de sentir el dolor, la crueltat intencionada envers els animals pot ser un dels indicadors de que un individu està desenvolupant un patró de cerca del poder i control mitjançant l' inflicció de patiment als altres. En el meta-anàlisi de Frick (1993), la crueltat cap als animals es va considerar un dels símptomes més precoços (a l'edat de 6.75 anys).

En la primera investigació espanyola sobre crueltat cap als animals durant la infància feta a població amb diagnòstic de psicopatia, es va observar que el 41% havia comès actes de crueltat cap als animals. Una major gravetat del maltractament cap als animals es correlacionava amb major violència en la comissió d'actes violents interpersonalment en l'edat adulta.

Un estudi molt conegut, en aquest cas, en una mostra de 36 assassins i agressors sexuals va concloure que el 36% havien comès actes de crueltat cap als animals en la infància, el 46% havia estat cruel durant l'adolescència i el 36% persistia en la conducta en l'edat adulta.

Un dels fundadors de la Unitat de Ciències del Comportament del F.B.I., Robert K. Ressler (el creador del concepte d'assassí en sèrie) va entrevistar a alguns dels agressors sexuals i assassins en sèrie més notoris de la criminologia, com Jeffrey Dahmer (el carnisser de Milwaukee), Richard Trenton Chase (el Vampir de Sagrament) o Ed Kemper, trobant una sèrie de característiques comunes.

En el primer estudi sistemàtic sobre assassins en sèrie i agressors sexuals, Ressler i els seus col·legues Burgess i Douglas van veure que el 46% d'ells havien torturat animals quan eren adolescents. En altre estudi clàssic sobre criminalitat i crueltat cap a animals, es va trobar que els interns condemnats per crims violents (agressions sexuals, homicidis, assassinats, pedofília) presentaven major freqüència d'antecedents de maltractament als animals que els condemnats per delictes no violents.

Les investigacions apunten al paper important de l'empatia per al desenvolupament d'un comportament social responsable i acceptable, a més de ser un factor protector del trastorn de conducta. Les relacions positives amb animals poden predir la disposició futura cap als humans.

Assassins en sèrie

No tots els qui han maltractat animals es convertiran en assassins en sèrie, però quasi tots els assassins en sèrie han maltractat animals. L'FBI reconeix la relació i la utilitza en l'elaboració de perfils d'aquests delinqüents. Els més coneguts van començar amb tortures i assassinats d'animals. En un estudi de la FBI sobre 36 assassins múltiples el 1970, el 46% van declarar haver maltractat animals en l'adolescència. Com a exemples, podem presentar:

- Albert Desalvo: "L'estrangulador de Boston" va matar a 13 dones entre el 1962 i el 1963. Quan era jove, atrapava gats i gossos en gàbies i es divertia tirant-los fletxes a través de les reixes.
- Edmund Emil Kemper III: Va ser condemnat al 1973 per 8 càrrecs d'assassinats en primer grau (8 dones, incloent la seva mare). Als 13 anys matava els gats del barri, algun cop enterrant-los vius, posava els seus caps en estagues i feia conjurs. Va tallar a llesques la cara d'un gat amb un matxet, va decapitar el seu propi gat i el va tallar a trossos (exactament el que va fer amb la seva mare uns anys més tard)...
- Eric Harris i Dylan Klebold: Tenien 18 i 17 anys respectivament quan, portant pistoles a l'institut, van matar 12 estudiants i un professor abans de suïcidar-se. Molts amics varen afirmar que a Harris li agradava xafar caps de ratolí amb el regle i cremar-los.
- Jeffrey L. Dahmer: Va confessar haver assassinat, desmembrat i, en alguns casos, comès actes de canibalisme amb 17 homes. De nen, Dahmer maltractava gossos i clavava estagues als gats al seu jardí.
- Jesse K. Timmendequas: Es va descobrir que a aquest pedòfil i assassí de nens, durant molts anys de la seva infància havia patit maltractaments, abusos físics i sexuals i se li obligava a veure com es torturaven les seves mascotes perquè no expliqués res del que se li feia.
- Kip Kinkel: Als 15 anys va assassinar els seus pares i va incendiar la cafeteria de l'institut, causant la mort de 2 alumnes i ferint-ne 22 més. Segons va declarar un company seu de futbol "sempre ens explicava el que feia amb els animals... Li agradava torturar-los i explicar-nos-ho. Decapitava gats, viviseccionava esquirols..."
- Luke Woodham: Als 16 anys va apunyalat fins a la mort la seva mare i després es va dirigir cap a l'institut, on va disparar als seus companys, assassinant-ne 2 i ferint-ne 7. El 1988 va ser condemnat per 3 assassinats i altres delictes. Woodham havia relatat en el seu diari com havia pegat, cremat i torturat el seu gos, Sparkle, fins a la mort, descrivint-ho com una "autèntica bellesa".

Un nen petit que maltracta animals pot ser indicador de violència familiar:

Els animals i el tracte o la relació que hi mantenim són molt importants en l'educació d'un infant ja que aquest aprèn molt de l'animal i a la vegada l'ensenya.

El problema és quan a l'animal o al nen no se l'ha tractat bé. Llavors poden passar diverses coses: D'una banda, l'infant pot perdre la confiança en els humans i refugiar-se en les relacions amb els animals i, de l'altra, pot aprendre a agredir i maltractar als animals, la qual cosa pot ser transportable a les persones (la violència dirigida cap als animals podria tenir un valor predictiu cap als humans).

Les característiques que es poden identificar en nens i/o adolescents que presenten violència escolar, segons els experts, són:

- Sensació d'inferioritat i de ser criticats.
- Comportaments violents i/o agressius en diverses formes i reiterades ocasions.
- Agressivitat, produïda pel fet de ser rebutjats.
- Aïllament i patiment psicològic.

Sovint, en aquests casos, els adults no varen posar prou atenció en els signes d'alarma que presentaven aquests infants.

A més, els joves que maltracten animals com a símptoma d'una psicopatologia i, en alguns casos, acompanyats d'una història familiar problemàtica, poden presentar, també, aquests trets característics:

- Diagnòstic de trastorn de conducta.
- Falta de cuidats i/o maltractaments.
- Violació de les normes socials, dels drets humans i animals bàsics.
- Perpetuació d'actes criminals violents o no, incloent els relatius a la propietat.
- Baixa autoestima i susceptibilitat molt alta davant la pressió d'altres persones.
- Poc control de l'agressivitat física i la ira: inici de baralles, automutilació, agressions a altres persones o animals...
- Rebuig real o percebut erròniament i sentiment de ser criticats i/o perseguits.
- Falta de control d'impulsos.
- Sentiments de falta de poder.
- Capacitat no adequada de relacionar-se socialment.
- Falta de recolzament i d'inculcació de valors bàsics per part dels pares.

Els actes de crueltat comesos contra animals poden reflectir una falta d'empatia i un plaer amb el sofriment dels altres, però la seva importància no acaba aquí. Diversos estudis reflecteixen com els menors que viuen situacions problemàtiques en les seves famílies (abusos, violència, etc.) poden manifestar la seva ira amb els més febles, els animals.

També és àmpliament conegut que els nens aprenen els rols socials, modelant el que veuen i escolten, i que la crueltat cap als animals pels nens pot ser un comportament que han après del seu entorn. Els pares que s'involucren en actes d'agressió poden ensenyar als seus fills que l'agressió és una eina potent i adequada per a les relacions interpersonals.

Alguns nens poden trobar en l'agressió contra els animals una forma imitació del model de comportament dels adults més fàcil d'ocultar i / o menys probable ser castigat que l'agressió contra els éssers humans. Els nens que troben en aquesta activitat un model d'autosatisfacció és més probable que ho repeteixin. Estudis demostren que els nens que viuen en llars violentes tenen nivells més

baixos d'empatia (Hinchey i Gavelek, 1982), i són capaços de generar perspectives que justifiquin el seu propi ús de la violència (Jaffe, Wolfe, i Wilson, 1990). Com va assenyalar Ascione (1999) "En un clima de terror generalitzat, les arrels de l'empatia humana poden degenerar i morir, o no desenvolupar-se en absolut" Com a resultat, els nens que són testimonis de violència familiar poden assaborir sentiments de poder sobre els animals que maltracten sense patir emocionalment.

El maltractament d'animals també pot ser font d'autosatisfacció, ja que el fet d'imitar el comportament de l'agressor pot proporcionar sentiments de poder i control en el que per ells és una situació incontrolable. Ascione (1993) assenyala que la impotència és aterridora i desmoralitzadora per a un nen, per això, exercir control sobre algú altre pot restaurar el seu sentiment de seguretat. De fet, diverses investigacions han observat que els casos de crueltat cap als animals són significativament més nombrosos entre els nens que han patit abusos físics i sexuals. Així, pot ser que els nens exposats a violència domèstica i cruels amb els animals s'identifiquin amb l'agressor a casa seva i reproduïxin aquestes experiències amb animals.

No obstant això, la majoria dels nens exposats no eren cruels amb els animals.

En un altre estudi, els nens exposats a violència domèstica que eren cruels amb els animals eren més propensos a sentir-se gelosos, poc estimats i a tenir por dels animals, en comparació amb els nens exposats a violència que no eren cruels amb els animals. Aquests nens veuen el seu entorn més amenaçant i imprevisible que altres nens exposats. La por i la incertesa pot haver portat a aquests nens a mal interpretar els senyals dels animals com una amenaça i a atacar-los en conseqüència.

Un altre fet rellevant és que els nens exposats a violència que es mostraven cruels amb els animals tenien una major edat de mitjana que els nens no exposats a violència cruels amb els animals. Això dona crèdit a la tipologia desenvolupada per Ascione (2001), que va suggerir que els nens cruels amb els animals cauen en dues categories generals.

- Els nens a la primera categoria presenten el que ells anomenen "exploració / abús animal curiós" i són nens molt d'edats molt primerenques en què encara hi ha una manca d'experiència en la cura dels altres i dels animals. Una bona educació seria probablement suficient per evitar la crueltat entre els nens més petits.
- Els nens a la segona categoria, que presenten "maltractament animal patològic" són de major edat i la seva crueltat cap als animals és un símptoma dels trastorns psicològics associats a factors com l'experiència d'abusos. Aquests nens necessiten una atenció especialitzada.

A més, hi ha molts altres factors que poden influir en la reacció de l'infant, per exemple, en altres estudis s'ha documentat que els nens exposats a violència domèstica eren més propensos que les nenes a demostrar una exteriorització

d'aquest comportament; i que l'exposició a violència domèstica provocava més aviat una percepció d'amenaça en els nens i, en canvi, un sentiment de culpa en les nenes.

També s'ha predit que més homes que dones siguin cruels amb els animals, en base a investigacions que suggereixen que els nens reaccionen de forma més emocional a l'exposició a violència domèstica.

En els casos més dramàtics, es produeix el que els experts anomenen 'mort per compassió', quan són els propis nens els quals acaben amb la vida dels seus animals per a evitar-los el sofriment que infligeixen els altres a ells mateixos.

Al voltant del 20% dels casos de crueltat animal intencionada implica alguna forma de violència familiar, assenyalen les estadístiques.

Degut al fet que el maltractament per negligència en animals de companyia pot ser indicatiu de negligència en els nens a la família, al Regne Unit i els EUA es prepara als funcionaris en l'observació dels bols de menjar i aigua dels animals, i altres signes de negligència. De la mateixa manera, qualsevol índex d'abús en la mascota pot portar a pensar en el maltractament dels nens. Un estudi de la New Jersey Public Child Protection Agency, revela que el 88% de famílies on s'havien maltractat nens, també s'havien maltractat animals i, el que és més, en el 66% dels casos, el progenitor agressor havia matat o ferit a la mascota per inculcar disciplina al fill.

La persecució efectiva de maltractament animal té molts beneficis. Pot proporcionar una resposta ràpida i oportuna als que són, o que estan en risc d'esdevenir una amenaça per a la seguretat dels altres i alhora ser una eina addicional per a la protecció dels que són víctimes de la violència familiar.

Aquest vincle entre l'abús animal, la violència domèstica i l'abús infantil significa que els veterinaris tenen un paper molt important a desenvolupar en la comunitat quan s'enfronta a un animal que presenta una lesió no accidental. Aquesta funció també s'estén als animals que poden mostrar signes d'abandonament i maltractament psicològic.

El maltractament animal com a xantatge:

Els atacs contra les mascotes no es realitzen només per plaer sinó que s'empren com arma per coacció per intimidar les víctimes dels abusos. Això és especialment dramàtic en els casos de violència domèstica. En un estudi realitzat en 1998 amb dones que havien sofert la ira dels seus marits, el 71% de les participants va admetre que la seva parella havia amenaçat, danyat o matat a la seva mascota. Aquesta situació pot provocar, fins i tot, que les dones retardin el més possible la seva sortida de la llar, de por de que els seus marits facin mal als animals.

S'han donat casos en els quals l'agressor ha enviat imatges o el so d'una pallissa al gos o al gat com xantatge a les seves esposes maltractades. Segons un treball publicat en la revista "Australian Family Physician", el temor per la

seguretat de les mascotes és responsable de que entre el 18% i el 43% de les dones retardin l'abandó d'una relació abusiva."

En els últims temps, els casos de crueltat cap a animals, especialment per part de menors, han estat recollits pels mitjans de comunicació, reprenent el debat sobre les implicacions que es deriven i com ha d'actuar la nostra societat. La tragèdia dels 15 gossos mutilats a la gossera de Reus, va ser el catalitzador d'una campanya liderada per la Fundació Altarriba gràcies a la qual es va modificar el Codi Penal amb el que va passar a considerar-se delicte el maltractament injustificat i amb acarnissament segons l'article 337 del Codi Penal, però no existeix l'obligatorietat d'una avaluació psicològica, com succeeix en altres països.

"La crueltat amb els animals és, amb massa freqüència, part d'un paisatge de violència en el qual els menors participen i al que estan exposats", assenyala Frank Ascione, del departament de Psicologia de la Universitat de Utah (EEUU), en el Butlletí de Justícia Juvenil. "Més encara –assenyala l'estudi australià- la crueltat animal eleva importants qüestions sobre la naturalesa de l'empatia i del tipus de societat en el qual desitgem viure".

"Només és un animal... Cada vegada que escolto aquesta desafortunada frase, no puc evitar preocupar-me per diversos motius: el primer i més evident, és pel fet de negar la nostra pròpia condició d'animals. Aquesta afirmació comporta de manera implícita, a més, el menyspreu o la falta de consideració pels interessos dels altres éssers que senten, com nosaltres, pel simple fet de pertànyer a una espècie diferent de la nostra". Nuria Querol

Mahatma Gandhi va dir: "La grandesa d'una nació i el seu progrés moral poden ser jutjats per la forma en què els seus animals són tractats".

V - CONCLUSIONS:

El fet que els signes de conducta no siguin normalment reportats indica la falta de pràctica dels veterinaris en l'observació del comportament animal.

Notificar una sospita de crueltat cap a un animal assegura que aquest pugui rebre una atenció oportuna i, d'aquesta forma, salvar vides.

Els veterinaris estan ben entrenats a tenir cura dels animals i tenen les eines necessàries per reconèixer quan un animal no està ben cuidat. És essencial que els veterinaris estiguin alerta a la possibilitat d'abusos i responguin de forma eficient quan existeixen fonts de sospita, no només per protegir l'animal de futurs abusos sinó també perquè aquest indici de maltractament pot permetre desenmascarar altres fenòmens de violència dins de la família a la qual pertany l'animal.

VI - BIBLIOGRAFIA:

Diccionaris i Enciclopèdies

- Enciclopèdia de Medicina i Salut. 1a edició, 1991
- Diccionari castellà-català. 2a edició, 1989.
- Gran Enciclopèdia Catalana. 2a edició, 1986.
- Diccionari de la Llengua Catalana. 11a edició, 1990.

Llibres

- DURREL, G. “*La meva família i altres animals*”. Empúries. Barcelona: 10a edició, 2000.
- GOODALL, J. i BEKOFF, M. “*Los diez mandamientos para compartir el planeta con los animales que amamos*”. Paidós. Espanya: 3a edició, 2003.
- PICK, P. et. al. “*La història més bella dels animals*”. Edicions 62. Barcelona: 1a edició, 2002.
- THEWS, K. “*Etología: la conducta animal, un modelo para el hombre*”. Circulo de lectores. Barcelona: 1a edició, 1976.
- TODT, D. “*Animales: formas y ámbitos de vida*”. Circulo de Lectores. Espanya: 1a edició, 1974.
- Ranald Munro, BVMS et. al. *Animal Abuse and Unlawful Killing*. Forensic veterinary pathology.
- COETZEE, J.M. “*Les vides dels animals*”. Empúries. Barcelona: 1a edició, 2001
- De PUIG, I. “*Filosofia 1*”. Barcanova. Barcelona: 1a edició, 2002.
- FENELL, J. “*Saber escuchar al perro*”. Drac. Espanya: 1a edició, 2002.
- COREN, S., “*Converse con su perro*”. Javier Vergara. Argentina: 3a edició, 2001

Webs

- **Alberta Society for the Prevention of Cruelty to Animals**
<http://www.albertaspca.org/>
- **Alternativa para la Liberación Animal:**
<http://liberacionanimal.org>
- **Anima Naturalis** <http://www.animanaturalis.org/>
- **Anima:** www.anima.org.ar/esclavitud/index.html
- **Animales sin fronteras:**
<http://es.geocities.com/animalesinfronteras/>
- **Animals Torturats:** <http://ww2.grn.es/merce/animals.html>
- **ANPBA Asociación Nacional para la Protección y el Bienestar de los Animales:** www.bienestar-animal.org/archivos/toros.htm
- **ASPCA “We are their voice”** <http://www.aspca.org/>
- **Conciencia animal:** www.conciencia-animal.cl/paginas/temas/temas.php?d=910
- **Derecho.com** <http://www.derecho.com/>
- **El País** <http://www.elpais.com/>

- **Foundation for Humanity's Adulthood:** www.humancondition.info/Beyond/AcquiredConsciousness.html
- **Fundació Altarriba:** www.altarriba.org/1/lf/e/010lf-or-ch.htm
- **Generalitat de Catalunya:** www.gencat.net/
- **Grupo para el Estudio de la Violencia hacia Humanos y Animales** <http://www.gevha.com/>
- **Humane Animal Welfare Society** <http://www.hawspets.org/>
- **La Opinión de Murcia** <http://www.laopiniondemurcia.es/>
- **Protectora de Carcaixent** <http://www.protectoradecarcaixent.com/>
- **Scribd** <http://www.scribd.com/doc/>
- **The Canadian Veterinarians** <http://canadianveterinarians.net/>
- **Toda La Ley** <http://www.todalaley.com/>
- **Toronto Human Society** <http://www.torontohumansociety.com/>

Altres documents

- Generalitat de Catalunya. Llei 22/2003.
- UAB. Reglament de la comissió ètica en l'experimentació animal i humana
- Generalitat de Catalunya. Llei 5/1995 de protecció dels animals utilitzats per a l'experimentació i per a altres finalitats científiques, 2 de juny de 1995.
- BOP de Girona núm. 200, 15 d'octubre de 2004.

Providing Veterinary Expertise in an Animal Welfare Case, or What the SPCA Inspector Wants When They Call a Veterinarian

Prepared by Ernest D Olfert, BWR (Byrnne) Rothwell, and Greg LG Harasen

Reprinted from SVMA Newsletter, May 1998, vol 31 no 2

Introduction

Among our responsibilities as licensed veterinarians are the relief of animal pain, distress and suffering. The members of our profession are viewed, by the public, as **the experts** in such matters, and more broadly, of all animal diseases and conditions and their treatment, and in other related animal health matters. So it not surprising that when animals are discovered in a severely compromised state because of the action (or inaction) of their care giver, the veterinarian is called upon to help. Sometimes a veterinarian is directly approached to provide help, for example in emergencies. More often, though, it is a humane society inspector or a member of a police force (e.g., the RCMP) who calls upon the veterinarian about an animal welfare case.

Animal welfare cases can be very complex problems, particularly where there has been gross negligence on the part of the owner or care giver to provide for the basic needs of the animals. It is perhaps understandable that a veterinarian may be reluctant to take on such a case when it is presented, because of the uncertainty of where his/her involvement might lead. Nevertheless the expertise of a veterinarian is an essential component of the investigation and resolution of any animal welfare case; in determining the severity of condition in which one finds the animals, and in advising on the treatment or relief of the animals' pain and suffering.

The main objectives of this paper are to describe the process of dealing with an animal welfare (neglect or abuse) case in Saskatchewan, the various agencies involved, the laws under which action can be taken to relieve animal pain and suffering, and the role of the veterinarian in such a case. This paper makes no attempt to define how a veterinarian involved in an animal welfare case should do his/her job; each must act on their own professional judgement to deal with the circumstances presented to them.

How an Animal Welfare Case Comes to the Attention of a Humane Society Inspector or a Police Agency, and What Happens Next

When a complaint about an animal welfare problem is brought to the attention of a humane society inspector (peace officer) or police agency the first action is, usually, to establish the validity of the complaint. This is done by the peace officer or police officer going to the location and conducting an initial inspection / assessment. If there is indeed a problem, the nature and severity of the problem is evaluated. The four main aspects evaluated are the adequacy (or inadequacy) of food, water, shelter, and care.

If the situation indeed reveals there is inadequate food, water, shelter or care (including veterinary care) the peace officer will make an attempt to resolve the problem through discussion with, and education of, the owner. In fact the Animal Protection Act of Saskatchewan, under which the authority is given to peace officers to investigate and act to relieve animals in distress, mandates that an owner be given an opportunity to correct a situation causing pain and suffering to the animals under his/her care.

If, in the judgement of the peace officer the case is not likely to be resolved at that level, they then call upon others for their help and expertise. Often the first to be called is the veterinarian. Others may also be called to assist; the RCMP or municipal police, feed specialists or other animal agriculture specialists, social services personnel.

Arrangements are made for these people to accompany the peace officer to the site (in a farm animal case for example). For companion animals in urban areas, it is more likely that the peace officer would take the animals to the veterinarian. The Animal Protection Act gives the peace officer the authority to enter properties (other than a dwelling - to enter a dwelling a search warrant is required) for investigation, to seize and remove animals, to euthanize animals in certain conditions (see below for more details), and otherwise act to relieve the animals of their distress, pain and suffering.

In some cases, the peace officer will not officially "seize" the farm animals until a certificate of a veterinarian (signed by the veterinarian) is obtained indicating that the condition of the animals necessitates taking this action. For example, the Saskatchewan SPCA has a "Certificate of a Veterinarian" which states: *"I have on this day examined the following animals: (details provided here). In my opinion the health and well-being of this/these animal(s) necessitates removal of the animal(s) to a proper place where the animal(s) can be provided with food, care, and/or treatment, in order to relieve the animal(s) from distress."*

Some Typical Animal Welfare Cases Where a Veterinarian's Advice is Needed

X When adequate veterinary care has not been provided.

Examples would include: cattle with severe pinkeye or cancer eye; a horse on an acreage with an untreated skin wound, or overgrown hooves; an injured dog left untreated.

In such cases the SPCA peace officer may demand the owner seek appropriate veterinary treatment for the conditions noted, usually giving a very short time frame for compliance. When such an animal is brought to a veterinarian, the owner is the client.

X When there is marginal feed, water, shelter, or care being provided.

Examples would include: a cattle herd very thin, being fed only straw in winter, expected to eat snow for water, having little or no shelter; or companion animals not provided with adequate shelter.

In such cases the SPCA inspector or peace officer needs veterinary advice on the body condition of animals and the health status, to determine what action to take. Body condition scoring is an excellent way to objectively assess the nutritional state of the animals and should be recorded. A written report of the veterinarian's observations and advice will be requested. If the course of action taken by the peace officer is to demand corrective action (perhaps regarding nutrition or management) it would be based on the veterinarian's recommendations. Usually a follow-up visit is made by the peace officer to monitor compliance and to re-evaluate status of the animals. In these cases the veterinarian's client is the humane society - the Saskatchewan SPCA in this example, and services are billed to the humane society.

X When there is a serious animal welfare deficiency, or chronic non-compliance.

An example would be starvation of a herd of cattle, with some dead animals, and those alive in various stages of starvation. Severely neglected or abused companion animals would also fall into this category.

In such cases veterinary advice is first needed to determine the status of animals still alive. Action may include the euthanasia of some animals for humane reasons. The decision to humanely kill some animals is usually made jointly between the peace officer and the veterinarian. The Saskatchewan Animal Protection Act deals with this eventuality in Section 5.(1) which states: "*...where an animal that has been taken into custody...is in such distress that: (a) in the opinion of a veterinarian; (b) if a veterinarian is not readily available, in the unanimous opinion of a peace officer and two reputable citizens; or (c) in a critical situation where a veterinarian or two reputable citizens are not readily available, in the opinion of the peace officer; the animal cannot be relieved of its distress so as to live thereafter without undue suffering, a peace officer may destroy the animal or cause the animal to be destroyed.*" The veterinarian may be asked to assist with or perform the euthanasia. The veterinary services are billed to the humane society.

Complete post mortem examination sufficient (legally) to accurately determine cause of death, should be done. This may involve collecting samples (including photographs) during an on-site postmortem, and submission to a diagnostic laboratory. Carcass(es) will usually also be submitted for necropsy. All costs associated with sample analyses or necropsies are borne by the investigative service of the humane society. Such postmortem records may become court documents if this case proceeds to trial.

The humane society peace officer may decide to immediately seize the remaining animals, and remove them. Veterinary advice would be needed regarding the ability of the animals to withstand handling, loading and transport to another location. The process of seizing the animals, arranging for loading and transport is the responsibility of the attending peace officer.

In the case of neglect or abuse of small (companion) animals in the urban situation, the humane society peace officer looks to the veterinarian for their professional opinion of the animal's condition, and to provide specific information based on their examination of the animal (e.g., injuries, body weight, state of dehydration, disease status, etc.). This documentation must be clear and specific. The veterinarian's examination should be thorough enough to eliminate any possible medical explanations for the animal's condition.

The decision may be made at this time, or later, to charge the owner with cruelty to animals, under section 446 of the Criminal Code of Canada. Laying of the criminal charge will be done by the attending police officer (the RCMP in a rural cruelty case).

The first priority of the humane society peace officer is to the animals; to relieve their distress, pain and suffering. As pointed out in the examples given, the initial approach to resolving the problem is to educate the owner and give instructions regarding meeting their responsibilities of

providing for basic food, water, shelter, and care. Usually it is only when these efforts have failed that further actions are necessary; seizure and removal of the animals, and charging the owner with cruelty to animals. The SSPCA statistics show that only a handful of incidents each year proceed to court.

Nevertheless, each case should be approached as one with possible legal involvement later on. In court, the veterinarian would be giving his/her professional (usually expert) opinion. What this means for the veterinarian is that any observations made should be recorded, and a written report provided to the peace officer. Pertinent observations would include not only details on the condition of the animals, and presence and availability of feedstuffs, but also the facilities (including handling facilities), the surroundings, the groupings of the animals, etc. All of these factors are taken into account before the peace officer decides on a course of action. Individual animals need to be accurately described and identified (suitably labelled photographs are very useful), and any samples taken should be appropriately identified and tracked for continuity of evidence. The attending police officer or humane society peace officer will be able to help with this process. A debriefing session of all persons attending (perhaps over coffee after leaving the site), is very useful in making sure that all pertinent observations are recorded.

The Laws, and Authority Under the Law

Humane society (SPCA) peace officers are appointed by Saskatchewan Agriculture & Food, for the purposes of enforcing The Animal Protection Act of Saskatchewan, 1972. This is the main legislation providing the authority to investigate, and to act to relieve the animal's distress, pain and suffering. Copies of the Act can be provided on request.

The federal Criminal Code of Canada contains a "Cruelty to Animals" section (Sections 444-447) that defines the offenses of cruelty. Charges under one of these sections of the Criminal Code are laid by the RCMP or other police officer. If charges of cruelty are laid, then the case will be presented to a crown prosecutor (by the police officer and humane society peace officer) for further action.

Other laws which impact on farm animal welfare include the Humane Transport of Animals Regulations of the federal Health of Animals Act. Officers of the Canadian Food Inspection Agency (CFIA) are empowered to enforce the provisions of these regulations. During the course of their duties as accredited veterinarians, practitioners have a responsibility to be informed, and advise clients where non-compliance is noted, and report incidents to their District Veterinarian.

Incidents do arise where the Humane Transport of Animals Regulations are also in violation in an animal welfare case.

Some Animal Welfare Related Concerns for Veterinarians

Occasionally a veterinarian is confronted, either directly or indirectly, with animal welfare concerns. Perhaps while attending a call the client comments about a neighbour who is "starving his cattle". Another example would be while attending a clinical call, it is noted that the general state of the animals on the farm borders on cruelty (neglect, starvation, untreated disease in other animals). In such cases the veterinarian will have to make an ethical choice.

The veterinarian's action may be to present the concerns to the owner and attempt to educate him/her regarding responsible animal care. Alternatively, the concern can be presented to the humane society investigative service or the local policing agency (e.g., RCMP detachment) for assessment. All such complaints to the SSPCA Investigative Services remain confidential. To do nothing should not be an option.

Summary

The process of investigating and resolving a case of animal neglect or abuse has been described, from the viewpoint of the peace officer hired by a humane society to enforce the Animal Protection Act. The role of the veterinarian in this process is also described. We hope that through understanding this process veterinarians will drop any apprehensions about providing full support to the humane society peace officers, police officers, or CFIA when called upon for their expertise and help. As stated in the Introduction, the veterinarian's expertise is essential to the relief of and prevention of animal pain, distress and suffering. Nowhere is this more evident, and perhaps more important than in animal welfare cases - cases where the animals involved have already undergone severe hardship.

Attitudes, opinions, and experiences of veterinary practitioners regarding animal maltreatment: A survey of southwestern Ontario and the Atlantic provinces

Suzie J. Kovacs¹, Cindy L. Adams¹, Lisa Carioto²

¹ Population Medicine, Ontario Veterinary College, University of Guelph, Guelph, Ontario, Canada

² Department of Companion Animals, Atlantic Veterinary College, University of Prince Edward Island, Prince Edward Island, Canada

Summary

- Veterinarians working in private practice are likely to at some point in their career observe cases of intentional and unintentional animal maltreatment.
- A discrepancy exists between the veterinary practitioner's perceived role and responsibility regarding animal maltreatment and the training they have received.

Introduction

In the May 2002 issue of the Canadian Veterinary Journal, an insert from the Canadian Veterinary Medical Association entitled, "Animal Abuse: What Veterinarians Can Do" included the CVMA's position statement on animal abuse:

"The Canadian Veterinary Medical Association (CVMA) recognizes that veterinarians are in a position to observe occasions of suspected animal abuse. The CVMA believes that in situations that can not be resolved through education, it is the veterinarian's responsibility to report such observations to the appropriate authorities."

The advocacy of this responsibility suggests a response process is defined and utilized. The objectives of this research were to:

1. Determine how veterinarians define animal maltreatment.
2. Measure the prevalence of maltreated animals seen in the clinic.
3. Determine if veterinarians believe they have a role and responsibility to deal with cases of maltreatment and how they define this role.
4. Determine if veterinarians are adequately trained for this role and responsibility.

Methods

- A practitioner survey was developed based on results of a literature search and in-depth interviews conducted with 10 key informants on the topic of animal maltreatment.
- The survey was sent to a random sample of veterinary practitioners in southwestern Ontario and the Atlantic provinces (N=300).
- The survey was analysed using SPSS (Version 10.0) and descriptive statistics were computed for all responses.

Results

What do veterinarians see?

- **Unintentional animal maltreatment** 50% of respondents saw between 1 and 5 cases in the past year.
16% of respondents saw more than 15 cases in the past year.
- **Intentional animal maltreatment** 46% of respondents saw between 1 and 5 cases in the past year.
Only 10% of respondents NEVER saw a case in their entire experience in practice.

What do veterinarians think?

IT'S MY JOB

- 90% of respondents agreed that it was part of the veterinarian's job to respond to animal maltreatment and that learning how to recognize and respond to animal maltreatment should be part of the veterinary curriculum.

COMMUNICATION GAP

- Close to 70% of respondents felt competent to report suspicions of animal maltreatment to the proper authorities, yet just over 50% felt competent to discuss these suspicions with their clients.

NEED TRAINING!

- 57% of respondents felt that their veterinary undergraduate program did not provide them with adequate training in how to recognize animal maltreatment.
- 73% of respondents felt that their veterinary undergraduate program did not provide them with adequate training in how to respond to animal maltreatment.

- While over 80% of respondents felt competent to recognize maltreated patients from a medical standpoint, only 37% felt they were competent to respond to such cases from a legal standpoint.

MAKE IT MANDATORY!

- While less than 17% of respondents thought that the reporting of **unintentional** animal maltreatment should be mandatory, over 80% felt that reporting **intentional** animal maltreatment should be mandated.

What factors influence the veterinarian's suspicions of animal maltreatment?

- Type of injury/illness
- Features of patient history
- Client behaviour
- Patient behaviour
- Communication with client
- Involvement of authorities/agency
- Communication with someone other than client/authorities

What do veterinarians know?

NOT ENOUGH!

- Less than 50% of respondents are familiar with the animal cruelty laws in their province!

What do veterinarians do?

REPORT

- 46% of respondents have reported at least one case of animal maltreatment to the authorities (SPCA, police, etc.).

Discussion

- Gaps exist in both client education and the reporting process.
- This results in maltreated animals "slipping through the cracks".
- A discrepancy exists between the veterinary practitioners perceived responsibilities and their perceived abilities pertaining to these responsibilities.
- This is not surprising considering the lack of education and training about animal maltreatment made available to these practitioners while they attend college.

Recommendations

- Education** - target the veterinary curriculum to better prepare veterinary students for welfare issues they will face in practice.
- Promotion** - of positive relationships between veterinarians and their clients and between people and their pets; both resulting in increased animal welfare.
- Support** - provide veterinarians with legal and professional backing when reporting animal maltreatment in good faith.

Acknowledgements

This project has been generously funded by the Sir James Dunn Animal Welfare Centre at the Atlantic Veterinary College, the Ontario Veterinary College's Pet Trust Fund, the College of Veterinarians of Ontario, and the Ontario Society for the Prevention of Cruelty to Animals.

(Foto: Juan Carlos Alonso)

Marc Bekoff, posando ayer frente a una de las fotografías de la exposición Cruce de Miradas, de Aisha Bonet, que acoge el Cicca.

Laura Gallego

Las Palmas de Gran Canaria

Marc Bekoff, doctor en etología y experto en conducta animal, ofrece hoy a las 20.00 horas una conferencia sobre las emociones de los animales y porqué deben importarnos dentro del encuentro internacional sobre derechos de los animales que organiza la Caja de Canarias hasta el viernes.

— Usted es uno de los pocos científicos que estudia las emociones de los animales ¿Somos demasiado arrogantes para creer en su complejidad?

— Creo que mucha gente ahora sí cree que los animales tienen emociones, está cambiando muy rápido, pero aún queda cierta gente arrogante que piensa que sólo los humanos las tienen, sí.

— De hecho, ¿no hay un pequeño problema de equilibrio?, hay sitios donde la gente trata a sus mascotas como seres humanos, y las viste incluso, y otros, donde lo hacen como si no fueran ni seres vivos...

— Sí, es verdad. No deberíamos vestirlos, definitivamente, ni tratarlos como personas, sino como los seres que son; en España la situación está bien, pero aún necesita hacer mucho más, como las corridas de toros, que sencillamente deberían estar prohibidas, y se debería

tratar algo mejor a los perros y gatos, pero hay mucha gente haciendo cosas buenas.

— ¿Pueden, las mascotas, acabar desarrollando más su inteligencia por convivir con personas?

— Yo soy científico, y la ciencia nos proporciona cada día más información sobre lo inteligentes y emocionales que son los animales, pero no creo que los perros o los gatos sean nunca tan inteligentes como los humanos; no como especie. El hecho de vivir con nosotros hace que sean más listos, de forma individual, digamos. Pero como especie tendría que hacerse una selección no natural, en un laboratorio para que se reprodujeran sólo los más inteligentes, como se ha hecho con los ratones, y entonces sí, se ha conseguido que unos sean notablemente más listos. Pero como biólogo lo que quiero es saber sobre cómo son ellos, cómo es ser, o sentir como un chimpancé, o como un pájaro. Quiero entenderles por quienes son, no como un reflejo de los humanos.

— Muy bien. Y como pájaro o chimpancé o perro ¿cómo sienten?

— Tienen las mismas emociones que nosotros, pero las expresan de otro modo. Pero los animales se enamoran, se ponen felices, o muy tristes, o lamentan la pérdida de un ser querido, celebran un reencuentro....

— ¿Y entienden nuestros sentimientos?

— Sí, las emociones son las que nos permiten comunicarnos entre especies, nosotros los entendemos a ellos y ellos a nosotros. Yo he estado con elefantes salvajes y es muy fácil entenderles. Ellos utilizan el olor, o el sonido, otros sentidos; pueden entendernos oliéndonos, saben si tenemos miedo, por ejemplo, no sólo a través de la vista. Se suele decir que «ver es creer» pero oler o escuchar también es creer.

— Ha estudiado también la moral de los animales ¿Distinguen el bien del mal?

Los perros sienten igual, incluso se enamoran

Escrito por Canarias 7

Jueves, 19 de Marzo de 2009 15:04

— Si, saben la diferencia; y tienen sentido de la justicia, yo lo llamo 'justicia salvaje'. Cuando juegan, saben jugar limpio, compartir comida. Aunque tienen su propia personalidad, algunos son más tímidos, otros intentarán hacer trampas, aunque sepan la diferencia eligen, como nosotros, hacerlo bien o mal.

— ¿Y se disculpan?

— Sí, sí se muerden muy fuerte, por ejemplo, a través de su comportamiento expresan que lo sienten, que no era su intención y que mejor ser amigos; y perdonan también. Es muy importante para vivir en grupo, necesitan cooperar.

— ¿El premio y castigo es un buen método para que aprendan lo que está bien o mal en nuestro mundo?

— Deberíamos utilizar solo el refuerzo positivo; el castigo no funciona muy bien. Les hace sentir miedo y pierden la confianza en nosotros. Y la convivencia se basa en la confianza mutua.

— ¿Qué beneficios tiene para el ser humano esa convivencia?

— Vivir con perros, gatos y demás es bueno para ellos y para nosotros. Cuando una persona acaricia a un perro, ambos experimentan un descenso en sus pulsaciones, en su tensión arterial; es relajante o placentero para los dos. Y se nota a nivel físico, no sólo emocional.

Parques para los perros

El próximo pleno del Ayuntamiento de Las Palmas de Gran Canaria estudiará, a instancias de un grupo de vecinos, la normativa que prohíbe pasear perros por Las Canteras. A este respecto, Beckoff aseguró entender porqué algunas personas no quieren perros cerca, pero culpa a los dueños, y propone como solución que se castigue a quien no recoja los

excrementos. «Con esas restricciones los perjudicados son los animales». Y pueden ser felices en la ciudad con muy poco, pero ese poco incluye su comida diaria, mucho cariño y hacer ejercicio. Por eso, también debería haber parques para perros; y los humanos, que aprendan a ser dueños responsables.

La manada de elefantes la cuidó por amistad

Marc Bekoff lleva más de 40 años estudiando el comportamiento animal y viajando alrededor del mundo para, al mismo tiempo, divulgar sus conocimientos «y enseñar a la gente porque debemos tratar mejor a los animales». ¿Porqué? Pues en primer lugar, dice, «porque existen». Pero también, porque sienten. Porque sufren. «Debemos considerar su punto de vista, y a ellos les gusta ser felices, igual que a nosotros». Por eso, la sola mención de la investigación con animales ensombrece su rostro. Su rechazo a las torturas que padecen los animales de laboratorio es frontal. «Como mucho deberíamos investigar sobre ellos en su hábitat, pero no matarlos de hambre, o drogarlos y meterlos en cajas». Como él mismo señala, los defensores de estas prácticas dicen hacerlo «en nombre de la ciencia», pero según Beckoff, deberían decir «en nombre de los humanos, porque los animales nunca son los beneficiarios». «Y sobre todo, cada vez está más claro que los modelos animales no funcionan». Palabra de científico. Por ejemplo, el mayor centro de investigación sobre la diabetes del mundo, que está en Miami, ha admitido que no son útiles los modelos animales, no se pueden extraer conclusiones importantes. «No son los activistas o los radicales quienes lo dicen», exclama. Tampoco los estudios sobre animales en cautiverio sirven de mucho, «porque están estresados, no reflejan su comportamiento real». Es lo que sucede en los zoológicos, mal sitio, según Beckoff, para que un niño aprenda algo sobre animales salvajes. «Es mucho mejor un vídeo sobre su vida en libertad», recomienda. Porque las especies salvajes sienten igual que las mascotas, claro que sí. Beckoff podría poner mil ejemplos; el primer que le viene a la cabeza es el de una elefanta que conoció en Kenia. Tenía una pata herida, y sólo podía andar despacio, pero no cuidar de sí misma. Sus compañeros lo hicieron por ella durante 15 años; la guiaban y alimentaban. «Por amistad». Por lo mismo que deberíamos hacerlo nosotros.

<http://www.canarias7.es/articulo.cfm?id=96887>

LLEI 22/2003, de 4 de juliol, de protecció dels animals.

El President de la Generalitat de Catalunya

Sia notori a tots els ciutadans que el Parlament de Catalunya ha aprovat i jo, en nom del Rei i d'acord amb el que estableix l'article 33.2 de l'Estatut d'autonomia de Catalunya, promulgo la següent

LLEI

Preàmbul

Mitjançant la Llei 3/1988, del 4 de març, de protecció dels animals, es va comptar amb una legislació global sobre la protecció dels animals. La Llei esmentada, que va ésser capdavantera en el nostre entorn, tenia com a objectiu recollir els principis de respecte, defensa i protecció dels animals que figuren en els tractats i convenis internacionals i en les legislacions dels països socialment més avançats, i també donar unitat a la legislació vigent. Es van establir les normes i els mitjans necessaris a fi de mantenir i de salvaguardar les poblacions animals i, alhora, regular-ne la tinença, la venda, el tràfic i el manteniment en captivitat, perquè es portessin a terme amb unes garanties de bon tracte per als animals. Un cop transcorreguts més de deu anys de l'aprovació d'aquesta Llei, és oportú aprovar-ne una de nova que incorpori l'experiència assolida durant aquest període de temps. Durant aquest temps també s'han publicat noves lleis relacionades amb aquest àmbit, com la de l'experimentació animal, els gossos potencialment perillosos i diversos reglaments de desenvolupament per tal de fer efectiva llur aplicació normativa. La present Llei respon a la necessitat d'adaptar la situació legal de Catalunya a les novetats que es van produint i a l'evolució que la societat catalana ha experimentat en aquesta matèria. Per aquest motiu, aquesta Llei fa una nova definició del concepte d'animal de companyia, en regula la protecció i, més especialment, es configura com una disposició marc de protecció dels animals, amb l'objectiu principal d'incrementar la sensibilitat dels ciutadans respecte a la protecció dels animals.

El concepte d'animal de companyia s'estén també als animals de la fauna no autòctona que de manera individual viuen amb les persones i han assumit el costum del captiveri, per tal d'incrementar-ne el control i, consegüentment, el grau de protecció.

Una altra novetat és el fet que es manifesta una clara declaració de principis, en considerar els animals com a organismes dotats de sensibilitat psíquica, a més de física. Això no vol dir res més que són mereixedors d'uns drets propis de la seva condició animal.

A aquests drets que se li atorguen s'afegeix la prohibició del sacrifici de tots els gossos i els gats que han sofert abandonaments per manca de responsabilitat de llurs propietaris i que, malgrat això, mereixen que la seva vida transcorri en condicions dignes i sigui respectada.

D'entre les novetats d'aquesta Llei, també cal posar en relleu que es formulen de manera coherent a la finalitat de protegir els animals tant les obligacions de les persones propietàries i posseïdores d'aquests com les prohibicions de les accions que els poden causar danys.

En l'àmbit dels animals de companyia també hi ha importants novetats, destinades totes a aconseguir una adquisició responsable de manera que els ciutadans que voluntàriament adquireixen animals se'n responsabilitzin, en tinguin cura i, sobretot, els respectin els drets, i, per tant, no els abandonin. Per a aconseguir aquests objectius és imprescindible també comptar amb els centres de venda d'animals, els quals han de complir un seguit de requeriments, com ara l'obligació de fer un curs de cuidador o cuidadora d'animals per al personal que hi treballi.

Cal destacar també que aquesta Llei regula i limita la cria de gossos i gats per particulars, amb la finalitat de disminuir-ne el nombre i evitar una proliferació indiscriminada sense cap mena de control, ja que en moltes ocasions aquests animals pateixen les conseqüències de l'abandonament.

Igualment, es regulen els aspectes relatius a les empreses especialitzades que es fan càrrec del servei de recollida d'animals abandonats i es crea el Voluntariat de Protecció i Defensa dels Animals, que ha d'afavorir la implicació ciutadana en l'assoliment de les finalitats d'aquesta Llei.

Per tal que aquesta Llei sigui un instrument vàlid i eficaç per a assolir les finalitats que estableix, s'actualitza el règim sancionador, adequant-lo al nou contingut d'aquesta Llei i regulant-lo tot respectant els principis propis del procediment sancionador. També es fan algunes modificacions menors amb relació a aspectes tècnics de la protecció de la fauna autòctona.

Finalment, cal destacar que mitjançant l'annex d'aquesta Llei s'actualitza el llistat d'espècies protegides de la fauna salvatge autòctona, fins ara incloses en l'annex 2 de la derogada Llei 3/1988, del 4 de març, en el sentit d'excloure'n: la tórtora turca (*Streptopelia decaocto*); el corb marí gros (*Phalacrocorax carbo*), atès el fort increment poblacional d'aquestes espècies i d'acord amb les normatives europees, i el cigne mut (*Cygnus olor*), atesa la facilitat que té per a la cria en captivitat i l'ús generalitzat que se'n fa com a animal ornamental. En canvi, s'hi inclouen: l'esquirol (*Sciurus vulgaris*), atesa la davallada poblacional; el gafarró (*Serinus serinus*), perquè ja n'és prohibida la captura, i també totes les subespècies d'ós bru (*Ursus arctos*), atesos els possibles problemes taxonòmics.

TÍTOL I

Disposicions generals i normes generals de protecció dels animals

Capítol I

Disposicions generals

Article 1

Objecte

Aquesta Llei té per objecte establir les normes generals per a la protecció i el benestar dels animals que es troben de manera permanent o temporal a Catalunya, amb independència del lloc de residència de les persones propietàries o posseïdores.

Article 2

Finalitat i principis

1. La finalitat d'aquesta Llei és assolir el màxim nivell de protecció i benestar dels animals, afavorint una responsabilitat més elevada i una conducta més cívica de la ciutadania en la defensa i la preservació dels animals.
2. Els animals són éssers vivents dotats de sensibilitat física i psíquica, i també de moviment voluntari, els quals han de rebre el tracte que, atenent-ne bàsicament les necessitats etològiques, en procuri el benestar.
3. Ningú no ha de provocar sofriments o maltractaments als animals o causar-los estats d'ansietat o por.
4. Els animals de companyia no poden ésser objecte d'embargament en cap procediment judicial.

Article 3

Definicions

Als efectes d'aquesta Llei, s'entén per:

- a) Animal domèstic: el que pertany a espècies que habitualment es crien, es reproduïxen i conviuen amb persones i que no pertanyen a la fauna salvatge. Tenen també aquesta consideració els animals que es crien per a la producció de carn, de pell o d'algun altre producte útil per a l'ésser humà, els animals de càrrega i els que treballen en l'agricultura.
- b) Animal de companyia: és l'animal domèstic que les persones mantenen generalment a la llar amb la finalitat d'obtenir-ne companyia. Als efectes d'aquesta Llei, gaudeixen sempre d'aquesta consideració els gossos i els gats.
- c) Fauna salvatge autòctona: és la fauna que comprèn les espècies animals originàries de Catalunya o de la resta de l'Estat espanyol, incloses les que hi hivernen o hi són de pas i les espècies de peixos i animals marins de les costes catalanes.
- d) Fauna salvatge no autòctona: és la fauna que comprèn les espècies animals originàries de fora de l'Estat espanyol.
- e) Animal de companyia exòtic: és l'animal de la fauna no autòctona que de manera individual depèn dels humans, hi conviu i ha assumit el costum del captiveri.

f) Animal ensalvatgit: és l'animal de companyia que perd les condicions que el fan apte per a la convivència amb les persones.

g) Animal abandonat: és l'animal de companyia que no va acompanyat de cap persona ni duu cap identificació del seu origen o de la persona que n'és propietària.

h) Animal salvatge urbà: és l'animal salvatge que viu compartint territori geogràfic amb les persones, referit al nucli urbà de ciutats i pobles, i que pertany a les espècies següents: colom roquer (*Columba livia*), gavià argentat (*Larus cachinnans*), estornell (*Sturnus unicolor* i *S. vulgaris*), espècies de fauna exòtica i altres que s'han de determinar per via reglamentària.

i) Nucli zoològic: són les agrupacions zoològiques per a l'exhibició d'animals, les instal·lacions per al manteniment d'animals, els establiments de venda i cria d'animals, els centres de recollida d'animals, el domicili dels particulars on es fan vendes o altres transaccions amb animals i els de característiques similars que es determinin per via reglamentària. En queden excloses les instal·lacions que allotgin animals que es crien per a la producció de carn, de pell o d'algun altre producte útil per a l'ésser humà i els animals de càrrega i els que treballen en l'agricultura.

j) Instal·lació per al manteniment d'animals de companyia: és l'establiment en què es guarden els animals de companyia i se'n té cura, com ara les residències, les escoles d'ensinistrament, les gosseres esportives i de caça i els centres d'importació d'animals.

k) Centre de cria d'animals: és la instal·lació que destina les cries a la venda o cessió posterior amb independència del nombre, ja sigui directament al públic en general, a establiments de venda o d'altres.

l) Associació de protecció i defensa dels animals: és l'entitat sense afany de lucre legalment constituïda que té entre els seus objectius o finalitats emparar i protegir els animals.

Capítol II

Normes generals de protecció dels animals

Article 4

Obligacions de les persones propietàries i posseïdores d'animals

1. Les persones propietàries i posseïdores d'animals han de mantenir-los en bones condicions higienicosanitàries, de benestar i de seguretat, d'acord amb les característiques de cada espècie.

2. La persona posseïdora d'un animal ha de donar-li l'atenció veterinària bàsica per a garantir-ne la salut.

Article 5

Prohibicions

Resten prohibides les següents actuacions respecte als animals:

- a) Maltractar-los, agredir-los físicament o sotmetre'ls a qualsevol altra pràctica que els produeixi sofriments o danys físics o psicològics.
- b) Subministrar-los substàncies que puguin causar-los alteracions de la salut o del comportament, excepte en els casos emparats per la normativa vigent o per prescripció veterinària.
- c) Abandonar-los.
- d) Mantenir-los en instal·lacions indegudes des del punt de vista higienicosanitari, de benestar i de seguretat de l'animal.
- e) Practicar-los mutilacions, extirpar-los ungles, cordes vocals o altres parts o òrgans, llevat de les intervencions fetes amb assistència veterinària en cas de necessitat terapèutica, per a garantir-ne la salut o per a limitar-ne o anul·lar-ne la capacitat reproductiva. Per motius científics o de maneig, es podran fer aquestes intervencions amb l'obtenció prèvia de l'autorització de l'autoritat competent.
- f) No facilitar-los l'alimentació suficient.
- g) Fer-ne donació com a premi, recompensa, gratificació o regal de compensació per altres adquisicions de naturalesa diferent a la transacció onerosa d'animals.
- h) Vendre'ls a les persones menors de setze anys i a les persones incapacitades sense l'autorització dels qui en tenen la potestat o la custòdia.
- i) Comercialitzar-los fora dels certàmens o d'altres concentracions d'animals vius i establiments de venda i de cria autoritzats, llevat de les transaccions entre les persones particulars quan es limitin a llurs animals de companyia, no tinguin afany de lucre i es garanteixi el benestar de l'animal.
- j) Exhibir-los de forma ambulant com a reclam.
- k) Sotmetre'ls a treballs inadequats pel que fa a les característiques dels animals i a les condicions higienicosanitàries.
- l) Mantenir-los lligats durant la major part del dia o limitar-los de forma duradora el moviment necessari per a ells.
- m) Mantenir-los en locals públics o privats en condicions de qualitat ambiental, lluminositat, soroll, fums i similars que els puguin afectar tant físicament com psicològicament.
- n) Matar-los per joc o perversitat o torturar-los.

Article 6

Prohibició de baralles d'animals i altres activitats

1. Es prohibeix l'ús d'animals en baralles i en espectacles o altres activitats, si aquests els poden ocasionar sofriment o poden ésser objecte de burles o tractaments antinatural, o bé si poden ferir la sensibilitat de les persones que els contemplen, com ara els següents:

- a) Baralles de gossos.
- b) Baralles de galls.
- c) Matances públiques d'animals.
- d) Atraccions firals de cavallets en què s'utilitzen animals.
- e) Tir al colom i altres pràctiques assimilables.

2. Resten excloses d'aquestes prohibicions:

- a) La festa dels braus en les localitats on, en la data d'entrada en vigor de la Llei 3/1988, del 4 de març, de protecció dels animals, hi haguessin places construïdes per a celebrar-la, a les quals s'ha de prohibir l'accés a les persones menors de catorze anys.
- b) Les festes amb bous sense mort de l'animal (correbous) en les dates i les localitats on tradicionalment se celebren. En aquests casos, és prohibit inferir danys als animals.

3. Es prohibeix matar i maltractar els animals emprats en produccions cinematogràfiques, televisives, artístiques o publicitàries, o causar-los danys o estrès, de manera que el dret a la producció i la creació artístiques, quan es desenvolupi dins un espectacle, queda subjecte a normes de policia d'espectacles, com poden ésser l'autorització administrativa prèvia. La difusió audiovisual d'aquest tipus de produccions queda restringida a horaris en què no puguin ésser observats per menors i ferir-los la sensibilitat.

Article 7

Certàmens

En els certàmens, les activitats esportives amb participació d'animals i altres concentracions d'animals vius s'ha de complir la normativa vigent, en especial la relativa a condicions higienicosanitàries, de protecció i de seguretat dels animals.

Article 8

Trasllat d'animals

1. Els animals han de disposar d'un espai suficient que permeti com a mínim que aquests puguin aixecar-se i jeure si se'ls trasllada d'un lloc a l'altre. Els mitjans de transport o els

embalatges han d'ésser concebuts per a protegir els animals de la intempèrie i de les diferències climàtiques fortes.

2. Els animals han d'ésser abeurats durant el transport i han de rebre una alimentació apropiada a intervals convenients segons el que s'estableixi per via reglamentària.

3. En la càrrega i la descàrrega dels animals s'ha d'utilitzar un equip adequat per a evitar-los danys o sofriments.

Article 9

Control de poblacions d'animals

1. Es poden fer controls específics de poblacions d'animals considerats perjudicials o nocius, sempre que no es tracti d'exemplars d'espècies protegides. Les pràctiques destinades a la protecció de les collites no han d'implicar en cap cas la destrucció en massa d'animals no nocius ni d'exemplars d'espècies protegides. Això no obstant, el Departament de Medi Ambient pot autoritzar motivadament i de manera excepcional la captura o el control d'exemplars d'espècies protegides quan no hi ha cap altre mètode per a evitar danys.

2. Es prohibeix l'ús de coles o substàncies enganxoses com a mètode per a controlar animals vertebrats, excepte l'ús del vesc, amb l'autorització prèvia excepcional del Departament de Medi Ambient, en condicions estrictament controlades, de manera selectiva i de petites quantitats d'ocells, per a la caça del tord i la captura en viu d'ocells fringíl·lids.

Article 10

Filmació d'escenes fictícies de crueltat

La filmació, en l'àmbit territorial de Catalunya, per al cinema, la televisió o altres mitjans de difusió, que reproduïx escenes fictícies de crueltat, maltractament o sofriment d'animals requereix l'autorització prèvia de l'administració competent, a fi de garantir que el dany sigui simulat i els productes i els mitjans utilitzats no provoquin cap perjudici a l'animal. El mitjà de difusió ha de fer constar que les situacions són fictícies i fer-hi constar el número d'autorització.

Article 11

Sacrifici i esterilització d'animals

1. Es prohibeix el sacrifici de gats i gossos a les instal·lacions per al manteniment d'animals de companyia, i als nuclis zoològics en general, excepte pels motius humanitaris i sanitaris que s'estableixin per via reglamentària.

2. El sacrifici d'animals s'ha de fer, en la mesura que sigui tècnicament possible, de manera instantània, indolora i amb atordiment previ de l'animal, d'acord amb les condicions i els mètodes que s'estableixin per via reglamentària.

3. El sacrifici i l'esterilització dels animals de companyia han d'ésser fets sempre sota control veterinari.

Article 12

Responsabilitat de les persones posseïdores d'animals

1. La persona posseïdora d'un animal, sens perjudici de la responsabilitat subsidiària de la persona propietària, és responsable dels danys, els perjudicis i les molèsties que ocasioni a les persones, a altres animals, a les coses, a les vies i espais públics i al medi natural en general, d'acord amb el que estableix la legislació civil aplicable.

2. La persona posseïdora d'animals salvatges o d'animals de companyia exòtics la tinença dels quals és permesa i que, per llurs característiques, puguin causar danys a les persones, a altres animals, a les coses, a les vies i els espais públics o al medi natural, ha de mantenir-los en captivitat de manera que es garanteixin les mesures de seguretat necessàries. Així mateix, no pot exhibir-los ni passejar-los per les vies i els espais públics i ha de tenir subscrita una pòlissa d'assegurança de responsabilitat civil.

3. La persona posseïdora d'animals està obligada a evitar-ne la fugida, tant dels exemplars com de les cries d'aquests.

4. Les persones que, en virtut d'una autorització excepcional del Departament de Medi Ambient, puguin capturar de la natura i ésser posseïdores d'exemplars pertanyents a una espècie de fauna autòctona, ho són en condició de dipositàries. Aquests animals poden ésser tant confiscats com recuperats pel Departament de Medi Ambient i, si escau, alliberats, sense que la persona posseïdora no pugui reclamar cap mena de dret o d'indemnització. En cap cas aquests exemplars no poden ésser objecte de transacció.

TÍTOL II

De la possessió d'animals

Capítol I

Normes generals

Article 13

Tractaments sanitaris i comportamentals

1. Les administracions competents poden ordenar, per raons de sanitat animal o de salut pública, la vacunació o el tractament obligatori de malalties dels animals.

2. Els veterinaris que portin a terme vacunacions i tractaments de caràcter obligatori han de dur un arxiu amb la fitxa clínica dels animals atesos, el qual ha d'estar a disposició de les

administracions que ho requereixin per a portar a terme actuacions dins llur àmbit competencial.

Article 14

Registre censal

1. Les persones posseïdores de gossos i gats han de censar-los a l'ajuntament del municipi de residència habitual dels animals dins el termini màxim de trenta dies, comptat a partir de la data de naixement o de l'adquisició de l'animal o del canvi de residència. Prèviament a la inscripció en el cens, cal haver dut a terme la identificació de forma indeleble de l'animal.
2. Els ajuntaments han de disposar d'un registre censal de gossos i gats als efectes del que estableix l'apartat 1, en el qual han de constar les dades d'identificació veterinària de l'animal, les dades de la persona posseïdora i altres dades que s'estableixin per via reglamentària.
3. Les persones propietàries o posseïdores de gossos i gats estan obligades a notificar a l'ajuntament en el qual estigui censat l'animal, en el termini d'un mes, qualsevol modificació de les dades que figurin en el cens, inclosa la mort de l'animal.
4. El Departament de Medi Ambient, de manera directa o mitjançant encàrrec de gestió, porta un Registre General d'Animals de Companyia, en el qual s'han de recollir les dades dels gossos i els gats registrats a Catalunya procedents dels censos dels ajuntaments.
5. Els gossos i els gats han de portar de manera permanent pels espais o les vies públiques una placa identificativa o qualsevol altre mitjà adaptat al collar de l'animal en què han de constar el nom de l'animal i les dades de la persona que en sigui posseïdora.

Article 15

Identificació

1. Els gossos i els gats han d'ésser identificats mitjançant:
 - a) Una identificació electrònica amb la implantació d'un microxip homologat.
 - b) Altres sistemes que es puguin establir per via reglamentària.
2. La persona o l'entitat responsable de la identificació de l'animal han de lliurar a la persona posseïdora de l'animal un document acreditatiu en què constin les dades de la identificació.
3. La identificació dels gossos i gats constitueix un requisit previ i obligatori per a fer qualsevol transacció de l'animal, i ha de constar en qualsevol document que hi faci referència.
4. S'ha d'establir per reglament la necessitat d'identificar obligatòriament altres espècies d'animals per raó de llur protecció o per raons de seguretat de les persones o béns.

Capítol II

Abandonament i pèrdua d'animals de companyia i centres de recollida

Article 16

Recollida d'animals

1. Correspon als ajuntaments de recollir i controlar els animals de companyia abandonats, perduts o ensalvatgits i de controlar els animals salvatges urbans.
2. Els ajuntaments poden delegar la responsabilitat a què fa referència l'apartat 1 a administracions o entitats locals supramunicipals, sempre sota el principi de la millora en l'eficiència del servei i sota l'aplicació dels preceptes d'aquesta Llei.
3. Els ajuntaments han de disposar d'instal·lacions de recollida d'animals abandonats o perduts adequades i amb capacitat suficient per al municipi o convenir la realització d'aquest servei amb entitats supramunicipals o amb altres municipis.
4. En la prestació del servei de recollida d'animals abandonats o perduts, els ajuntaments o les entitats públiques supramunicipals, sens perjudici de llur responsabilitat en el compliment de la normativa aplicable, poden concertar-ne l'execució amb entitats externes, preferentment amb associacions de protecció i defensa dels animals legalment constituïdes o amb empreses especialitzades de control i recollida d'animals de companyia.
5. El personal que treballi en els centres de recollida d'animals de companyia que aconsegueixin tasques de recollida o manipulació d'aquests animals ha d'haver fet un curs de cuidador o cuidadora d'animals, les característiques i el contingut del qual han d'ésser establerts per reglament.
6. Els ajuntaments o les entitats supramunicipals, per si mateixos o mitjançant associacions de protecció i defensa dels animals col·laboradores del Departament de Medi Ambient, han de confiscar els animals de companyia si hi haguessin indicis que se'ls maltracta o tortura, si presentessin símptomes d'agressions físiques, desnutrició, atenció veterinària deficient o si es trobessin en instal·lacions indegudes.

Article 17

Recuperació d'animals

1. L'ajuntament o, si escau, l'entitat supramunicipal corresponent s'han de fer càrrec dels animals abandonats o perduts fins que siguin recuperats, cedits o, si escau, sacrificats segons el que estableix l'article 11.1.
2. El termini per a recuperar un animal sense identificació és de vint dies. L'animal s'ha de lliurar amb la identificació corresponent i amb el pagament previ de totes les despeses originades.

3. Si l'animal porta identificació, s'ha d'avisar la persona propietària, la qual té un termini de deu dies per a recuperar-lo i abonar prèviament totes les despeses originades. Un cop transcorregut aquest termini, si la persona propietària no ha recollit l'animal, se li ha de donar un nou avís i reobrir un nou termini de deu dies, un cop transcorregut el qual l'animal pot ésser cedit, acollit temporalment o adoptat.

Article 18

Acolliment d'animals

1. Els centres de recollida d'animals abandonats o perduts han d'atendre les peticions d'acolliment d'animals de companyia, les quals s'han de formular per escrit.

2. L'acolliment dels animals de companyia s'ha d'ajustar als requeriments següents:

a) Els animals han d'ésser identificats prèviament a l'acolliment.

b) Els animals han d'ésser desparasitats, vacunats i esterilitzats si han assolit l'edat adulta, per tal de garantir unes condicions sanitàries correctes.

c) Cal lliurar un document on constin les característiques i les necessitats higienicosanitàries, etològiques i de benestar de l'animal.

d) Cada centre ha de dur el llibre de registre esmentat en l'apartat 21.b amb les dades de cadascun dels animals que hi ingressen, de les circumstàncies de captura, troballa o lliurament, de la persona que n'ha estat propietària, si fos coneguda, i també de les dades de l'animal. L'especificació de les dades que han de constar en el Registre s'ha d'establir per via reglamentària.

3. Les instal·lacions de recollida d'animals abandonats, que han de controlar els ajuntaments tant a llurs propis centres com als centres de recollida concertats, han de disposar de les corresponents mesures de seguretat, amb la finalitat de garantir la integritat física i psíquica dels animals, evitar-ne la fugida i limitar el nombre d'animals que convisquin en grups per tal d'evitar baralles i la propagació de malalties infectocontagioses. S'han d'establir per reglament els requisits que aquestes instal·lacions han de complir per tal de donar compliment al que estableix aquesta Llei.

Article 19

Captura de gossos i gats ensalvatgits

1. Correspon als ajuntaments la captura en viu de gossos i gats ensalvatgits per mètodes d'immobilització a distància.

2. En els casos en què la captura per immobilització no sigui possible, el Departament de Medi Ambient ha d'autoritzar excepcionalment l'ús d'armes de foc i ha de determinar qui ha d'emprar aquest sistema de captura excepcional.

TÍTOL III

De les associacions de protecció i defensa dels animals

Article 20

Associacions de protecció i defensa dels animals

1. Les associacions de protecció i defensa dels animals s'han d'inscriure en el Registre del Departament de Medi Ambient, per a obtenir el títol d'entitat col·laboradora.
2. El Departament de Medi Ambient pot convenir amb les associacions de protecció i defensa dels animals l'acompliment de tasques en relació amb la protecció i la defensa dels animals.
3. El Departament de Medi Ambient pot establir ajuts per a les associacions que han obtingut el títol d'entitats col·laboradores, destinats a les activitats que duguin a terme amb relació a la protecció i la defensa dels animals, especialment per a l'execució de programes d'adopció d'animals de companyia en famílies qualificades, en la promoció de campanyes i programes d'esterilització de gossos i gats, i també la promoció de campanyes de sensibilització de la ciutadania.
4. Les associacions a què es refereix l'apartat 3 d'aquest article tenen la consideració d'interessades en els procediments sancionadors establerts per aquesta Llei, en els casos en què hagin formulat la denúncia corresponent o hagin formalitzat la compareixença en l'expedient sancionador, sens perjudici de la privacitat de les dades de caràcter personal.

TÍTOL IV

Dels nuclis zoològics

Capítol I

Disposicions generals

Article 21

Requisits de funcionament

Els nuclis zoològics han de complir els requisits següents:

- a) S'han d'inscriure en el Registre de Nuclis Zoològics.
- b) Han de dur un llibre de registre oficial o diligenciat per l'administració competent en què es recullin de manera actualitzada les dades relatives a l'entrada i la sortida dels animals i les dades de llur identificació.

- c) Disposar de les condicions higienicosanitàries i de benestar adequades a les necessitats dels animals, en els termes establerts per la normativa vigent. En especial, han de tenir instal·lacions adequades per a evitar el contagi en els casos de malaltia, o per a tenir-los, si escau, en períodes de quarantena.
- d) Tenir en lloc visible l'acreditació de llur inscripció en el Registre, quan es tracti d'establiments d'accés públic.
- e) Comptar amb les mesures de seguretat necessàries per a evitar la fugida dels animals i els danys a persones, animals, coses, vies i espais públics i al medi ambient, i per a evitar danys o atacs als animals.
- f) Disposar d'un servei veterinari, encarregat de vetllar per la salut i el benestar dels animals.
- g) Tenir a disposició de l'administració competent tota la documentació referida als animals emplaçats al nucli d'acord amb la legalitat vigent.
- h) Vigilar que els animals s'adaptin a la nova situació, que no presentin problemes d'alimentació ni es doni cap altra circumstància que els pugui provocar danys, i ésser els responsables de prendre les mesures adequades en cada cas.

Article 22

Animals emprats en competicions, curses i apostes

1. Són animals de competició o cursa, principalment, els gossos i els cavalls, i els altres animals que es destinin a competicions i curses on es fan apostes sense distinció de les modalitats que assumeixin.
2. Els animals que participen en curses i competicions en les quals es fan apostes i els animals criats, importats i entrenats per a les curses a Catalunya han d'ésser tractats als canòdroms, als hipòdroms i fora d'aquestes instal·lacions d'acord amb els principis generals establerts per aquesta Llei.
3. No poden participar en competicions i curses en les quals es fan apostes els animals que no estiguin identificats i enregistrats en el Registre d'Animals de Competició del Departament de Medi Ambient.
4. Les instal·lacions han de tenir els mitjans per a obtenir les proves necessàries per a fer els controls antidopatge a fi de determinar si els animals que participen en les curses han pres medicaments o altres substàncies que els poden afectar de manera artificial l'organisme.
5. El Departament de Medi Ambient ha de considerar el darrer propietari o propietària enregistrat com la persona responsable del benestar dels animals emprats en les curses. Aquest propietari o propietària ha de concertar els acords adequats per a garantir el retir digne de l'animal, incloent-hi la participació en programes d'adopció com a animal de companyia.

Capítol II

Instal·lacions per al manteniment d'animals

Article 23

Requisits mínims

Les instal·lacions o els centres per al manteniment d'animals han de portar el llibre de registre a què es refereix l'article 21.b, en el qual han de constar les dades identificadores de cadascun dels animals que hi entren i de la persona propietària o responsable d'aquests. Aquest llibre ha d'estar a disposició de les administracions competents.

Capítol III

Establiments de venda d'animals i centres de cria d'animals

Article 24

Requisits

1. Els establiments de venda d'animals i els centres de cria d'animals han de complir els requisits de funcionament següents:

a) Ésser inscrits en el Registre de Nuclis Zoològics.

b) Dur el llibre de registre regulat per l'article 21.b, a disposició de l'administració competent, que ha d'incloure les dades relatives a l'origen, la identificació i la destinació dels animals.

c) Vendre els animals desparasitats, sense símptomes aparents de patologies psíquiques o físiques i sense que pateixin, ni els animals que es venen ni llurs progenitors, malalties hereditàries diagnosticables.

d) Disposar d'un servei veterinari propi o d'un assessorament veterinari exterior, que ha de constar en el llibre de registre.

e) Mantenir els animals en un lloc adequat dins l'establiment i no exhibir-los als aparadors de les botigues. Aquests animals han d'ésser allotjats, abeurats i alimentats correctament. Els gossos i els gats han d'estar identificats, i també els altres exemplars d'espècies la identificació de les quals sigui obligatòria.

f) Lliurar, en les vendes d'animals, un document en què s'ha de fer constar la identificació de l'espècie, el número d'identificació de l'animal, si escau, i el nucli zoològic. En el cas de les vendes a particulars, s'ha de lliurar també un document d'informació sobre les característiques de cada animal, les seves necessitats, els consells d'educació i les condicions de manteniment, sanitàries i de benestar necessàries, avalades per un col·legi de veterinaris o de biòlegs.

2. L'actuació d'aquests centres s'ha d'ajustar als requeriments següents:

- a) Per a qualsevol transacció d'animals per mitjà de revistes de reclam, publicacions assimilables i altres sistemes de difusió s'ha d'incloure a l'anunci el número de registre del nucli zoològic del centre venedor o donant.
- b) Les persones professionals que treballin en establiments de venda, cria o importació d'animals i que hagin de manipular-los han d'haver fet un curs de cuidador o cuidadora d'animals.
- c) Els cadells importats o criats per a ésser venuts com a animals de companyia no poden ésser separats de la mare abans del moment de deslletament recomanat per a cada espècie.

3. Es prohibeix la instal·lació, a tot el territori de Catalunya, de granges, centres de cria o centres de subministrament de primats que tinguin com a objecte llur reproducció o comercialització per a experimentació animal.

Article 25

Disposicions especials per als establiments que comercialitzen animals exòtics

Els establiments que comercialitzen animals exòtics han de complir, a més dels requisits establerts per l'article 24, les disposicions següents:

- a) El venedor o venedora dels animals ha de conèixer el nom científic de cada espècie que comercialitza i la legislació aplicable a cadascuna i ha d'informar el comprador o compradora de la prohibició d'alliberar exemplars d'espècies no autòctones.
- b) La factura de venda ha d'incloure, si escau, el número CITES, o el que determini la normativa europea, de cada exemplar venut.
- c) Les informacions escrites a què es refereix l'article 24.1.f han d'incloure les especificacions relatives a l'espècie de l'exemplar venut, la grandària d'adult i la possibilitat de transmissió de zoonosi.

TÍTOL V

Fauna salvatge autòctona i no autòctona

Article 26

Regulació

1. La protecció de la fauna autòctona i no autòctona es regeix pel que estableixen els tractats i els convenis internacionals, la normativa estatal i la comunitària, aquesta Llei i les disposicions que la desenvolupen.

2. Les persones propietàries o posseïdores d'animals que pertanyen a les espècies de fauna no autòctona que es determinin per reglament han de tenir l'autorització prèvia del Departament de Medi Ambient.

3. El Govern ha de determinar les espècies de fauna no autòctona que s'han d'inscriure en el Registre General d'Animals de Companyia per raons de protecció o seguretat de les persones o de protecció del medi ambient.

4. Les espècies que inclou l'annex es declaren protegides a Catalunya.

TÍTOL VI

Inspecció i vigilància

Article 27

Inspecció i vigilància dels animals de companyia

1. Corresponen als municipis o bé als consells comarcals o a les entitats locals supramunicipals, en el cas que els municipis els hagin cedit les competències, les funcions següents:

a) Exercir la inspecció i la vigilància dels animals de companyia.

b) Establir un registre censal dels gats, dels gossos i dels altres animals que es determinin per reglament, el qual ha d'estar a disposició de les administracions i les autoritats competents.

c) Recollir i controlar els animals de companyia abandonats o perduts i els animals salvatges urbans.

d) Vigilar i inspeccionar els nuclis zoològics amb animals de companyia, especialment els establiments de venda, guarda, recollida i cria, i, si escau, comissar els animals de companyia.

2. Els ajuntaments i les organitzacions supramunicipals poden ordenar, amb l'informe previ del Departament d'Agricultura, Ramaderia i Pesca, aïllar o comissar els animals de companyia si s'ha diagnosticat, sota criteri veterinari, que pateixen malalties transmissibles a les persones, sia per sotmetre'ls a un tractament curatiu adequat, sia per sacrificar-los, si cal.

3. El Departament de Medi Ambient i el Departament d'Agricultura, Ramaderia i Pesca poden dur a terme, quan hi concorrin circumstàncies excepcionals que puguin posar en perill el medi ambient o la sanitat animal, tasques d'inspecció als nuclis zoològics i comissar, si cal, els animals de companyia. S'ha de donar compte d'aquesta actuació a l'ens local del municipi on hi hagi l'animal de companyia afectat o el nucli zoològic de què es tracti, en un termini de quaranta-vuit hores.

Article 28

Inspecció i vigilància de la fauna salvatge

Corresponen al Departament de Medi Ambient i als cossos i forces de seguretat la inspecció i la vigilància de les espècies de la fauna salvatge. Aquesta funció s'exerceix en col·laboració amb el departament competent per raó d'aquesta matèria, d'acord amb la normativa sobre sanitat animal.

Article 29

Col·laboració amb l'acció inspectora

Les persones posseïdores d'animals i les persones titulars de nuclis zoològics han de permetre a les autoritats competents les inspeccions i facilitar-los la documentació exigible.

TÍTOL VII

Infraccions i sancions

Capítol I

Infraccions

Article 30

Classificació

1. Les infraccions de les disposicions d'aquesta Llei es classifiquen en lleus, greus o molt greus.

2. Són infraccions lleus:

a) Tenir en possessió un gos o un gat no inscrits en el registre censal o tenir altres animals que s'han de registrar obligatòriament.

b) No portar un arxiu amb les fitxes clíniques dels animals que s'han de vacunar o tractar obligatòriament, d'acord amb el que estableix aquesta Llei.

c) Vendre animals de companyia a persones menors de setze anys i a persones incapacitades sense l'autorització dels qui en tenen la potestat o la custòdia.

d) Fer donació d'un animal com a premi o recompensa.

e) Transportar animals que incompleixin els requisits establerts per l'article 8.

- f) No dur identificats els gats, els gossos i els altres animals que s'hagin d'identificar d'acord amb el reglament, o incomplir els requisits establerts per aquesta Llei i la normativa que la desenvolupa amb relació a aquesta identificació.
- g) No posseir, el personal dels nuclis zoològics que manipuli animals, el certificat corresponent al curs de cuidador o cuidadora d'animals, reconegut oficialment.
- h) Filmar escenes fictícies de crueltat, maltractament o sofriment d'animals, sense l'autorització administrativa prèvia.
- i) Usar coles o substàncies enganxoses com a mètode de control de poblacions d'animals vertebrats.
- j) No tenir en lloc visible l'acreditació de la inscripció en el Registre de Nuclis Zoològics.
- k) No tenir actualitzat el llibre de registre oficial o diligenciat per l'administració competent establert per als nuclis zoològics.
- l) Exhibir animals als aparadors dels establiments de venda d'animals.
- m) Practicar la caça, la captura en viu, la venda, la tinença, el tràfic, el comerç, l'exhibició pública i la taxidèrmia d'exemplars de les espècies incloses en l'annex amb la categoria D, i també de parts, d'ous, de cries o de productes obtinguts a partir d'aquests exemplars.
- n) Practicar la caça i la captura d'ocells vius de longitud inferior a 20 cm, fora dels supòsits de l'article 9.2.
- o) Fer exhibició ambulant d'animals com a reclam.
- p) Mantenir els animals en instal·lacions inadequades des del punt de vista de llur benestar, si no els comporta un risc greu per a la salut.
- q) No evitar la fugida d'animals.
- r) Maltractar animals, si no els produeix resultats lesius.
- s) Subministrar a un animal substàncies que li causin alteracions lleus de la salut o del comportament, llevat dels casos emparats per la normativa vigent.
- t) No donar als animals l'atenció veterinària necessària per a garantir-ne la salut, si això no els causa perjudicis greus.
- u) Vendre o fer donació d'animals per mitjà de revistes de reclam o publicacions assimilables sense la inclusió del número de registre del nucli zoològic.
- v) Qualsevol altra infracció de les disposicions d'aquesta Llei o de la normativa que la desenvolupi que no hagi estat tipificada de greu o molt greu.

3. Són infraccions greus:

- a) Mantenir els animals sense l'alimentació necessària o en instal·lacions inadequades des del punt de vista higienicosanitari, de benestar i de seguretat, si els comporta risc greu per a la salut.
- b) No tenir el llibre de registre oficial o diligenciat per l'administració competent establert per als nuclis zoològics.
- c) No vacunar els animals domèstics de companyia o no aplicar-los els tractaments obligatoris.
- d) Incomplir, els nuclis zoològics, qualsevol de les condicions i els requisits establerts en el títol IV.
- e) Fer venda ambulant d'animals fora de mercats, fires i qualsevol altre certamen autoritzat.
- f) Vendre animals o fer-ne donació, els centres de cria, si aquests no han estat declarats nuclis zoològics.
- g) Anul·lar el sistema d'identificació sense prescripció ni control veterinari.
- h) No mantenir en captivitat o en les condicions que per via reglamentària s'estableixi o exhibir i passejar per les vies i els espais públics animals salvatges pertanyents a espècies de comerç permès que per llurs característiques puguin causar danys a les persones, als béns i al medi ambient.
- i) Fer tir al colom.
- j) Incomplir l'obligació de vendre animals desparasitats i lliures de totes les malalties a què es refereix l'article 24.1.c.
- k) No lliurar la documentació exigida en tota transacció d'animals.
- l) Maltractar o agredir físicament els animals si els comporten conseqüències greus per a la salut.
- m) Fer matances públiques d'animals.
- n) Instal·lar atraccions firals de cavallets en què s'utilitzin animals.
- o) Fer un ús no autoritzat d'animals en espectacles.
- p) Subministrar substàncies a un animal que li causin alteracions greus de la salut o del comportament, llevat dels casos emparats per la normativa vigent.
- q) Practicar la caça, la captura en viu, la venda, la tinença, el tràfic, el comerç i l'exhibició pública d'animals, i també de parts, d'ous o de cries d'exemplars d'espècies de la fauna

autòctona i no autòctona declarades protegides per tractats i convenis internacionals vigents a l'Estat espanyol.

r) Practicar la caça, la captura en viu, la venda, la tinença, el tràfic, el comerç, l'exhibició pública i la taxidèrmia d'exemplars de les espècies incloses en l'annex amb la categoria C, i també de parts, d'ous, de cries o de productes obtinguts a partir d'aquests exemplars.

s) La manca d'inscripció en el Registre de Nuclis Zoològics.

t) Oposar resistència a la funció inspectora o posar entrebancs a la inspecció d'instal·lacions que allotgin animals.

u) No donar als animals l'atenció veterinària necessària per a garantir-ne la salut.

v) Abandonar animals, si s'ha fet en unes circumstàncies que no comporten cap risc per a l'animal.

w) Caçar en espais declarats reserves naturals de fauna salvatge en què la caça està prohibida i en refugis de fauna salvatge, llevat dels casos autoritzats pel Departament de Medi Ambient.

x) Incomplir les obligacions establertes per l'article 22.5 per tal de procurar el benestar dels animals emprats en curses una vegada finalitzada llur participació en aquestes.

y) Participar en competicions i curses en les quals es fan apostes dels animals que no estan identificats i enregistrats en el Registre d'Animals de Competició.

z) Reincidir en la comissió d'infraccions lleus durant l'últim any.

4. Són infraccions molt greus:

a) Maltractar o agredir físicament els animals, si els comporta conseqüències molt greus per a la salut.

b) Sacrificar gats i gossos fora dels casos esmentats per l'article 11.1.

c) Abandonar animals, si s'ha fet en unes circumstàncies que els puguin comportar danys greus.

d) Capturar gossos i gats ensalvatgits amb l'ús d'armes de foc sense l'autorització corresponent del Departament de Medi Ambient.

e) No evitar la fugida d'animals d'espècies exòtiques o d'espècies híbrides, de manera que pugui comportar una alteració ecològica greu.

f) Esterilitzar animals, practicar mutilacions a animals i sacrificar animals sense control veterinari o en contra de les condicions i els requisits establerts per aquesta Llei.

g) Organitzar baralles de gossos, de galls o d'altres animals, i també participar en aquest tipus d'actes.

h) Mantenir els animals sense l'alimentació necessària o en instal·lacions inadequades des del punt de vista higienicosanitari i de benestar, si els perjudicis als animals són molt greus.

i) Practicar la caça, la captura en viu, la venda, la tinença, el tràfic, el comerç i l'exhibició pública d'animals o dels ous i les cries d'exemplars d'espècies de la fauna autòctona i de la no autòctona declarades altament protegides o en perill d'extinció per tractats i convenis internacionals vigents a l'Estat espanyol.

j) Practicar la caça, la captura en viu, la venda, la tinença, el tràfic, el comerç, l'exhibició pública i la taxidèrmia d'exemplars de les espècies incloses en l'annex amb les categories A i B, i també de parts, d'ous i de cries d'aquests exemplars.

k) Reincidir en la comissió d'infraccions greus durant l'últim any.

Capítol II

Sancions

Article 31

Multes, comís i tancament d'instal·lacions

1. Les infraccions comeses contra aquesta Llei són sancionades amb multes fins a 20.000 euros.

2. La imposició de la multa pot comportar el comís dels animals objecte de la infracció, sens perjudici de l'aplicació del comís preventiu que es pot determinar a criteri de l'autoritat actuant en el moment de l'aixecament de l'acta d'inspecció o la denúncia.

3. La comissió de les infraccions molt greus o la reiteració en les infraccions greus pot comportar el tancament temporal de les instal·lacions, els locals o els establiments respectius, amb la corresponent anotació al Registre de Nuclis Zoològics, i també la inhabilitació per a la tinença d'animals per un període de dos mesos a cinc anys.

4. L'incompliment d'alguna de les normatives o condicions d'una autorització excepcional per a la captura o la possessió d'un animal d'una espècie de fauna autòctona pot comportar la retirada cautelar in situ i immediata d'aquesta autorització pels agents de l'autoritat.

5. Les persones que disposen d'aquestes autoritzacions excepcionals, en el cas d'ésser sancionades per l'incompliment d'algun dels seus termes o de normatives en aquesta matèria, han d'ésser inhabilitades per a l'activitat a què fa referència l'apartat 3 per un període d'un any a cinc anys.

Article 32

Quantia de les multes

1. Les infraccions lleus són sancionades amb una multa de 100 euros fins a 400 euros; les greus, amb una multa de 401 euros fins a 2.000 euros, i les molt greus, amb una multa de 2.001 euros fins a 20.000 euros.

2. En la imposició de les sancions s'ha de tenir en compte, per a graduar la quantia de les multes i la imposició de les sancions accessòries, els criteris següents:

- a) La transcendència social i el perjudici causat per la infracció comesa.
- b) L'ànim de lucre il·lícit i la quantia del benefici obtingut en la comissió de la infracció.
- c) La reiteració o la reincidència en la comissió d'infraccions.
- d) La irreparabilitat dels danys causats al medi ambient o l'elevat cost de reparació.
- e) El volum de negoci de l'establiment.
- f) La capacitat econòmica de la persona infractora.
- g) El grau d'intencionalitat en la comissió de la infracció.
- h) El fet que hi hagi requeriment previ.

3. Hi ha reincidència si en el moment de cometre's la infracció no ha transcorregut un any des de la imposició per resolució ferma d'una altra sanció amb motiu d'una infracció de la mateixa qualificació. Si s'hi aprecia la reincidència, la quantia de les sancions es pot incrementar fins al doble de l'import màxim de la sanció corresponent a la infracció comesa, sense excedir en cap cas el límit més alt fixat per a la infracció molt greu.

4. Davant la comissió d'infraccions de caràcter lleu, es poden dur a terme actuacions d'educació ambiental o d'advertiment, sense necessitat d'iniciar un procediment sancionador.

Article 33

Comís d'animals

1. Les administracions poden comissar de manera immediata els animals, sempre que hi hagi indicis racionals d'infracció de les disposicions d'aquesta Llei o de les normatives que la desenvolupin.

2. En el cas de comissos d'exemplars de fauna autòctona capturats in situ, sempre que es tingui la seguretat que estan en perfectes condicions, poden ésser alliberats immediatament.

3. Quan fineixin les circumstàncies que han determinat el comís, en el cas que la persona sigui sancionada, s'ha de determinar la destinació de l'animal.

4. Si el dipòsit prolongat d'animals procedents de comís pot ésser perillós per a llur supervivència, els pot comportar patiments innecessaris o, en el cas de fauna autòctona, en fes perillar la readaptació a la vida salvatge, el Departament de Medi Ambient pot decidir la destinació final de l'animal.

5. Les despeses ocasionades pel comís, les actuacions relacionades amb aquest i, en el cas de fauna autòctona, la rehabilitació de l'animal per a alliberar-lo van a compte del causant de les circumstàncies que l'han determinat.

Article 34

Responsabilitat civil i reparació de danys

1. La imposició de qualsevol sanció establerta per aquesta Llei no exclou la valoració de l'exemplar en el cas que es tracti de fauna protegida, la responsabilitat civil i l'eventual indemnització de danys i perjudicis que puguin correspondre a la persona sancionada, inclosa la reparació dels danys mediambientals causats.

2. En els contenciosos que tinguin per objecte el valor econòmic d'un animal, sempre que aquest valor no resulti de la factura de compra corresponent, s'estableix el valor mínim dels animals de companyia en la quantia equivalent a la compra d'un animal de la mateixa espècie i raça.

3. En l'eventualitat que l'animal no pertanyés a una raça determinada i no hi ha cap prova de la seva adquisició a títol oneros, el paràmetre d'avaluació econòmica de l'animal s'ha de centrar en el valor de mercat d'animals de característiques similars.

Article 35

Responsables de les infraccions

1. És responsable per infraccions d'aquesta Llei qualsevol persona física o jurídica que per acció o per omissió infringeixi els preceptes continguts en aquesta Llei i la seva normativa de desenvolupament.

2. Si no és possible determinar el grau de participació de les diferents persones físiques o jurídiques que han intervingut en la comissió de la infracció, la responsabilitat és solidària.

Article 36

Procediment sancionador

Per a imposar les sancions corresponents a les infraccions tipificades per aquesta Llei, cal seguir el procediment sancionador regulat pel Decret 278/1993, del 9 de novembre, sobre el procediment sancionador aplicable als àmbits de competència de la Generalitat, i també la

Llei de l'Estat 30/1992, del 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú, modificada per la Llei 4/1999, del 13 de gener.

Article 37

Administració competent per a sancionar

1. La imposició de les sancions establertes per la comissió de les infraccions tipificades per aquesta Llei correspon:

- a) Als alcaldes, les qualificades de lleus.
- b) Als delegats territorials del Departament de Medi Ambient, les qualificades de greus.
- c) Al conseller o consellera de Medi Ambient, les qualificades de molt greus.

2. No obstant el que estableix l'apartat 1, correspon al Departament de Justícia i Interior sancionar les infraccions relatives als espectacles, les activitats i els establiments inclosos en el Catàleg dels espectacles, les activitats recreatives i els establiments públics sotmesos a la Llei 10/1990, del 15 de juny, que infringeixin el que disposa la present Llei.

Disposicions addicionals

Primera

Comissió Tècnica d'Inspecció de Nuclis Zoològics amb Fauna Salvatge

Es crea la Comissió Tècnica d'Inspecció de Nuclis Zoològics amb Fauna Salvatge, per tal de vetllar perquè les instal·lacions siguin segures per a les persones i els animals i perquè els nuclis zoològics tinguin cura del benestar dels animals. S'han d'establir per reglament les funcions i el règim de funcionament d'aquesta comissió.

Segona

Registre d'Empreses de Control i Recollida d'Animals de Companyia i Registre d'Animals de Competició

1. Es crea el Registre d'Empreses de Control i Recollida d'Animals de Companyia, en el qual s'han d'inscriure les empreses especialitzades de control i recollida d'animals de companyia.

2. Es crea el Registre d'Animals de Competició, en el qual s'han d'inscriure els animals que s'utilitzen en competicions o curses on es fan apostes.

3. S'han d'establir per reglament el contingut i el funcionament dels registres a què fa referència aquesta disposició.

Tercera

Voluntariat de Protecció i Defensa dels Animals

Es crea el Voluntariat de Protecció i Defensa dels Animals, l'organització i les finalitats del qual, en compliment d'aquesta Llei, han d'ésser establerts per reglament.

Quarta

Campanyes de divulgació

El Govern ha d'elaborar, juntament amb les entitats defensores i col·laboradores, campanyes divulgadores i informatives del contingut d'aquesta Llei per als cursos escolars i per a la població en general.

Cinquena

Normativa específica

1. Es regeixen per la normativa específica corresponent:

- a) Els animals d'explotacions ramaderes.
- b) La pesca, la recollida de marisc, la captura i la caça.
- c) Els gossos considerats potencialment perillosos.
- d) Els gossos pigall.
- e) Els animals utilitzats per a experimentació i per a altres finalitats científiques.

2. La protecció de la fauna autòctona també ha d'ésser regulada per la seva normativa específica, sens perjudici de l'aplicabilitat de la normativa general de protecció dels animals establerta per aquesta Llei.

Sisena

Pràctica de la pesca esportiva amb peixet

Sens perjudici del que disposa l'article 22.2 de la Llei 3/1988, es pot autoritzar la pràctica de la modalitat de pesca esportiva amb peixet, restringida a les espècies que s'estableixin per reglament.

Setena

Consell Assessor sobre els Drets dels Animals

En el termini d'un any des de l'entrada en vigor d'aquesta Llei, s'ha de crear el Consell Assessor sobre els Drets dels Animals, constituït per representants dels sectors interessats i de les administracions competents, que ha de tenir funcions d'assessorament en matèria de protecció dels animals.

Vuitena

Destinació dels ingressos procedents de les sancions

El Departament de Medi Ambient ha de destinar els ingressos procedents de les sancions per infraccions d'aquesta Llei a actuacions que tinguin per objecte el foment de la protecció dels animals.

Disposicions transitòries

Primera

Curs de cuidador o cuidadora d'animals

En el termini màxim de dos anys des de l'entrada en vigor d'aquesta Llei, els centres de recollida d'animals de companyia i tota la resta de nuclis zoològics han d'haver donat compliment a l'obligació de l'execució del curs de cuidador o cuidadora d'animals.

Segona

Grup d'espècies de fauna no autòctona

Qui posseeixi animals pertanyents al grup d'espècies de fauna no autòctona ho ha de notificar al Departament de Medi Ambient de la manera que s'estableixi per reglament, abans d'un any comptat des de l'entrada en vigor d'aquesta Llei.

Disposició derogatòria

Resta derogada la Llei 3/1988, del 4 de març, de protecció dels animals, llevat dels articles 18; 19; 21, apartats 1, 2, 3, 4 i 5; 22; 23; 24; 31; 32; 33, apartats 1, 2 i 4; 35; 36, i 37, els quals són aplicables a la fauna autòctona. Així mateix, es deroguen totes les normes d'igual o inferior rang que contradiguin el que disposa aquesta Llei o s'hi oposin, incloses les normes sectorials específiques.

Disposicions finals

Primera

Desenvolupament i execució

1. El Govern ha de dictar, en el termini d'un any a comptar de l'entrada en vigor d'aquesta Llei, el reglament per a desenvolupar-la i executar-la.

2. El Govern ha d'establir la dotació pressupostària suficient per a aplicar i desenvolupar aquesta Llei.

Segona

Programa del curs de cuidador o cuidadora d'animals

En el termini de sis mesos a partir de l'entrada en vigor d'aquesta Llei, el Govern ha d'aprovar el programa del curs de cuidador o cuidadora d'animals a què es refereix aquesta Llei.

Tercera

Actualització de les sancions pecuniàries

Per decret del Govern de la Generalitat es poden actualitzar els màxims de les sancions pecuniàries establertes per aquest Llei, tenint en compte la variació de l'índex de preus de consum.

Quarta

Entrada en vigor

Aquesta Llei entra en vigor al cap de vint dies d'haver estat publicada en el Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya, llevat de l'article 11.1, que entra en vigor l'1 de gener de 2007.

Per tant, ordeno que tots els ciutadans als quals sigui d'aplicació aquesta Llei cooperin al seu compliment i que els tribunals i les autoritats als quals pertorqui la facin complir.

Palau de la Generalitat, 4 de juliol de 2003

Jordi Pujol

President de la Generalitat de Catalunya

Annex

Espècies protegides de la fauna salvatge autòctona

Categoria

Mamífers

Insectívors

C Rata mesquera Talpidae (Galemys pyrenaicus, Desmana pyrenaica).

C Eriçó clar Erinaceidae (*Aethechinus algirus*).

Microquiròpters

C Ratapinyades, ratapenades o ratpenats (totes les espècies).

Rosegadors

C Talpó de Cabrera Microtidae (*Microtus cabrerae*).

D Esquirol (*Sciurus vulgaris*).

Carnívors

A Ós bru Ursidae (*Ursus arctos*).

A Llúdriga comuna europea Mustelidae (*Lutra lutra*).

C Visó europeu Mustelidae (*Lutreola lutreola*).

B Ermini Mustelidae (*Mustela erminea*).

B Gat fer o gat salvatge Felidae (*Felis sylvestris*).

A Linx boreal Felidae (*Lynx lynx*).

A Linx ibèric Felidae (*Lynx pardina*).

C Mangosta africana Herpestidae (*Herpestes ichneumon*).

A Vell marí o foca mediterrània Phocidae (*Monachus monachus*).

Artiodàctils

B Cabra salvatge ibèrica Bovidae (*Capra pyrenaica pyrenaica*).

Ocells

Gaviformes

B Calàbria de bec blanc Gaviidae (*Gavia adamsii*).

B Calàbria agulla Gaviidae (*Gavia arctica*).

B Calàbria grossa Gaviidae (*Gavia immer*).

B Calàbria petita Gaviidae (*Gavia stellata*).

Podicipediformes

- C Cabussó orellut Podicipedidae (*Podiceps auritus*).
- C Cabussó emplomallat Podicipedidae (*Podiceps cristatus*).
- C Cabussó gris Podicipedidae (*Podiceps grisegena*).
- C Cabussó collnegre Podicipedidae (*Podiceps nigricollis*).
- C Cabusset Podicipedidae (*Tachybaptus ruficollis*).

Procellariiformes

- C Ocell de tempesta Hydrobatidae (*Hydrobates pelagicus*).
- C Petrell oceànic Hydrobatidae (*Oceanites oceanicus*).
- C Petrell cuaforçat Hydrobatidae (*Oceanodroma leucorhoa*).
- C Petrell de Bulwer Procellariidae (*Bulweria bulwerii*).
- C Baldriga cendrosa Procellariidae (*Calonectris diomedea*).
- C Fulmar Procellariidae (*Fulmarus glacialis*).
- C Baldriga petita Procellariidae (*Puffinus assimilis*).
- C Baldriga capnegra Procellariidae (*Puffinus gravis*).
- C Baldriga grisa Procellariidae (*Puffinus griseus*).
- C Baldriga puffí Procellariidae (*Puffinus puffinus*).

Pelecaniformes

- C Corb marí emplomallat Phalacrocoracidae (*Phalacrocorax aristotelis*).
- C Corb marí pigmeu Phalacrocoracidae (*Phalacrocorax pygmaeus*).
- B Pelicà cresp Pelecanidae (*Pelecanus crispus*).
- B Pelicà vulgar Pelecanidae (*Pelecanus onocrotalus*).
- C Mascarell Sulidae (*Sula bassana*).

Ciconiiformes

B Bernat pescaire Ardeidae (*Ardea cinerea*).

B Agró roig Ardeidae (*Ardea purpurea*).

B Martinet ros Ardeidae (*Ardeola ralloides*).

A Bitó comú Ardeidae (*Botaurus stellaris*).

C Esplugabous Ardeidae (*Bubulcus ibis*).

B Agró blanc Ardeidae (*Egretta alba*).

C Martinet blanc Ardeidae (*Egretta garzetta*).

C Martinet menut Ardeidae (*Ixobrychus minutus*).

C Martinet de nit Ardeidae (*Nycticorax nycticorax*).

B Cigonya blanca Ciconiidae (*Ciconia ciconia*).

A Cigonya negra Ciconiidae (*Ciconia nigra*).

A Becplaner Threskiornithidae (*Platalea leucorodia*).

A Capó reial Threskiornithidae (*Plegadis falcinellus*).

B Flamenc Phoenicopteridae (*Phoenicopus ruber*).

Anseriformes

C Oca riallera grossa, subespècie de Groenlàndia Anatidae (*Anser albifrons flavirostris*).

C Oca riallera petita Anatidae (*Anser erythropus*).

C Morell buixot Anatidae (*Aythya marila*).

C Morell xocolater Anatidae (*Aythya nyroca*).

B Oca de collar Anatidae (*Branta bernicla*).

C Oca de galta blanca Anatidae (*Branta leucopsis*).

B Oca de coll roig Anatidae (*Branta ruficollis*).

C Morell d'ulls grocs Anatidae (*Bucephala clangula*).

B Cigne petit Anatidae (*Cygnus bewickii*).

B Cigne cantaire Anatidae (*Cygnus cygnus*).

B Xarxet mabrenc Anatidae (*Mamaronetta angustirostris*).

C Ànec fosc Anatidae (*Melanitta fusca*).

C Ànec negre Anatidae (*Melanitta nigra*).

C Bec de serra petit Anatidae (*Mergus albellus*).

C Bec de serra gros Anatidae (*Mergus merganser*).

C Bec de serra mitjà Anatidae (*Mergus serrator*).

A Ànec capblanc Anatidae (*Oxyura leucocephala*).

C Èider Anatidae (*Somateria mollissima*).

A Ànec canyella Anatidae (*Tadorna ferruginea*).

B Ànec blanc Anatidae (*Tadorna tadorna*).

Accipitriformes (rapinyaires diürns)

A Àguila pescadora Pandionidae (*Pandion haliaetus*).

C Astor Accipitridae (*Accipiter gentilis*).

C Esparver (vulgar) Accipitridae (*Accipiter nisus*).

A Voltor negre Accipitridae (*Aegypius monachus*).

B Àguila daurada Accipitridae (*Aquila chrysaetos*).

A Àguila imperial Accipitridae (*Aquila heliaca*).

C Aligot (comú) Accipitridae (*Buteo buteo*).

C Aligot calçat Accipitridae (*Buteo lagopus*).

C Àguila marcenca Accipitridae (*Circaetus gallicus*).

B Arpella (vulgar) Accipitridae (*Circus aeruginosus*).

B Arpella pàl·lida Accipitridae (*Circus cyaneus*).

B Esparver cendrós Accipitridae (*Circus pygargus*).

A Esparver d'espattes negres Accipitridae (*Elanus caeruleus*).

A Trençalòs Accipitridae (*Gypaetus barbatus*).

B Voltor comú Accipitridae (*Gyps fulvus*).

B Àguila cuabarrada Accipitridae (*Hieraaetus fasciatus*).

B Àguila calçada Accipitridae (*Hieraaetus pennatus*).

C Milà negre Accipitridae (*Milvus migrans*).

B Milà reial Accipitridae (*Milvus milvus*).

B Aufrany Accipitridae (*Neophron percnopterus*).

C Aligot vesper Accipitridae (*Pernis apivorus*).

Falconiformes (rapinyaires diürns)

B Esmerla Falconidae (*Falco columbarius*).

B Falcó de la reina Falconidae (*Falco eleonora*).

B Xoriguer petit Falconidae (*Falco naumanni*).

B Falcó pelegrí Falconidae (*Falco peregrinus*).

B Falcó mostatxut Falconidae (*Falco subbuteo*).

C Xoriguer (comú) Falconidae (*Falco tinnunculus*).

B Falcó cama-roig Falconidae (*Falco vespertinus*).

Gal·liformes

C Grèvol Tetraonidae (*Bonasa bonasia*).

B Perdiu blanca Tetraonidae (*Lagopus mutus*).

B Gall fer Tetraonidae (*Tetrao urogallus*).

D Gall de cua forçada, subespècie continental Tetraonidae (*Tetrao tetrix tetrix*, *Lyrurus tetrix*).

D Perdiu de roca, subespècie dels Alps Phasianidae (*Alectoris graeca saxatilis*).

D Perdiu de roca, subespècie de Sicília Phasianidae (*Alectoris graeca whitakeri*).

D Perdiu xerra, subespècie d'Itàlia Phasianidae (*Perdix perdix italica*).

Gruiformes

B Guatlla andalusa Turnicidae (*Turnix sylvatica*).

B Grua damisel·la Gruidae (*Anthropoides virgo*).

B Grua (vulgar) Gruidae (*Grus grus*).

C Guatlla maresa Rallidae (*Crex crex*).

B Fotja banyuda Rallidae (*Fulica cristata*).

A Polla blava Rallidae (*Porphyrio porphyrio*).

C Rascletó Rallidae (*Porzana parva*).

C Polla pintada Rallidae (*Porzana porzana*).

C Rasclet Rallidae (*Porzana pusilla*).

C Hubara Otitidae (*Chlamydotis undulata*).

A Pioc salvatge Otitidae (*Otis tarda*).

C Sisó Otitidae (*Tetrax tetrax*).

Caradriformes

C Garsa de mar Haematopodidae (*Haematopus ostralegus*).

C Garsa de mar de Canàries Haematopodidae (*Haematopus ostralegus meadewaldoi*).

C Remena-rocs Charadriidae (*Arenaria interpres*).

C Corriol camanegre Charadriidae (*Charadrius alexandrinus*).

C Corriol petit Charadriidae (*Charadrius dubius*).

C Corriol gros Charadriidae (*Charadrius hiaticula*).

C Corriol pit-roig Charadriidae (*Eudromias morinellus*).

C Fredeluga esperonada Charadriidae (*Hoplopterus spinosus*).

C Daurada grossa Charadriidae (*Pluvialis apricaria*).

C Pigre (gris) Charadriidae (*Pluvialis squatarola*).

C Xivitona (vulgar) Scolopacidae (*Actitis hypoleucos*).

C Territ tres-dits Scolopacidae (*Calidris alba*).

C Territ variant Scolopacidae (*Calidris alpina*).

C Territ gros Scolopacidae (*Calidris canutus*).

C Territ becllarg Scolopacidae (*Calidris ferruginea*).

C Territ fosc Scolopacidae (*Calidris maritima*).

C Territ menut Scolopacidae (*Calidris minuta*).

C Territ de Temminck Scolopacidae (*Calidris temminckii*).

C Becadell gros Scolopacidae (*Gallinago media*).

C Territ becadell Scolopacidae (*Limicola falcinellus*).

C Tètòl cuabarrat Scolopacidae (*Limosa lapponica*).

C Tètòl cuanegre Scolopacidae (*Limosa limosa*).

C Becadell sord Scolopacidae (*Lymnocyrtus minima*).

C Becut Scolopacidae (*Numenius arquata*).

C Polit cantaire Scolopacidae (*Numenius phaeopus*).

C Polit becfí Scolopacidae (*Numenius tenuirostris*).

C Batallaire Scolopacidae (*Philomachus pugnax*).

C Gamba roja pintada Scolopacidae (*Tringa erythropus*).

C Gamba groga petita Scolopacidae (*Tringa flavipes*).

C Valona Scolopacidae (*Tringa glareola*).

C Gamba groga grossa Scolopacidae (*Tringa melanolenca*).

C Gamba verda Scolopacidae (*Tringa nebularia*).

C Xivita Scolopacidae (*Tringa ochropus*).

C Siseta Scolopacidae (*Tringa stagnatilis*).

C Gamba roja (vulgar) Scolopacidae (*Tringa totanus*).

C Territ rogenc Scolopacidae (*Tryngites subruficollis*).

C Siseta cendrosa Scolopacidae (*Xenus cinereus*).

C Torlit Burhinidae (*Burhinus oedicnemus*).

C Cames llargues Recurvirostridae (*Himantopus himantopus*).

C Bec d'alena Recurvirostridae (*Recurvirostra avosetta*).

C Escuraflascons becgròs Phalaropodidae (*Phalaropus fulicarius*).

C Escuraflascons becfí Phalaropodidae (*Phalaropus lobatus*).

C Corredor Glareolidae (*Cursorius cursor*).

C Perdiu de mar Glareolidae (*Glareola pratincola*).

C Paràsit cuallarg Stercorariidae (*Stercorarius longicaudus*).

C Paràsit cuapunxegut Stercorariidae (*Stercorarius parasiticus*).

C Paràsit cuaample Stercorariidae (*Stercorarius pomarinus*).

C Paràsit gros Stercorariidae (*Stercorarius skua*).

C Fumarell carablanc Laridae (*Chlidonias hybrida*).

C Fumarell alablanc Laridae (*Chlidonias leucoptera*).

C Fumarell negre Laridae (*Chlidonias nigra*).

B Gavina corsa Laridae (*Larus audouinii*).

B Gavina cendrosa Laridae (*Larus canus*).

B Gavina capblanca Laridae (*Larus genei*).

C Gavinot Laridae (*Larus marinus*).

B Gavina capnegra Laridae (*Larus melanocephalus*).

C Gavina menuda Laridae (*Larus minutus*).

C Gavineta (de tres dits) Laridae (*Rissa tridactyla*).

C Xatrac menut Laridae (*Sterna albifrons*).

C Xatrac bengalí Laridae (*Sterna bengalensis*).

C Xatrac gros Laridae (*Sterna caspia*).

C Xatrac rosat Laridae (*Sterna dougallii*).

C Xatrac fosc Laridae (*Sterna fuscata*).

C Xatrac (comú) Laridae (*Sterna hirundo*).

C Curroc Laridae (*Sterna nilotica*).

C Xatrac àrtic Laridae (*Sterna paradisea*).

C Xatrac becllarg Laridae (*Sterna sandvicensis*).

C Gavot Alcidae (*Alca torda*).

C Fraret Alcidae (*Fratercula artica*).

C Somorgollaire Alcidae (*Uria aalge*).

Columbiformes

D Xixella canària Columbidae (*Columba junoniae*).

D Tudó canari Columbidae (*Columba trocaz*).

C Cucut reial Cuculidae (*Clamator grandarius*).

D Cucut Cuculidae (*Cuculus canorus*).

Estrigiformes (rapinyaires nocturns)

C Òliba Tytonidae (*Tyto alba*).

B Mussol pirinenc Strigidae (*Aegolius funereus*).

C Mussol emigrant Strigidae (*Asio flammeus*).

C Mussol banyut Strigidae (*Asio otus*).

C Mussol (comú) Strigidae (*Athene noctua*).

B Duc Strigidae (*Bubo bubo*).

C Xot Strigidae (*Otus scops*).

C Gamarús Strigidae (*Strix aluco*).

Caprimulgiformes

C Enganyapastors Caprimulgidae (*Caprimulgus europaeus*).

C Siboc Caprimulgidae (*Caprimulgus ruficollis*).

Apodiformes

D Falciot negre Apodidae (*Apus apus*).

D Falciot cuablanc africà Apodidae (*Apus caffer*).

D Ballester Apodidae (*Apus melba*).

D Falciot pàl·lid Apodidae (*Apus pallidus*).

D Falciot unicolor Apodidae (*Apus unicolor*).

Coraciformes

C Blauet Alcedinidae (*Alceo atthis*).

C Abellerol Meropidae (*Merops apiaster*).

C Gaig blau Coraciidae (*Coracias garrulus*).

C Puput Upupidae (*Upupa epops*).

Pterocliiformes

B Ganga Pteroclididae (*Pterocles alchata*).

B Xurra Pteroclididae (*Pterocles orientalis*).

Piciformes

D Picot (garser) siríac Picidae (*Dendrocopos syriacus*).

B Picot negre Picidae (*Dryocopus martius*).

C Colltort Picidae (*Jynx torquilla*).

C Picot garser dorsiblanç Picidae (*Picoides leucotos*).

C Picot garser gros Picidae (*Picoides major*).

C Picot garser mitjà Picidae (*Picoides medius*).

C Picot garser petit Picidae (*Picoides minor*).

C Picot tridàctil Picidae (*Picoides trydactylus*).

C Picot cendrós Picidae (*Picus canus*).

C Picot verd Picidae (*Picus viridis*).

Passeriformes

D Terrerola vulgar Alaudidae (*Calandrella brachydactylla*).

D Terrerola rogenca Alaudidae (*Calandrella rufescens*).

C Alosa becuda Alaudidae (*Chersophilus duponti*).

C Alosa banyuda Alaudidae (*Eremophila alpestris*).

D Cogullada (vulgar) Alaudidae (*Galerida cristata*).

D Cogullada fosca Alaudidae (*Galerida theklae*).

D Cotoliu Alaudidae (*Lullula arborea*).

D Calàndria Alaudidae (*Melanocorypha calandra*).

D Oreneta cuablanca Hirundinidae (*Delichon urbica*).

D Oreneta cua-rogenca Hirundinidae (*Hirundo daurica*).

D Oreneta (vulgar) Hirundinidae (*Hirundo rustica*).

D Roquerol Hirundinidae (*Ptyonoprogne rupestris*).

D Oreneta de ribera Hirundinidae (*Riparia riparia*).

D Piula de les Canàries Motacillidae (*Anthus berthelotii*).

D Trobat Motacillidae (*Anthus campestris*).

D Piula gola-roja Motacillidae (*Anthus cervinus*).

D Titella Motacillidae (*Anthus pratensis*).

D Grasset de muntanya Motacillidae (*Anthus spinoletta*).

D Piula dels arbres Motacillidae (*Anthus trivialis*).

D Cuereta blanca Motacillidae (*Motacilla alba*).

D Cuereta torrentera Motacillidae (*Motacilla cinerea*).

D Cuereta groga Motacillidae (*Motacilla flava*).

D Escorxador Laniidae (*Lanius collurio*).

D Botxí Laniidae (*Lanius excubitor*).

D Trenca Laniidae (*Lanius minor*).

D Capsigrany Laniidae (*Lanius senator*).

D Merla d'aigua Cinclidae (*Cinclus cinclus*).

D Cargolet Troglodytidae (*Troglodytes troglodytes*).

D Cercavores Prunellidae (*Prunella collaris*).

D Pardal de bardissa Prunellidae (*Prunella modularis*).

Muscicapidae

D Totes les espècies d'aquesta família.

D Espècies i gèneres: *Acrocephalus*, *Cercotrichas galactotes*, *Cettia cetti*, *Cisticola juncidis*, *Erithacus rubecula*, *Ficedula hypoleuca*, *Hippolais*, *Locustella*, *Luscinia*, *Monticola*, *Muscicapa striata*, *Oenanthe*, *Panurus biarmicus*, *Phoenicurus*, *Phylloscopus*, *Regulus*, *Saxicola*, *Sylvia*, *Turdus torquatus*, *Zoothera dauma*.

Se n'exceptuen: tord ala-roig, merla, tord comú, griva cerdana, griva (*Turdus iliacus*, *T. merula*, *T. philomenos*, *T. pilaris*, *T. viscivorus*).

D Mallerenga cuallarga Paridae (*Aegithalos caudatus*).

D Mallerenga petita Paridae (*Parus ater*).

D Mallerenga blava Paridae (*Parus caeruleus*).

D Mallerenga emplomallada Paridae (*Parus cristatus*).

D Mallerenga carbonera Paridae (*Parus major*).

D Mallerenga d'aigua Paridae (*Parus palustris*).

D Teixidor Paridae (*Remiz pendulinus*).

D Pica-soques blau Sittidae (*Sitta europaea*).

D Pica-soques de Krüper Sittidae (*Sitta krueperi*).

D Pica-soques cors Sittidae (*Sitta whiteheadi*).

C Pela-roques Sittidae (*Tichodroma muraria*).

D Raspinell comú Certhiidae (*Certhia brachydactyla*).

D Raspinell pirinenc Certhiidae (*Certhia familiaris*).

D Hortolà cendrós Emberizidae (*Emberiza caesia*).

D Sit negre Emberizidae (*Emberiza cia*).

D Sit cendrós Emberizidae (*Emberiza cineracea*).

D Gratapalles Emberizidae (*Emberiza cirrus*).

D Verderola Emberizidae (*Emberiza citrinella*).

D Hortolà Emberizidae (*Emberiza hortulana*).

D Repicatalons Emberizidae (*Emberiza schoeniclus*).

D Sit blanc Emberizidae (*Plectrophenax nivalis*).

D Pinsà trompeter Fringillidae (*Bucanetes githagineus*).

D Passerell golanegre Fringillidae (*Carduelis flammea*).

D Lluer Fringillidae (*Carduelis spinus*).

D Durbec Fringillidae (*Coccothraustes coccothraustes*).

D Pinsà (comú) Fringillidae (*Fringilla coelebs*).

D Pinsà mec Fringillidae (*Fringilla montifringilla*).

D Pinsà de les Canàries Fringillidae (*Fringilla teydea*).

- D Trencapinyes Fringillidae (*Loxia curvirostra*).
- D Trencapinyes escocès Fringillidae (*Loxia scotia*).
- D Pinsà borroner Fringillidae (*Pyrrhula pyrrhula*).
- D Lluçaret Fringillidae (*Serinus citrinella*).
- D Gafarró (*Serinus serinus*).
- D Pardal d'ala blanca Ploceidae (*Montifringilla nivalis*).
- D Pardal de passa Ploceidae (*Passer hispaniolensis*).
- D Pardal roquer Ploceidae (*Petronia petronia*).
- D Estornell rosat Sturnidae (*Sturnus roseus*).
- D Oriol Oriolidae (*Oriolus oriolus*).
- D Cornella emmantellada Corvidae (*Corvus corone cornix*).
- D Garsa blava Corvidae (*Cyanopica cyanus*).
- D Gralla de bec groc Corvidae (*Pyrrhocorax graculus*).
- D Gralla de bec vermell Corvidae (*Pyrrhocorax pyrrhocorax*).

Rèptils

Quelonis (tortugues)

Tortugues de terra

- C Tortuga mediterrània Testudinidae (*Testudo hermanni*).
- C Tortuga morisca Testudinidae (*Testudo graeca*).

Tortugues d'aigües continentals

- C Tortuga d'estany Emydidae (*Emys orbicularis*).
- C Tortuga de rierol Emydidae (*Mauremys caspica*).

Tortugues marines

- B Tortuga careta Cheloniidae (*Caretta caretta*).

B Tortuga verda Cheloniidae (*Chelonia mydas*).

B Tortuga carei Cheloniidae (*Eretmochelys imbricata*).

B Tortuga bastarda Cheloniidae (*Lepidochelys kempii*).

B Tortuga llaüt Dermochelidae (*Dermochelys coriacea*).

Saures

D Dragonet (rosat) Gekkonidae (*Hemidactylus turcicus*).

D Dragó canari Gekkonidae (*Tarentola delalandii*).

D Dragó (comú) Gekkonidae (*Tarentola mauritanica*).

B Camaleó Chamaeleonidae (*Chamaeleo chamaeleon*).

D Serp de vidre, vidriol o noia Anguidae (*Anguis fragilis*).

D Serpeta cega o amfisbena cendrosa Amphisbaenidae (*Blanus cinereus*).

Sargantanes i llangardaixos

D Sargantana cua-roja o dels sorral Lacertidae (*Acanthodactylus erythrurus*).

D Sargantana de Valverde Lacertidae (*Algyroides marchi*).

C Llangardaix de matoll Lacertidae (*Lacerta agilis*).

D Llangardaix d'Haria Lacertidae (*Lacerta atlantica*).

D Llangardaix negre Lacertidae (*Lacerta galloti*).

C Llangardaix (comú) Lacertidae (*Lacerta lepida*).

D Sargantana muntanyenca Lacertidae (*Lacerta monticola*).

D Llangardaix verd nord-occidental Lacertidae (*Lacerta schreiberi*).

D Llangardaix gegant de Hierro Lacertidae (*Lacerta simonyi*).

D Llangardaix de Gran Canària Lacertidae (*Lacerta stehlinii*).

D Lluert o llangardaix verd Lacertidae (*Lacerta viridis*).

C Sargantana vivípara Lacertidae (*Lacerta vivipara*).

C Sargantana comuna (ibèrica) Lacertidae (*Podarcis hispanica*).

D Sargantana balear Lacertidae (*Podarcis lilfordi*).

D Sargantana comuna europea o sargantana grossa Lacertidae (*Podarcis muralis*).

D Sargantana de les Pitiüses Lacertidae (*Podarcis pityusensis*).

D Sargantaner (comú) o sargantana de cua llarga Lacertidae (*Psammodromus algirus*).

D Sargantaner ibèric o sargantana cendrosa Lacertidae (*Psammodromus hispanicus*).

D Lladrió de potetes ibèric Scincidae (*Chalcides bedriagai*).

D Lladrió de potetes o víbrola Scincidae (*Chalcides chalcides*).

D Lladrió de potetes canari Scincidae (*Chalcides viridanus*).

Colobres o serps

D Serp de ferradura Colubridae (*Coluber hippocrepis*).

D Serp verda i groga Colubridae (*Coluber viridiflavus*).

D Serp llisa Colubridae (*Coronella austriaca*).

D Serp bordelesa Colubridae (*Coronella girondica*).

D Serp d'Esculapi Colubridae (*Elaphe longissima*).

D Serp blanca Colubridae (*Elaphe scalaris*).

D Serp verda Colubridae (*Malpolon monspessulanus*).

D Serp de caputxó Colubridae (*Macroprotodon cucullatus*).

D Serp d'aigua (escurçonera) (*Natrix maura*).

D Serp de collaret Colubridae (*Natrix natrix*).

Amfibis

Urodels

D Salamandreta Salamandridae (*Chioglossa lusitanica*).

C Tritó pirinenc Salamandridae (*Euproctus asper*).

C Ofegabous Salamandridae (*Pleurodeles waltl*).

D Salamandra Salamandridae (*Salamandra salamandra*).

D Tritó alpi Salamandridae (*Triturus alpestris*).

D Tritó ibèric Salamandridae (*Triturus boscai*).

D Tritó palmat Salamandridae (*Triturus helveticus*).

D Tritó verd o marbrat Salamandridae (*Triturus marmoratus*).

Anurs

D Tòtil ibèric Discoglossidae (*Alytes cisternasii*).

D Ferreret Discoglossidae (*Alytes muletensis*).

D Tòtil o gripau llevadora Discoglossidae (*Alytes obstetricans*).

D Granota pintada o gripau granoter Discoglossidae (*Discoglossus pictus*).

D Gripau d'esperons Pelobatidae (*Pelobates cultripes*).

D Gripau puntejat Pelobatidae (*Pelodytes punctatus*).

D Gripau (comú) Bufonidae (*Bufo bufo*).

D Gripau corredor Bufonidae (*Bufo calamita*).

D Gripau verd o calàpet verd (*Bufo viridis*).

D Reineta europea Hylidae (*Hyla arborea*).

D Reineta (meridional) Hylidae (*Hyla meridionalis*).

D Granota saltadora Ranidae (*Rana dalmatina*).

D Granota ibèrica Ranidae (*Rana iberica*).

D Granota roja Ranidae (*Rana temporaria*).

Peixos-osteïctis

Condrostis

Acipenseriformes

D Esturió Acipenseridae (Acipenser sturio).

Teleostis

Cipriniformes

D Fartet Ciprinodontidae (Aphanius iberus).

D Samaruc Ciprinodontidae (Valencia hispanica).

Gasterosteiformes

D Punxoset o espinós Gasterosteidae (Gasterosteus aculeatus).

Scorpaeniformes

D Cavilat o cabilac Cottidae (Cottus gobio).

Perciformes

D Bavosa de riu o barb caní Blenniidae (Blennius fluviatilis).

"But They Said They Were Sorry": Veterinarians' reasons for not reporting animal abuse*

Carol Morgan DVM

Introduction:

- Veterinarians have the opportunity to intervene in cases of animal abuse yet many fail to report abuse.

Objectives:

- To explore how veterinarians make decisions regarding animal welfare. The project did not examine abuse specifically however participants expressed concerns regarding their experiences with animal abuse.

Method:

- Open-ended interviews with 41 veterinarians practicing in Western Canada
- Interviews were audio taped, transcribed and analysed with QRS N6

Results:

- 20 participants cited cases of animal abuse but only 2 contacted authorities
- Of the 2 reporting veterinarians, both cited instances where they failed to report abuse (e.g. recurrent multiple fractures to a dog purportedly caused by children)
- Reasons cited for failing to report included
 - Difficulty in recognizing or defining abuse
 - Lack of confidence in responsible authorities
 - Personal concerns - personal safety, litigation or complaints to professional body, unwilling to commit time
- Veterinarians viewed favorably clients exhibiting concern for the animal or remorse for the abuse
- Some veterinarians viewed reporting abuse as punitive to the client rather than a means of protecting the animal

Conclusion:

- Veterinarians are less likely to report instances of animal abuse if their clients express concern or remorse

Implications:

- Veterinarians may lack the necessary skills to assess and evaluate the motivations and abilities of their clients relating to animal care in abuse situations
- Strategies to improve reporting of animal abuse should take into account the perceptions of veterinarians about client remorse

Unreported Abuse/ Neglect Case:
"this client had a horrible history of neglect and downright abuse of their animals...they brought me this dog that so-called had it's paw stuck underneath the door. It had an open fracture that was about 5-7 days old, a horrible fracture...this may sound silly, but she sounded contrite and sincerely apologetic"

Unreported Abuse Case:
"the dog came in with busted ribs and the dog is scared shitless of the owner, I am sure he kicked him. So are you going to report him to the SPCA?...the guy trusted [me], he felt guilty so that's why he brought the dog in. Or his wife was concerned because the dog was in pain and the puppy didn't deserve that, or whatever. The point is they brought it in for care, 80% of the people wouldn't even bring him in for care, only the 20% that care bring him in, even though they have inflicted the pain."

Unreported Severe Neglect Case:
"one lady was extremely eccentric...brought this little guinea pig in and the hind legs were...open stumps with shavings packed in...I tried to explain that the guinea pig needed to be put down. [She said] 'Oh no, I'm just going to take him home'...it's really hard...most of the time the client genuinely cares for the animal, they are just misguided. If you call the authorities on them and have them rip the animal out of their care, then you feel terrible because that person thinks you're the meanest person on earth"

Unreported Abuse Case:
"he woke up and the 7 week old kitten was clawing at him and he picked the kitten up and threw it against the wall and broke its leg...he was under severe stress himself...I ended up having to euthanize the kitten because he had absolutely no money...I didn't feel that reporting him to the SPCA was in anybody's best interest. I almost felt like this guy was suicidal...he brought the kitten to us to try and get it looked after and he was really upset"

The Veterinarian's Roles in Preventing Family Violence: The Experience of the Human Medical Profession

By PHIL ARKOW, Chair

Animal Abuse & Family Violence Prevention Project

The Latham Foundation

Child protection professionals pretty much take it for granted that pediatricians and the rest of the medical community are integrated into child abuse reporting systems and prevention programs. It wasn't always this way, of course. As someone outside the child protection profession, my perception is that the institutionalization of response mechanisms that followed the publication of the landmark "Battered Child Syndrome" article (Kempe et. al, 1962) was this nation's second-fastest reaction to a public health crisis. Perhaps only the development of the polio vaccine occurred more rapidly.

Critical to the development of the national reporting system was the establishment of clinical diagnoses that enabled physicians, nurses, emergency room personnel, dentists, and others to objectively recognize trauma in what had previously been called "accident-prone" children. The mandatory reporter system could not emerge until medical personnel could identify risk factors and stereotypical physical, emotional and sexual injuries that are indicative of non-accidental injury in children. Forty years later, training manuals are now readily available to identify telltale spiral fractures, bruising from electric cords or coat hangars, immersion or cigarette burns, characteristic skin bruises caused by slaps, and many other markers of child abuse (Kessler & Hyden, 1991).

Identifying the "Battered Child Syndrome" as a definable medical condition was instrumental in gaining the human medical profession's acknowledgement that physical abuse of children is a diagnostic possibility. Today, the profession recognizes that its responsibility to children includes requiring a full evaluation of suspected abuse and guaranteeing that no expected repetition of trauma will be permitted to occur.

Until recently, however, more than 69,000 practitioners of veterinary medicine, although defined as public health professionals and who are caregivers who see more human clients than animal patients (McCulloch, 1976), have been largely excluded from reporting systems for child abuse, domestic violence and animal abuse.

Today, veterinarians are realizing that their responsibilities to protect animals can be construed as part of the continuum of family violence prevention and could be modeled after physicians' experience vis-à-vis child protection. Colleges of veterinary medicine and continuing veterinary education curricula are using newly defined clinical conditions consistent with non-accidental injury (NAI) to sensitize veterinarians to the possibility that animal abuse could be a differential diagnosis.

It is an uphill battle.

The need for consistent systems

The child protection field's 40-year history of institutionalized governmental systems has been enabled in part by statutory language that includes specific definitions of physical, sexual, and emotional child abuse and child neglect. By contrast, animal anti-cruelty statutes, which in many states have not changed substantially in over a century, are vague and archaic, often fail to provide protection for animals, and have had little, if any, deterrent effect. (Lacroix & Wilson, 1998). It was not until 2003, for example, that New York State enacted legislation requiring animals to have adequate shelter.

Although more than 42 states have recently made some forms of animal abuse felonies, anti-cruelty laws are an inconsistent hodgepodge varying widely from state to state. Meanwhile, most prosecutors are less likely to charge or prosecute animal cruelty cases compared to other violent crimes, except in the most extreme cases. This reluctance stems from a variety of factors including: real or perceived limited resources; inexperienced staff; incomplete or botched investigations; pressure from the community to focus on other crimes; and bias against taking animal abuse seriously as a violent crime (Frasch et. al, 1999; Tannenbaum, 1995).

These laws are enforced haphazardly at best by a mix of municipal and nonprofit agencies with no central coordinating authority. Municipal animal control agencies and police departments have varying levels of interest in animal welfare, and nonprofit humane societies and SPCAs frequently have limited or no enforcement powers (Lacroix, 1999; Frasch et. al, 1999). Model legislation and federal funding such as that provided by the 1974 Child Abuse Prevention and Treatment Act, the concept of a federal organization similar to NCCAN systematically monitoring statistics, 50 state agencies supervising over 3,100 county CPS departments these are all wholly lacking from the animal protection "system."

Attempts to replicate the child protection paradigm in animal protection have been sporadic. The term "battered pets" did not enter the literature until 1996 (Munro) and is not yet classified as a "syndrome." The equine field has developed standardized assessment tools to help practitioners and animal cruelty investigators objectively evaluate a horse's body condition, based upon visual appraisal and palpable fat cover (Henneke, 1995). To extend this type of assessment tool to companion animal species, Patronek (1998) devised the Tufts Animal Care and Condition scales that numerically evaluate body condition, weather and environmental safety, and physical care in dogs to give cruelty investigators objective means of determining if animals are at risk. The American Humane Association (Olson, 1998) and the Latham Foundation (Arkow, 2003a; Ascione & Arkow, 1999) have published training manuals and videos to raise public and professional awareness of animal abuse and its links with child abuse and domestic violence. Several studies have surveyed veterinarians to measure the prevalence of animal abuse among their clientele and their responses when such abuse is revealed (Sharpe, 1999; Landau, 1999; Munro & Thrusfield, 2001a; Donley Patronek & Luke, 1999; American Humane, 2003).

The need for defined risk factors

Munro and Thrusfield (2001a-d), in an effort to remove the confusion caused by subjective perceptions of animal maltreatment, promoted a "common language" that achieves mutual understanding among health professionals. They described risk factors that should prompt veterinary professionals to suspect deliberate "non-accidental" injuries (NAI) among animals presented for examination. These risk factors include:

- discrepant histories: owners unwilling or unable to explain how injuries occurred; vague or implausible explanations for injuries; account of accident does not fit the injury; family members relate different histories; owner showing a lack of concern for animal
- client utilizes several hospitals in attempt to evade detection
- multiple fractures of different ages in same animal
- injuries to multiple animals in household
- repetitive history of accidents, deaths or turnovers in household
- personal awareness of violence in the household
- age as a risk factor: dogs and cats under 2 years of age are at greater risk
- breed as a risk factor: pit bulls and related breeds are at greater risk
- gender as a risk factor: male dogs are at greater risk than female dogs; no gender-specificity for cats; overwhelmingly, human perpetrators of violence are males
- low socioeconomic status and substance abuse may be risk factors
- animal exhibits unusual behavioral signs
- Munchausen Syndrome by Proxy

The British veterinary pharmaceutical firm Intervet UK (2003), borrowing from ideas presented by Munro & Thrusfield (2001a-d) and Arkow (2003), has recently published guidelines to sensitize veterinarians to conditions that are highly suggestive of animal abuse. These include:

- Animal welfare concerns (poor physical condition; absence of food; abandonment; collar too tight; lack of medical care; dehydration; excessive hair matting; parasitic infestation)
- Environmental concerns (general lack of sanitation; overcrowding; presence of dead animals; inadequate ventilation/lighting; excessive numbers of animals; presence of feces/urine)
- Human welfare concerns (owner unable to afford human or animal food; owner lives in isolation; evidence of animal fighting, bestiality or ritualistic sacrifice)
- Physical injuries to animal (bruising; fractures; repetitive injuries; lesions; burns or scalds; ocular injuries; internal injuries; administration of recreational drugs; poison; gunshot wounds; malnutrition; drowning; asphyxiation; untreated diseases)
- Sexual abuse

Veterinarians should be aware of the possibility that a patient presented with traumatic injuries, malnutrition or other maltreatment could be the victim of abuse or neglect. They should regard these suspicions seriously out of concern

for the welfare of not only the patient, but also of other animals in the household and the public health of the community.

Reluctance within the profession

Arkow (1992, 1994) was an early advocate encouraging veterinarians to understand the implications of family violence on the practice, arguing that being attentive to possible animal abuse, domestic violence and/or child abuse would improve the well-being of the patient and of other animals in the household. Though not specifically trained in human medicine or mental health, veterinarians regularly encounter interpersonal and interspecies relationships that are unhealthy for animals under their care.

However, such encounters are ethically, legally, economically and personally troubling to practitioners. The ethical dilemma was first articulated by Rollin (1988): is the veterinarian's primary obligation to the animal (patient) or to the owner (client)?

The experiences of the human medicine community may be illustrative of the challenges faced by veterinarians. For example, several studies have shown that even with knowledge of the underlying cause of domestic violence trauma, many physicians fail to respond to battering. Reasons cited most frequently for this reluctance include:

- close identification with their patients that precludes them from considering the possibility of domestic violence in their differential diagnosis;
- fear of offending patients by discussing areas culturally defined as private or by violating the physician/patient relationship;
- a sense of powerlessness and inadequacy in identifying appropriate interventions;
- frustration that the ultimate outcome is outside their hands and that unless the client were motivated to change, medical attempts at intervention are useless; and
- the overwhelming roles asked of a professional complicated by the time constraints of a busy practice, particularly if incidents are of such a low prevalence in a patient population that pursuit is not seen as a good investment of time. (Sugg & Inui, 1992)

Similarly, reasons cited by physicians for failing to report suspected child abuse include:

- inadequate training to diagnose the problem;
 - risk of alienating or stigmatizing the family;
 - lack of confidence in local officials;
 - personal, legal and financial risks;
 - discomfort with the role of "policeman" or in interviewing hostile clients;
- problems of defining child abuse. (Morris, Johnson & Clasen, 1985)

With its unique twin heritages of agriculture and medicine, veterinary medicine has long had public health responsibilities, and has been identified as having an impact on mental health as well (Arkow, 1994). Veterinarians have traditionally been reluctant to include the prevention of animal abuse, child abuse and

domestic violence among public health responsibilities. This wariness originates from many sources, including:

1. The perception that veterinarians will not see abuse

- the perception that as animal authorities they are unlikely to encounter human abuse and are untrained to recognize and respond to it; and
- the perception that pet owners who care enough about their animals to provide veterinary care are unlikely to be abusive.

These assumptions need to be re-examined. Three successive market research studies from the American Veterinary Medical Association (2002) describe the demographics of pet caregivers and the status of pets in contemporary households. In 72.8% of pet-owning households, the primary caregiver is a female. Parents with children are the dominant market for companion animals: 64.1% of households with children under age 6, and 74.8% of households with children over age 6, have pets. Moreover, nearly half 46.9% of American pet owners consider pets to be "members of the family"; only 2.2% consider pets to be "property".

Consequently, those most likely to be victimized by child abuse and domestic violence are the primary market niche for small-animal practitioners. These potential victims often have strong emotional ties to their animals.

It is argued that abusive households are unlikely to care enough to take their animals to the veterinarian, but research has found this not to be the case. In a study of pet-owning households in New Jersey with histories of child abuse, DeViney, Dickert & Lockwood (1983) found that the utilization of veterinary services was consistent with norms in the non-abusive population. The study also revealed that the incidence of dog bites in violent homes was 11 times greater than in the normal population: the dogs responded to violence in a like manner, creating an additional public health issue.

Landau (1999) reported that 87% of veterinarians responding to a survey had treated abused patients, with 50% of veterinarians treating one to three such patients per year; 60% of respondents had treated an animal which they suspected had been severely or intentionally abused or neglected. In addition, 20% of those surveyed stated they had worked with clients whom they suspected were themselves being abused.

In a national survey of veterinarians, Sharpe (1999) reported the mean number of animal abuse cases seen per year at 5.6 per 1,000 patients. Only 2.4% of respondents believed that a veterinarian should do nothing if animal abuse is suspected and only 14.9% said they should do nothing if child or spouse abuse is suspected.

In a survey of British veterinarians, Munro & Thrusfield (2001a-d) reported that 91.3% of veterinarians acknowledge NAI, of whom 48.3% had either suspected or seen NAI. Of 448 reported cases of NAI, 6% were sexual in nature and nine cases of Munchausen Syndrome by Proxy were reported.

In replicating the Munro & Thrusfield study, the Colorado Veterinary Medical

Association reported that 61.7% of responding veterinarians had seen cases of NAI in dogs, cats and rabbits (American Humane, 2003).

2. The lack of adequate training

Even in the human medicine field, training is notoriously lax in equipping clinicians to deal with the complex dynamics of abuse cases and attendant painful social and personal issues (Skolnick, 1995; Sugg & Inui, 1992; Chiodo et. al, 1994). "As dentists, we're very well trained to identify and treat caries or an abscess, but child abuse is more nebulous," said a New Jersey state dental official (Mark, 1994). The dearth of time spent in medical school studying child abuse and neglect encourages the notion that child abuse is of marginal importance (Vulliamy & Sullivan, 2000).

The amount of professional education dedicated to addressing family violence has increased in recent years; more dentists and dental hygienists who graduated since 1980, for example, have had some exposure to elder abuse and child abuse education than those who graduated prior to 1980. However, dentists and dental hygienists also widely agreed that their professional education had been inadequate to help them determine if a patient had been abused. If physical indicators are equivocal, dental health care workers express a lack of confidence in their abilities to engage in this type of sensitive dialogue and to define the suspected situation (Chiodo et. al, 1994).

Similarly, veterinary practitioners who graduated more than 15 years ago agree that they were not formally trained to recognize and address the issue of violence. "My four years of veterinary school and four years of residency had not prepared me for the story my client was about to tell," wrote Dr. Sharon Fooshee (1998), describing a cat that had been doused with rubbing alcohol, thrown into a fireplace, set on fire with a cigarette lighter, then had its leg broken and rectum slit with a knife. Previously, the cat had been dunked in a sink and set outdoors in winter to freeze to the pavement. The cat's sister was also thrown out a window and fell three stories to a parking lot.

"Part of the problem is that [the subject of abuse] does need to be added to veterinary education," said Dr. Patty Olson, then-director of veterinary affairs at American Humane. Olsen noted that forensic pathology and toxicology screening are not as advanced in the veterinary field as they are in human medicine, making detection of poisons "a huge cause of animal suffering" a challenge. "We are a long way from where we need to be," she said (Reisman & Adams, 1996).

The extent of veterinary training was described in a 1997 survey of all 31 veterinary colleges in North America. Landau (1999) reported that 97% of the schools strongly agreed or agreed that veterinarians will encounter severe animal abuse during their careers; 75% of the schools address the topic of recognizing and reporting animal abuse in their curricula; 31% have a hospital policy for reporting suspected severe abuse; and 17% explicitly make their students aware of that policy. Also, 63% of the schools strongly agreed or agreed that veterinarians will encounter human abuse, but only 21% address the topic of recognizing and reporting severe human abuse. Only two schools at

the time had a hospital policy for reporting suspected severe human abuse, and both schools made their students aware of this policy.

This training, however, was constrained by the exigencies of the curriculum. Each student received, on average, only 76 minutes of training on the topic of animal abuse and 8 minutes on the topic of client abuse.

It is not clear how widespread this training currently is in veterinary schools, but a number of veterinary colleges appear to be picking up the gauntlet. Ethics and Issues classes at several schools, such as the University of Pennsylvania, Colorado State University and the University of California at Davis, and continuing education seminars, such as at Oklahoma State University, have included the topic in curricula.

There appears to be support for more training in this area. A survey of veterinarians in Massachusetts (Donley, Patronek & Luke, 1999) reported that 76.4% of veterinarians expressed concern about being inadequately trained to distinguish between suboptimal care and legal neglect; 70% indicated that published criteria would make them more likely to report suspicions of a "battered pet." Over 84% of the veterinarians believed that training about recognizing and reporting animal abuse should be part of veterinary education.

Veterinarians are not alone in recognizing the absence of formal training regimens: many of the professions mandated to report suspected child abuse and neglect have also experienced this constraint. A literature review revealed that numerous professionals admit that during their careers they have failed to report suspected maltreatment to appropriate authorities, often because they lack training and knowledge about legal obligations and procedures for reporting (National Clearinghouse on Child Abuse and Neglect Information, 1999).

The dental field has observed that increasing the content of family violence education alone will not serve the needs of health care workers. Rather, curriculum and continuing education must approach the abuse issue as a whole rather than in a fragmented format, with education conducted in collaboration with other health care and community workers. Education should examine the ethical dimensions of addressing family violence, including assessment and management responsibilities (Chiodo et. al, 1994). And while books and videos are excellent resources, the most effective training can come on the state and district level from professional associations (Mark, 1994).

3. Fear of litigation

The role of the veterinarian in society is changing to that of a "health care professional." This new role will likely lead to a greater public accountability to meet society's expectations and to increased exposure to liability when those obligations are not met (Jack, 2000).

In a litigious society, veterinarians are concerned about the legal implications of reporting family violence. As early as 1966 (American Academy of Pediatrics), physicians were reported as being apprehensive about reporting child abuse

out of fear of legal action with its accompanying risks of lawsuits, time spent in court, and patient criticism. Physicians were advised at the time to avail themselves of other professional consultations so the decision would come from a group rather than from an individual; this would be a more accurate diagnosis and help to defuse criticism and possible legal action. Support from state diagnostic laboratories, radiologists, and other professionals may defuse retaliatory actions (King, 1998).

Dental health care workers have been reported as being hesitant to intervene because they want to ensure that more good than harm will come from the intervention and because they fear subsequent litigation (Chiodo et. al, 1994). Veterinarians have expressed concerns regarding possible civil and criminal exposure should a veterinarian make a false report, a good-faith report that proves to be unfounded, or fails to make a report prescribed by law. The experience of the child protection field may prove helpful. As with laws requiring reporting of certain infectious diseases, interests of public safety can override physician-patient rights of confidentiality, thereby removing one source of potential litigation. To encourage reporting, all states provide mandated reporters with immunity from liability. This immunity may be absolute (in effect even when reports are made negligently or fraudulently) or qualified (protects physicians who make reports in good faith even when no abuse or neglect is revealed). However, the immunity provisions do not mean that a lawsuit cannot be filed, and physicians are aware that fighting such suits can be costly (American Medical Association, 1992). Some states explicitly protect veterinarians from civil or criminal liability when their reports are made in good faith.

The American Academy of Pediatrics (1966) noted very early that state laws which included provisions granting reporting physicians immunity from liability had removed much apprehension. "The widespread dissemination of the fact that the physician is legally mandated to report a case of suspected child abuse should also remove, or at least reduce, the parents' resentment," the report concluded.

Of greater impact on mandatory reporters are provisions exposing them to civil lawsuits for failure to report suspected child abuse. The potential financial liability for further injury of a child whose maltreatment should have been detected and prevented by a timely report can be quite extensive. At least six states statutorily prescribe civil liability for failure to report (National Clearinghouse on Child Abuse and Neglect Information, 1999). Prosecutions for failure to report, however, have been rare. Whether failure-to-report provisions would be enacted regarding the reporting of the abuse of animals who are considered property without legal standing remains undetermined. In the domestic violence field, a woman reported to be a victim may deny this and seek legal redress against the person who reported her. It is also possible that a battered woman or her family may seek legal redress against a physician who failed to identify and intervene, especially if she suffered injury or death. In addition to maintaining good liability coverage and working with the state medical association's legal department, physicians are encouraged to routinely screen all women for domestic violence as an effective means of reducing this

medicolegal risk (Salber & Taliaferro, 1995).

Recommendations to reduce exposure include maintaining liability insurance and signing "hold harmless" agreements with government and nonprofit agencies to prevent shifting of liability to the veterinarian (King, 1998). Maintaining careful and comprehensive documentation and medical records -- including health assessment, medical history, social history, statements made, observed behaviors, detailed description of injuries, an opinion on whether the injuries were adequately explained, results of laboratory tests and diagnostic procedures, and photographs and imaging studies -- will reduce the time the practitioner may be required to spend in judicial proceedings and may reduce the exposure to liability.

4. Fear of adverse economic impact

The possible erosion of the client base is a concern that has been voiced by veterinarians who fear alienating clientele. The practitioner must weigh this concern against what may happen to the victim(s) should the veterinarian choose to not get involved.

The experiences of the child protection field may help to resolve this concern. There is no conclusive evidence that physicians have suffered significant economic adversity from being part of the mandated reporter system. In one survey of pediatricians and family physicians in Ohio, four respondents who had reported cases of child abuse were surprised to find that many families whom they reported continued to visit their offices for medical care. Only 3% of respondents believed that "some" physicians were concerned about being sued by the family for reporting a suspicion (Morris, Johnson & Clasen, 1985).

A nationwide survey of psychotherapists confirmed earlier reports that the breach of confidentiality consequent to a report of child maltreatment does not inevitably cause a collapse of the therapeutic relationship. Although some 25% of clients may drop out as a result of mandated reports, most are retained in treatment and many are able to overcome the negative feelings elicited by the report. Further, most of the therapists who had filed reports believed that their reporting resulted in at least the temporary cessation of the abuse (Steinberg, Levine & Doueck, 1997).

Physicians who experience conflicts between their duty to report and their desire to keep their concern between themselves and the family may also use the mandatory reporting statutes to help explain their actions to parents. By relying on the necessity to report as specified by statute, and by remaining neutral in their attitudes, physicians may resolve the conflict. Physicians may also refer the child for definitive forensic medical assessment while continuing to offer supporting medical services to the child and family. The economic concern cannot legally be addressed by failing to report the suspected abuse because this can endanger the child (American Medical Association, 1992).

5. The perception that no action will be taken

Several studies have commented on the perception among pediatricians and psychotherapists, among others, that even reports made by mandated sources

are likely to be deemed unfounded by child protection officials, or will not be acted upon in an overworked and underfunded system. Reporters may feel that nothing good happens as a result of making a report. They may be left with a sense that the report did more harm than good. Physicians are unlikely to report child abuse if they lack confidence in the CPS agency, cannot predict a favorable outcome, or do not receive feedback after they have made their report (Vulliamy & Sullivan, 2000; Steinberg, Levine & Doueck, 1997).

In the child protection field, a significant number of reports are not investigated and many of those that are investigated are dismissed as unsubstantiated or unable to be prosecuted. It is likely that the percentage of animal abuse cases reported to humane authorities that result in prosecutions will also be low, which may serve to reduce the exposure of reporters. The investigating authority may elect to pursue educational rather than prosecutorial interventions, which may reduce the liability of reporters.

Several surveys have reported low levels of reporting within the medicine and dentistry professions, largely due to clinicians' uncertainty regarding correct identification and appropriate interventions and a lack of confidence in mandatory reporting laws. Referral to community resources is often the most appropriate intervention (Chiodo et. al, 1994). Reporting of suspected abuse may be the last resort in the armamentarium of options available to the veterinary professional.

6. Confidentiality concerns

Like physicians, veterinarians have concerns about client confidentiality. Courts in some states have explicitly refused to recognize a veterinarian-client privilege; other states allow it, either in veterinary practice acts, administrative rules or statutes affecting a variety of health professionals. There are circumstances where confidentiality requirements are explicitly waived to protect the health and welfare of the individual, the animals, and/or others who may be endangered (Patronek, 1998).

Some textbooks on veterinary ethics emphasize that veterinary clients are not just consumers but animal owners who entrust a particular kind of property property in which they may invest significant emotional importance to the veterinarian. Ethical concerns regarding confidentiality are described more in terms of the veterinarian's responsibility to inform the client of maltreatment that occurred to animals under care, rather than the practitioner's obligation to discuss clients' maltreatment of animals (Tannenbaum, 1995).

Confidentiality is a particular challenge for numerous professions. For example, child protection caseworkers who observe animal abuse are restricted by state laws from revealing the names of their clients, and animal protection agencies are reluctant to pursue a report made anonymously. As will be shown shortly, the veterinary profession may be ahead of the curve in this area, as professional associations in the U.S., Canada and the U.K. have sanctioned the waiving of doctor-client confidentiality when public health and safety are jeopardized.

"Confidentiality holds for personal privacy of clients unless the veterinarian is required to reveal the confidences of a medical record because of the health or welfare of either the person or animal," said Dr. Mary Beth Leininger, past president of the AVMA. "As an organization and as a group of professionals, we feel an obligation to safeguard the health and well-being of not only the animals we care for, but of the need to care for society, as well." (King, 1998)

7. Gender bias may also be a factor

It is difficult and dangerous to stereotype, but there may be more interest in this subject among younger veterinarians, an increasing percentage of whom are females. Currently, 55% of the American Veterinary Medical Association's members are male and 45% are female; among the student AVMA membership, the ratio is 30% male to 70% female (Shepherd, 2003).

An informal survey of veterinarians at several state and national conferences by Lacroix (2000) found that both male and female responding veterinarians were willing to display information about domestic violence in their clinics and wanted more information about the "Link," but the ratio of females to males responding to the survey was 2:1. Whether this suggests that females were more likely than males to respond to the questionnaire, or were overrepresented as participants in Lacroix's workshops, cannot be determined.

The field of human medicine has published several reports regarding gender- and age-based willingness to report suspected family violence. Younger physicians have been reported to be more willing to report suspected child abuse than older ones, perhaps because knowledge and attitudes regarding the topic have been affected by recent inclusion of child abuse training into medical schools and residency programs (Morris, Johnson & Clasen, 1985). It has been reported that even though female physicians express concern about offending the patient when broaching the subject of domestic violence, none of the female physicians in one study suggested that such inquiries would jeopardize the physician-patient relationship (Sugg & Inui, 1992).

A possible gender bias was discussed by Chiodo et. al (1994) in a survey of Oregon dental health care workers, in which 92% of responding dentists were male and 99.2% of responding dental hygienists were female. Dental hygienists have been identified as having a significant role in being aware of possible family violence, recognizing trauma, documenting injuries, follow up care, and mandatory reporting (ten Bensel, King & Bastein, 1977). This may have implications in the veterinary field, in which veterinary assistants and technicians are predominantly female.

Other sources of veterinary reluctance include:

- fear of further compromising the safety of victims
- lack of knowledge of available community resources
- fear of violent retaliation by perpetrators that compromises the safety of hospital staff
- inexperience in dealing with misleading case histories
- absence of widely accepted standards for identifying and treating NAI
- inconsistent legal mandates

- fragmented and sporadic professional responses and institutional norms
- personal opposition to governmental intrusion into people's lives

Reasons for involvement

As early as 1985, the U.S. Surgeon General began emphasizing that traditional approaches to solving the problem of violence in America through sociologic, law enforcement and criminal justice systems interventions had led to "unmitigated failure." (Koop & Lundberg, 1992) Authorities began calling for an interdisciplinary approach, subject to medical and epidemiological research that focused on violence as a public health issue. Such an approach showed more promise in rooting out the causes of violence and identifying best treatments.

Calling violence "a public health emergency," the U.S. Surgeon General observed that "physicians and other health professionals are firsthand witnesses to the consequences of violence. We see, diagnose, treat, mend, patch, console, and care for the victims of violence and their families thousands of times each day." In encouraging all health care professionals to open and maintain channels with other disciplines in efforts to end violence, the Surgeon General concluded, "As health professionals, the prevention of violence by using public health methods in our communities is as much our responsibility as is the treatment of its victims." (Novello, Shosky & Froehlke, 1992) Further, failure by the entire medical profession to intervene can contribute to a victim's sense of hopelessness and despair with no practical alternative to escape, leading victims into what has been called "iatrogenic retraumatization" abuse caused by the medical profession itself (Skolnick, 1995).

At a national conference of Physicians for a Violence-Free Society, Dr. Carol Warshaw observed that common reasons for physicians to not ask their patients about domestic violence is that they don't have time, it's not part of their role, it's too intrusive, or they believe it won't do any good.

"Time is a real factor, but when we compare the time it would take to ask about abuse and make appropriate referrals with the time spent on repeated visits, multiple workups, and treating the long-term sequelae of unrecognized abuse, not having time loses its validity as a reason not to intervene," Warshaw said. Regarding physicians' reluctance to probe into what are considered private matters, Warshaw said, "In an area where competence and mastery are highly valued, it's difficult to risk venturing into subjects that make us feel less confident. We often find it easier to focus on problems we know we can solve. Feelings of discomfort can be overcome the same way we overcome feelings of discomfort when asking a patient about his or her sexual history by understanding that these questions are legitimate and important." (Skolnick, 1995)

The nexus at which the roles of the medical professional and the social worker, animal cruelty officer, or law enforcement officer overlap is a critical point where sharing information can prevent future harm. The community has delegated the responsibility of protection to officials who are unable to meet that duty if they do not know that abuse is occurring. (Vulliamy & Sullivan, 2000).

Consequently, all medical professionals, who have taken oaths to protect well-being, must include the prevention of family violence among more traditional public health responsibilities. Veterinary involvement is indicated for the following reasons:

- failure to provide early intervention perpetuates public health problems
- failure to get involved puts others at risk
- veterinary medicine is a care giving profession whose practitioners have taken an oath to prevent suffering
- veterinarians have well established roles in public and mental health
- veterinarians are well trained to identify and correct substandard care
- veterinarians should be at the forefront of setting the highest standards for animal welfare
- participation in family violence prevention programs is an opportunity to build multidisciplinary bridges between veterinary medicine and the animal welfare, care giving and human medicine professions
- inclusion in family violence prevention programs will elevate the status of the profession and the status and well-being of animals

Because veterinarians are frequently the best qualified to determine if an animal is suffering unnecessary and excessive pain or if an injury or death was unjustifiable, because veterinary confidences may be revealed if the veterinarian is required to do so by law or if the health or welfare of others is endangered, and because veterinarians are largely given full immunity from civil or criminal liability for reporting suspected abuse to appropriate authorities in good faith, veterinary involvement is indicated (Phillips, 1994).

Responses to veterinary needs

Veterinary associations in the U.S., Canada and the U.K. have responded to this issue with new professional codes of conduct. Several state and provincial governments have also enacted statutory mandates that help delineate veterinary responsibilities.

The most comprehensive, and the newest such protocol, was published in the U.K. by the Royal College of Veterinary Surgeons (The Veterinary Record, 2003). This Guide to Professional Conduct declares "the public interest in protecting an animal overrides the professional obligation to maintain client confidentiality."

In addition, British veterinarians are now advised to discuss their concerns with clients, to consider whether child abuse or domestic violence might be present (with or without the presence of animal abuse), and to consider reporting their concerns to appropriate animal protection, child protection or law enforcement authorities.

The British policy significantly expands earlier provisions by the American and Canadian Veterinary Medical Associations (Arkow, 2003b) that said, respectively:

- that veterinarians have the responsibility to report cruelty to animals, animal abuse or neglect as defined by state law or local ordinances to appropriate

authorities to protect the health and welfare of animals and people;
- that in situations that cannot be resolved through education, it is the veterinarian's responsibility to report suspected animal abuse to appropriate authorities to protect the patient from further abuse. Veterinary schools are encouraged to discuss this issue.

The professional response has been accompanied by legislative activity. California and Colorado require veterinarians to report suspected child abuse. Veterinarians in Alabama, Arizona, Illinois, Minnesota, West Virginia, Alberta and Quebec are required to report suspected aggravated cruelty, animal torture, animal fighting or dog fighting. Arizona, California, Florida, Georgia, Idaho, Maryland, Massachusetts, Michigan, New Hampshire, New Jersey, Oregon, Pennsylvania and Rhode Island provide veterinarians with immunity from civil or criminal liability if they make reports in good faith of suspected animal cruelty. At this writing, Canada is considering redefining animal abuse as a crime of violence rather than a crime against property. In the U.S., federal funds have been made available through the Department of Justice's Office of Community Oriented Policing Services (COPS) for interdisciplinary domestic violence prevention teams that include animal protection agencies.

Care for animal victims of domestic violence

A contributing factor preventing potentially hundreds of thousands of battered women from escaping abusive relationships is fear of harm to their animals through direct acts of violence or indirect neglect (Ascione, Weber & Wood, 1997; Ascione, 1998). This has been identified as a significant barrier for battered women and an animal welfare issue in rural as well as urban areas (Lembke, 1999; Hornosty & Doherty; 2002; Doherty, 2002).

Veterinarians should also be alert to the possibility that a client may be a victim of an abusive relationship and that providing foster care or medical treatment for her animals may remove a barrier to her escape from that abuse. While not trained as family counselors, veterinarians should recognize that interpersonal violence puts companion animals and livestock at risk, and that efforts to reduce interpersonal violence will benefit all members of the family.

The impact of domestic violence on children has been studied extensively, with the David and Lucille Packard Foundation (1999) reporting that between 3.3 million and 10 million children are exposed to domestic violence each year and that this exposure can have significant negative effects on their behavioral, emotional, social and cognitive development. The implications and extent of animal abuse perpetrated by batterers, by children, or by domestic violence victims unable to care for all members of their household within this constellation of violence, are only now beginning to be explored.

At least 40 women's shelters have established "safe haven" programs that provide foster care for animal victims of domestic violence (Ascione, 2000). Veterinarians are included in these programs as well as in other community networks of support services for domestic violence agencies. By providing resources, foster care, medical treatment and other services they can help women to leave abusive homes. Veterinarians are considered part of the

community's health care systems response to domestic violence prevention (Community Crisis Center, n.d.). This has positive benefits to the children and animals in these homes as well.

Other avenues of response

There are numerous other ways in which veterinarians can utilize their unique heritage, training and compassion to assist family violence prevention programs. These include:

- participating in multidisciplinary community response teams;
- providing medical care for abused pets;
- assisting in educational or therapeutic support programs for at-risk youth and convicted animal abuse offenders;
- serving as expert witnesses in cruelty prosecutions;
- assisting animal shelters with investigation, documentation, imaging studies, pathology and necropsies in abuse cases;
- providing cross-training to help humane and human services agencies better recognize animal maltreatment;
- alerting staff to be watchful for all forms of family violence and to provide appropriate resource materials about community domestic violence, child protection and animal protection agencies;
- discussing welfare concerns with clients; and
- when such discussions fail to resolve matters, or when such discussions increase rather than allay concerns, referring cases of suspected abuse to appropriate authorities.

Conclusion

The field of human medicine crossed many of the thresholds discussed in this article in the early years of the modern child protection movement. A prescient statement by the American Academy of Pediatrics (1966) noted that increased medical interest coupled with public alarm had triggered then-recent legislative and advocacy efforts in the child protection field and that "aroused public and professional interest will, no doubt, cause more [cases] to be reported in future years." In the new "battered child syndrome" paradigm, the role of the physician had changed: The physician who, previously, when he suspected physical abuse, limited his participation to the best possible professional care for the child and to personal investigation of the family and/or a referral to the social service department of the hospital for an investigation, now had a legislative duty to report these cases to a community authority (DeFrancis, 1964). The time has come for veterinary medicine to join the human medicine field in assuming public health responsibilities in the prevention of violence

When animals are abused, people are at risk; when people are abused, animals are at risk (Arkow, 1996). Family violence in its various forms continues to be widespread, despite the efforts of many different protective agencies. Although the problem is not clearly understood and there are no obvious solutions, family violence may be abated through a multidisciplinary approach which includes considering the welfare of animals. Veterinary involvement in family violence prevention has been comparatively slow to build but is attracting increasing attention.

Research and professional experience provide compelling evidence that the veterinarian is not only a public health authority, but a type of "family practitioner" with a potential for preventing several forms of family violence. Training materials are being developed to help medical professionals to recognize various forms of abuse and to make reports or referrals to appropriate human and humane service agencies. The veterinary profession has the responsibilities to identify and to promulgate standardized diagnostic criteria and clinical and environmental indicators of non-accidental injury (NAI) to animals, and to be engaged in community programs that prevent family violence.

Veterinary consideration for the protection of all family members will elevate the status of animals and of the profession, protect all family members who are at risk, make intervention strategies more effective and more interdisciplinary, and set the highest standards of animal well-being and family violence prevention. As professionals with long-standing and committed humane interests, veterinarians are well positioned to find creative approaches that abate violence and that help heal animals of many species including the human one (Lockwood, 2000).